

7ε/δε/076

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΡΟΔΟΔΑΚΤΥΛΟΣ ΗΩΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΤΟΣ Α΄.—ΑΡΙΘ. Α΄.—ΙΟΥΛΙΟΣ 1880

Ἦός μὲν χροκόπεπλος ἀπ' Ὀκεανοῦ βράων
Ἄρνηθ' ἴν' ἀθανάτοισι φῶς φέροι ἢδὲ βροτοῖσιν...
Ἰλιάδος Τ. στίχ. 1—2.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θρησκεία, οικογένεια, πατρίς.—Εἰς θυγάτριον νήπιον (ποίημα).
—Αἱ τύχαι τοῦ οἴκου Γλάδστονος.—Αἱ περὶ ψυχῆς καὶ πνευμά-
των ἰδέαι καὶ δοξασαί τῶν Ἑθνικῶν.—Ὁ Ὀλλανδικὸς παράδεισος.
—Φίλιππος Ἰωάννου (μετὰ εἰκόνας).—Τὰ ὑπὸ γῆς.—Μάθε τέ-
χνην χρήσιμον (ποίημα).—Ποικίλα.—Δημοτικὴ ποίησις τῶν Ἰτα-
γενῶν Ἑλλήνων τῆς νοτίου Ἰταλίας.—Αἱ Ἰνδίαὶ καὶ τὰ Ἰμαλάια.
—Ἀστεῖσμοι καὶ στρατηγήματα.—Γάμος ἐν Παρισίαις, ἦτοι ἡ
κενδόξος γυνή.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

14—Ὁδὸς Περικλέους—14

1880

Η ΡΟΔΟΔΑΚΤΥΛΟΣ ΗΩΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΑΡΙΘ. Α΄.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1880

Ἦὸς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὀκεανοῦ βόων
Ἔρνηθ', ἔν' ἀθανάτοισι φῶος φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν
Ἰλιάδος Τ. στίχ. 1—2.

ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΙ.

Ἐάν ἡ Ῥοδοδάκτυλος ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἐκάστῳ συνδρομητῇ δῶρον ἐκ χιλίων δραχμῶν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀντὶ ὕλης τερπνῆς, ποικίλης καὶ ὠφελίμου, ἀναμφιβόλως ἤθελεν εὐρεῖ πλείους συνδρομητὰς ἢ ὅσα θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐκτυπῶμεν φύλλα. Ὁ θεάνθρωπος ὁμοῦ πάνυ πεπνυμένως εἶπε τὸ θεῖον ἐκεῖνο· «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος.» τὸ δὲ «Μὴ ζῶην μετ' ἀμουσίας!» δὲν εἶναι εὐχὴ ξένη, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ ἀπὸ σκηνῆς φιλοσόφου τοῦ ἐνδόξου προγόνου ἡμῶν Εὐριπίδου ἐνθερμος ἐξῆλθεν, ὅπως ἡ Ἀθηναῖ ἔνοπλος καὶ λαμπρὰ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός, ἀπ' ἀρχῆς δὲ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου τὸ φιλόμουσον διέκρινεν ἀείποτε τὸ Ἑλληνικὸν ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ· ὅθεν καλοῖμου φίλοι, παρέχοντες τὴν πρόθυμον συνδρομὴν ὑμῶν τῇ Ῥοδοδάκτυλῳ Ἡοὶ πράττετε ἔργον κατὰ πάντα ἐπαινετὸν καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον Ἑλληνικῶν.

Ἔρρωσθε.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΠΑΤΡΙΣ.

ΚΕΦ. Α'. ΘΡΗΣΚΕΙΑ.

Θρησκεία, οικογένεια, πατρίς, ἰδοὺ τὰ θεμέλια ἐφ' ὧν στηρίζεται πᾶσα καλῶς συντεταγμένη κοινωνία, ἄνευ δὲ τούτων χάος, σύγχυσις καὶ κακοδαιμονία ἐπικρατοῦσιν. Τοῖς τρισὶ λοιπὸν τούτοις ἀκρογωνιαίοις λίθοις προσκολλώμενος πᾶς ἀγαθὸς πολίτης, ὀφείλει ν' ἀφοσιώσῃ ἑαυτὸν εἰς ὑποστήριξιν καὶ στερέωσιν αὐτῶν, διότι ἐν αὐτοῖς καὶ μόνοις δύναται νὰ εὔρῃ τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν του.

Κοινωνία ἄνευ θρησκείας ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάρχῃ· καὶ ἂν δύναται νὰ φαντασθῇ τις αὐτὴν ὡς ὑπάρχουσαν ὅποια τις θὰ ἦναι; Νεκρὰ καὶ ἀηδής. Ἡ ἀνθρωπότης ἅμα παύσῃ τοῦ ν' ἀποβλέπῃ εἰς τι τέλειον καὶ ὑψηλὸν τείνουσα νὰ προσεγγίσῃ αὐτῷ τελειοποιουμένη ἀεὶ, καταπίπτει καὶ ἐξαχρειοῦται, καὶ πλανᾶται ἐν τῷ σκότει καὶ ταῖς τρυκυμῖαις τοῦ βίου ὡς πλοῖον ἄνευ πηδαλίου καὶ ἄνευ κυβερνήτου. Κατὰ τί δὲ θὰ διαφέρῃ τότε ὁ λογικὸς ἄνθρωπος τοῦ ἐστερημένου λογικοῦ κτήνους, τοῦ μὴ φαιδρυνομένου ὑπὸ ἐλπίδων μελλούσης ὑπάρξεως καὶ μελλούσης ἀνταμοιβῆς τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτῆς θουσιῶν καὶ παθημάτων ἐκείνων ολίγινες προθύμως ὑπακούοντες εἰς τὸ θέλημα τοῦ Οὐρανοῦ πατρὸς ἥρωϊκῶς μάχονται ὡς καλοὶ στρατιῶται δι' ὄλου τοῦ βίου κατὰ τῆς κακίας καὶ τῆς διαφθορᾶς, ἀγωνιζόμενοι νὰ προάγωσι τὸ κοινὸν ἀγαθὸν μετὰ πάσης καρτερικότητος καὶ αὐταπαρνήσεως; Τίνες δὲ ἠθικοὶ νόμοι θὰ διέπωσι τὴν ἄθρησκον κοινωνίαν, καὶ ποῖα ἔσονται τὰ πρὸς ἀρετὴν ἐλατήρια αὐτῆς; Οἱ τῆς πολιτείας

νόμοι; Ἄλλ' οὔτοι ἐξωτερικῶς μόνον περιστέλλουσι τὸ κακὸν διὰ ποινῶν, οὐδ' ὄλως εἰσχωροῦντες εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας, ἵνα διαπλάσωσιν αὐτὴν ἠθικῶς καὶ ἐμποιήσωσιν αὐτῇ τὴν ἀγάπην τῆς ἀρετῆς. Ἄτελεῖς ἄρα καὶ ἀνίσχυροί εἰσιν οὔτοι, καὶ πολλῶ ἐλαττοῦνται τοῦ θεοῦ νόμου σκοπομένης τῆς μορφώσεως χρηστῶν πολιτῶν. Ἄλλ' ἴσως ἠθικός τις κώδιξ ἐκ συνθήκης παρὰ πάντων ἐγκρινόμενος, ἵνα κανονίξῃ τὴν διαγωγὴν, τὰς πράξεις καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας; Φροῦδος καὶ ἀνίσχυρος μοι φαίνεται καὶ οὗτος, καὶ τοῦ πρώτου ἀσθενέστερος, διότι ὁ φύσει ἰδιοτελής ἄνθρωπος, ἅμα τὸ ἀτομικὸν αὐτοῦ συμφέρον παρακινήσῃ αὐτὸν εἰς παράβασιν, καὶ μάλιστα ὅταν ἦ πεπεισμένος ὅτι παντεπόπτῃς ὀφθαλμὸς δὲν ἐλέγχει τὰς πράξεις του, εὐκόλως θέλει ἐνδώσει εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς παραβάσεως τοῦ ἐκ συνθήκης γελοίου νόμου, τοῦ ἐκ τῆς θελήσεως καὶ ἐγκρίσεως αὐτοῦ ὑφισταμένου. Διὸ τὸ τῆς ἀρετῆς κῦρος ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ὀρθῶς σκεπτόμενος εἰς τὴν Θεότητα, ἤτοι εἰς ὑπεράνθρωπον καὶ ὑψηλὴν ἀρχὴν, ἀνάγει ὁ ἄνθρωπος. Δὲν ἐννοοῦμεν δὲ ὅτι ἐκ τούτου μόνον καὶ ὡς ἐκ μόνῃς κοινωνικῆς ἀνάγκης ἐγεννήθη πᾶσα θρησκεία, λησμονοῦντες τὸ ἔργον τῆς θείας ἀποκαλύψεως ἢ τὰς διαφορὰς ἐπενεργείας τῶν φαινομένων τῆς φύσεως ἐπὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν τῶν διαφορῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὅτι οὐδεὶς ἄλλος νόμος ἠθικὸς ὑπάρχει ἰσχυρότερος τοῦ ἄνωθεν πηγάζοντος, καὶ ὅτι οὐδεὶς αὐτοῦ συντελεστικώτερος πρὸς σύστασιν καλῶς ἐννοουμένης καὶ ζηλευτῆς κοινωνίας.

Ἔργον μέγα θὰ ἐπεχειροῦμεν καὶ κατὰ πολλὰ ὑπερβαῖνον τὰ στενὰ ὄρια τοῦ ἄρθρου τούτου ἐὰν ἐπειρώμεθα νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα πᾶν ὅτι τὸ θέμα ἡμῶν ἀπαιτεῖ· δέον

ὅμως πρὶν περάνωμεν τὸν λόγον νὰ προσθέσωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς τοῦ Χριστοῦ θρησκείας.

Ἡ ἔλευσις τοῦ θεοῦ λυτρωτοῦ προαναγγέλλθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς πρωτοπλάστους, καὶ ἐξηκολούθησε προαναγγελλομένη διὰ τῶν πατριαρχῶν καὶ τῶν προφητῶν, ἕως οὗ ἐλθόντος τοῦ πληρώματος τοῦ χρόνου ἐγεννήθη ἐκ τῆς παρθένου πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν. Ἄνθρωποι δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤρξατο διδάσκων τὰ πλήθη, τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ εἰσέδουον μελίρρυτα εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν του, καὶ διέθετον αὐτοὺς θαυμασίως ὑπὲρ τοῦ νέου κηρύγματος ἐμποιοῦντα θαυμασμόν, κατάνυξιν δὲ καὶ μετάνοιαν διὰ τὸ παρελθόν.—«Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς καὶ ἡ ἀλήθεια» ἀνεφώνει ἐν βαθείᾳ συναίσθησει τῆς θείας ἐντολῆς καὶ ἐξουσίας του «ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ ἔξει ζωὴν αἰώνιον» καὶ ἀλλαχοῦ «ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ εἰς ἕσμεν». Ἐὰν δὲ ἀληθῶς δὲν εἶχε τὴν πεποιθήσιν ταύτην, πῶς ἠδύνατο νὰ ἐκστομίσῃ τοιοῦτον λόγον; δὲν θὰ ἦτο μεγάλη βλασφημία; Πῶς ἤθελε συμβιβάζεσθαι τοῦτο μὲ τὴν περὶ Χριστοῦ γνώμην καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰβαν τοῦ θεωροῦντος αὐτὸν ἀπλῶς ὡς σπάνιον ἄνθρωπον καὶ οὐχὶ ὡς θεάνθρωπον, ὅτι — «Ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὴν συναίσθησιν τῆς Θεότητος εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν». Δύναται δὲ ποτε ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὴν συναίσθησιν τῆς Θεότητος νὰ ψεύδῃται τοσοῦτον αὐθαδῶς καὶ νὰ βλασφημῇ ἐξισῶν ἑαυτὸν πρὸς τὸν Θεόν; Οὐχὶ βεβαίως· τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη ἀντίκεινται ἐκ διαμέτρου πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἐν ᾧ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους κηρύττεται πόλεμος κατὰ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης καὶ τῆς ὑποκρίσεως, συνιστᾶται δὲ ἀγάπη τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης καὶ πάσης ἀρετῆς. Οἱ δὲ ψεῦσται, ἀπατεῶνες καὶ φαυλόβιοι εἶναι ἥκιστα κατάλληλοι νὰ διδάσκωσι τὴν ἀν-

θρωπότητα τὰ μαθήματα τῆς ἀρετῆς καὶ θείας σοφίας. Δι' ἐνός νεύματος προσκαλεῖ ὁ Ἰησοῦς καὶ περισυνάγει μαθητάς, οἵτινες καταλιπόντες πᾶσαν ἄλλην τοῦ βίου φροντίδα, ἐπιδίδονται μετὰ πάσης αὐταπαρνήσεως καὶ ἀφοσίωσεως εἰς τὸ θεῖον ἔργον τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὑποφέροντες πᾶσαν στέρησιν καὶ ὑφιστάμενοι διωγμούς, ὕβρεις, κακώσεις καὶ αὐτὸν τὸν μαρτυρικὸν θάνατον, διὰ τί; Διότι εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἔγνωσαν τὸν θεῖον διδάσκαλον, τὸν θεῖον λυτρωτὴν, καὶ ἐπίστευσαν αὐτῷ, καὶ ἠγάπησαν αὐτόν, ἡ δὲ πίστις καὶ ἀγάπη αὐτῶν ἐπλήρωσεν αὐτοὺς θεοσεβοῦς ἀνδρείας ἵνα περιφρονῶσι καὶ νικῶσι πᾶν τὸ ἐναντιούμενον αὐτοῖς καὶ ν' ἀποβλέπωσιν εἰς μόνην τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θείου θελήματος καὶ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἀληθείας. Τὸ δ' ἔπαλθον τῶν ἀγώνων αὐτῶν ἔβλεπον χρυσοῦν στέφανον ἀμάραντον καὶ ἀκτινοβόλον ἐπιφαινόμενον αὐτοῖς οὐρανόθεν· ἔβλεπον αὐτὸν μετὰ χαρᾶς ἀφάτου οἱ ἄλιεῖς ἐκεῖνοι, οὓς ἡ θεία χάρις καὶ δύναμις πανσόφους ἀνέδειξε καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην ἐσαγήνευσε. Δι' αὐτῶν καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν ἰδρύθη τὸ μέγα καὶ σεπτὸν οἰκοδόμημα, ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἧς πύλαι Ἰδοῦ οὐ κατισχύσουσιν. Ταύτην δὲ περιέποντες καὶ ταύτης ἐχόμενοι, καὶ κατὰ τὰ θεῖα διδάγματα αὐτῆς βιοῦντες καὶ πολιτευόμενοι, μακάριοι ἐσόμεθα ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ καὶ ἐν τῇ ἀναμενουσῇ ἡμᾶς αἰωνιότητι.

(Ἐπιτελεῖ τὸ περὶ οἰκογενείας.)

Εἰς θυγάτριον νηπίον.

ὦ βρέφος γλυκύ,
Ἐντός σου οἰκεῖ
Ἡ ἀφατος χάρις ἀγγέλων·
Ἄς ἔλθῃ πρὸς σέ,
Θεοῦ νεοσσέ,
Ἀγγέλου νὰ ἴδῃ ὁ θέλων.

Τίς πλούτη χρυσοῦ
Ποθεῖ ἀντὶ σοῦ;
Μῶρός καὶ ἀναίσθητος οὗτος·
Ἐν βλέμμα σου, ἔν,
Γλυκὰ ἐκφρασθέν,
Ἰδοῦ ἀνεκτίμητος πλοῦτος.

Καὶ λύπην πικρὰν
Εἰς θεῖαν χαρὰν
Μὲ φίλημ' ἠδὺ μεταβάλλεις,
Ὅποταν εὐθὺς
Γελῶσα ριφθῆς
Ἐπὶ φιλοστόργου ἀγκάλης.

Τίς μείζων αὐτῆς
Ἀπόδειξις τίς
Θεοῦ παναγάθου σοφίας;
ὦ ἄθρησκ' ἐλθέ,
Τὸ βρέφος ἰδέ,
Καὶ παῦσον τῆς σῆς φλυαρίας.

ΑΙ ΤΥΧΑΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΓΛΑΔΣΤΩΝ.

Τὸ ὄνομα Γλάδστων (Gladstone) τὸ τὴν σήμερον τοσοῦτον προεξάρχον ἐν τῇ πολιτικῇ ἱστορίᾳ, πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος ἦτο γνωστὸν ὡς ἔξοχον ἐν τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ. Ἐν ἔτει 1832, ὅτε ὁ Κύριος W. E. Gladstone, μῆπω συμπληρώσας τὸ 23 ἔτος τῆς ἡλικίας του, παρουσιάσθη ὡς κοινοβουλευτικὸς ὑποψήφιος (ἦτοι βουλευτικὸς ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων τῆς Newark (Νεουάρκης, οὐχὶ Νέας Υόρκης) ὁ λαὸς ἠρώτα μετ' ἀπορίας τίς ἐστὶν οὗτος ὁ Κύριος Γλάδστων; διότι ἐνταῦθα ἠγνόουν κἄν ὅτι τοῦνομα Γλάδστων κατεῖχεν ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τῆς Λιβερπούλης· ὅτε δὲ ἐφημεριδογράφος τῶν τότε τοῖς ἐξήγησεν ὅτι ὁ νεαρὸς ὑποψήφιος ἦτο υἱὸς μεγαλεμπόρου τινὸς τῆς Λιβερπούλης «φίλου τοῦ Κάνιγγος» οἱ ἐκλογεῖς εὐχαρίστησαν αὐτῷ διὰ τὴν πληροφορίαν ταύτην. Ἐκτοτε ὅμως τὸ ὄνομα κατέστη πασίγνωστον, μακρὸν δὲ καὶ ἀξιόλογον πολιτικὸν στάδιον περιεποίησεν αὐτῷ λαμπηδὸνα καὶ σπουδαιότητα τοσαύτην, ὅσην δὲν ὠνειρεύθη ποτὲ ὁ ἐμπορικώτατος πατήρ τοῦ πολιτικωτάτου ἀνδρός.

Ὁ ἐκ τοῦ ἐμπορίου ἀποκτηθεὶς πλοῦτος τοῦ Ἰωάννου Γλάδστωνος, πατὴρ τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας, παρέσχε τούτῳ τὰ μέσα τοῦ ν' ἀποκτήσῃ τοσαύτην παιδείου καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, ὅση προστιθεμένη εἰς τὰ φυσικὰ προτερήματα αὐτοῦ ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀναβιβάσῃ εἰς τὴν ὑψίστην πολιτικὴν περιωπὴν, εἰς εἰς ἣν δύναται ν' ἀποβλέψῃ ὁ ἀπλοῦς πολίτης.

Ὁ Κύριος Γλάδστων οὐδέποτε ἐσυλλογίσθη νὰ δώσῃ διαζύγιον εἰς τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα καὶ ν' ἀπο-

τρέψῃ τὸ πρόσωπον ἀπ' αὐτοῦ περιφρονητικῶς, διότι ἀνέβη τὴν ὑψίστην πολιτικὴν βαθμίδα, ἀλλ' ἐφάνη πάντοτε πρόθυμος νὰ ὁμολογῇ τὴν εἰς τὸν κερδῶν Ἑρμῆν εὐγνωμοσύνην του. Ἀγνοῶ, εἶπεν οὗτος ἐν Λιβερπούλῃ πρὸ δεκαετίας, διὰ τί τὸ ἐμπόριον ἐν Ἀγγλίᾳ νὰ μὴ ἔχῃ τοὺς ἀρχαίους καὶ σεβαστοὺς οἴκους του μεταβαίνοντας σεμνοπρεπῶς καὶ γεγηθότως ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν· τοῦτο ἐγένετο ἐν ἄλλαις χώραις· ἐλπίζω δὲ ὅτι οὕτως ἔσται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ. Φρονῶ δὲ ὅτι εἶνε λυπηρὸν καὶ σχεδὸν σκανδαλῶδες, ὅταν βλέπῃ τις τοὺς οἴκους ἐκείνους τοὺς ἐκ τοῦ ἐμπορίου ἀυξηθέντας καὶ ὑψωθέντας στρέφοντας τὰ νῶτα πρὸς αὐτό, ὡς εἰ ἠσχύνοντο διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ καταγωγὴν των. Τοῦτο βεβαίως δὲν συμβαίνει οὔτε εἰς ἐμὲ οὔτε εἰς τὸν ἀδελφόν μου. Οἱ υἱοὶ του βαίνουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη του, καὶ εἰς ἐκ τῶν υἱῶν ἐμοῦ σᾶς λέγω χαίρων ὅτι βαδίζει ἐν τοῖς ἴχνεσι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου».

Ἄν εἶναι ὑπερβολικὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ ἄνδρες ἐφ' οἷς τὰ μάλιστα ὀφείλει νὰ σεμνύνηται ἡ Ἀγγλία, καὶ οἷτινες τὰ μάλιστα συνέτειναν εἰς τὴν ἠθικὴν, ὕλικὴν καὶ πολιτικὴν ὑψωσιν αὐτῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξῆλθον ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Οἱ Γλάδστωνες εἰσὶ Σκωτικὴ οἰκογένεια, καὶ κατὰγονται ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Γλαδστώνων τῆς Βιγγάρης (Biggar) τῆς ἐν τῇ Κομητείᾳ Λανάρκη (Lanarkshire) ἧτις οἰκογένεια ἤκμαζεν ἀπὸ τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος. Ἐν ἔτει 1784, ὁ πατήρ τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Gladstone μεταβάς ἐκ Λείθης (Leith) εἰς Λιβερπούλην δι' ἐμπορικὰς ὑποθέσεις τοῦ πατρὸς του Θωμᾶ, τοσοῦτον εὐηρέστησεν εἰς τοὺς Κόριοι καὶ Σ^α πρὸς οὓς εἶχε συστηθῆ ἐνταῦθα, ὥστε τὸν ἔπεισαν οὗτοι

νά μὴ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ τῇ συναινέσει τοῦ ἀνταποκριτοῦ των πατρὸς τοῦ νεανίου κυρίου Θωμᾶ κατωρθώθη, διότι καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πολὺ τὸ ἐπεθύμει, ἀγαπήσας τὴν μεγαλόπολιν ἐκείνην.

Οἱ Κόριοι καὶ Σ^α μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινων πρὸς ἔνδειξιν τῆς πρὸς τὸν Ἰωάννην εὐαρεσκείας των διὰ τὴν εὐφυΐαν, νοημοσύνην καὶ τὰς πολλὰς ὑπηρεσίας του, ἀπεφάσισαν γὰ προσλάβωσιν αὐτὸν ὡς ἐταῖρον τοῦ καταστήματός των, ἐφ' ᾧ μετ' οὐ πολὺ ἀντημείφθησαν ἰκανῶς, διότι ἐπικρατούσης σιτοδείας ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ ἐπέμφθη ὁ Ἰωάννης Γλάδστων εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὅπως προμηθεύσῃ εἴκοσι φορτία σίτου διὰ τὸ κατὰστημα τῶν Κορρίων καὶ Σ^α, ἀλλ' οὐδ' ἐνταῦθα εὐρέθη σίτος, τὰ πρὸς φόρτωσιν πεμφθέντα πλοῖα ἔφθασαν ἐξ Ἀγγλίας· τί λοιπὸν ἔδει ποιῆσαι ἐν τοιαύτῃ ἀμυχανίᾳ; Νὰ ἐπιστρέψωσι κενὰ εἰς Ἀγγλίαν; τοῦτο ἤθελεν ἐπενέγκῃ τὴν ἄμεσον καταστροφὴν τῆς ἐταιρίας. Ὁ ἀγρυπνος καὶ δραστήριος Ἰωάννης πρὸς ἀποφυγὴν τῆς χρεωκοπίας κατέφυγεν εἰς τὸ ἐξῆς μέτρον. Ἐξετάσας καλῶς τὰς τιμὰς τῶν διαφόρων ἄλλων προϊόντων τῆς χώρας καὶ ἐκλέξας τὰ μᾶλλον συμφέροντα ἐξ αὐτῶν, ἐφόρτωσε τὰ ναυλωθέντα πλοῖα του, καὶ πέμψας αὐτὰ ὀπίσω εἰς Λίβερπουλ ἀπεσόβησε τὸν ὄλεθρον μὲ μικρὰν μόνον ζημίαν.

Ὅτε δὲ μετὰ παρέλευσιν δεκαεξαετίας ἀπὸ τοῦ συναιτερισμοῦ μετὰ τοῦ Γλάδστωνος τὸ κατὰστημα διελύθη, ὁ Γλάδστων ἔμεινε μόνος κάτοχος αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἀκόμη ἦτο ἀκμαῖος κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς δυνάμεις· ἀντὶ δὲ νὰ περιστείλῃ τὰς ἐργασίας του ἀφειδὸς μόνος, ἐξεναντίας μάλιστα ἐξέτεινεν αὐτάς, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Γλάδστωνος κατέστη γνωστότατον ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ἰνδίαῖς, ὅπου ἐν Δεμεράρα καὶ ἀλλαχοῦ ὁ

Ἰωάννης Γλάδστων ἠγόρασε πολλὰ κτήματα. Ἡ ζᾶχαρις καὶ τὰ λοιπὰ προϊόντα ἄτινα ἐπώλει ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τῆς Λιβερπούλης παρήγοντο ἐκ τῶν γαιῶν του καὶ εἰσήγοντο εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπὶ πλοίων τῆς ἰδιοκτησίας του. Ἦτο φυσικῶ τῷ λόγῳ καὶ κύριος πολλῶν δούλων, πρὸ τῆς καταργήσεως τῆς σωματεμπορείας, ὃ δὲ πρῶτος λόγος ὃν ἐξεφώνησεν ὁ υἱὸς του Γουλιέλμος Ε. Γλάδστων (ὁ νῦν πρωθυπουργὸς) ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἦτο πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ πατρὸς του, οὕτινος αἱ ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ἰνδίαῖς κτήσεις ῥητῶς ἀνεφέρθησαν ἐν τῇ περὶ χειραφετήσεως συζητήσῃ ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν αὐταῖς ἐφέροντο μετ' ἰδιαζούσης σκληρότητος πρὸς τοὺς δούλους. Ὑπάρχουσιν ὅμως λόγοι νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι ἐξεναντίας οἱ τοῦ Γλάδστωνος δούλοι ἀπήλαυον ἀγαθωτάτης καὶ πατρικωτάτης διοικήσεως.

Ὁ Ἰωάννης Γλάδστων καὶ Σ^α συνῆψαν ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, τὴν Ῥωσσίαν, τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, τὴν Κίναν πέραν τῶν ὀρίων τοῦ μονοπωλείου τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἐν ᾧ δὲ τὸ ἐμπόριον τοῦ κ. Ι. Γ. οὕτως ηὔξανεν ἐκτὸς, δὲν ἡμέλει τὰ συμφέροντά του καὶ ἐντὸς τῆς Λιβερπούλης, ὅπου κατόρθωσε ν' ἀγοράσῃ πολλὰ κτήματα εἰς γαίας καὶ οἰκίας, ἄτινα πάντα ἀπέβησαν ἐπικερδῆ, διπλασιασθέντα καὶ τριπλασθέντα κατὰ τὴν ἀξίαν των.

Ἡ δραστηριότης καὶ ἰκανότης τοῦ Κυρίου Ι. Γ. ἐφάνη ἔτι μείζων ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ. Πρῶτον τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντά του τὸν ὤθησαν εἰς τὴν πολιτικὴν παλαίστραν· ἀλλ' ἅμα εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν τοσοῦτον ἐνεφορήθη τοῦ κομματικοῦ αἰσθήματος, ὥστε οὐδέποτε ἠδυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ ἐντελῶς τῶν πολιτικῶν ἐταιρισμῶν.

Ἀναφέρουσι δὲ καὶ ὅτι ὁ Κύριος Ι. Γ. ἦτο εἰς ἐκ

τῶν κυριωτέρων ῥητόρων συνελεύσεως συγκροτηθείσης ἐν τῷ δημαρχεῖῳ Λιθερπούλης τῇ 14 Φεβρουαρίου 1824, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ συζητήσῃ καὶ εὔρη τὰ κάλλιστα μέσα τοῦ βοηθῆσαι τοὺς Ἑλληνας ἐν τῷ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνι αὐτῶν.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΔΙ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ ΙΔΕΑΙ ΚΑΙ ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ.

Οἱ Ἑσκιμῶι τῆς Γροελλανδίας πιστεύουσιν ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ὠχρὰ καὶ νεφελώδης, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς ἐν Πολυνησίᾳ Τόγγας ὅτι ἔχει τὴν λεπτότητα τῆς παιπάλης ἢ σπερματικῆς κόνεως τῶν ἀνθέων, οἱ δὲ Καρίαθαὶ ὅτι εἶναι μὲν λεπτὴ ἀλλὰ διατηρεῖ καθ' ὅλα τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν ἣτις περιείχεν αὐτήν· αὕτη δὲ ἡ ἰδέα διήκει τῶν αἰώνων. Ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν ἐκυτοῦ ψυχὴν τὴν ἀπεκάλει *animula blanda vagula*, ἥτοι ψυχάριον φίλον καὶ ἄστατον ἢ ἀβέβαιον, τὴν ἐφαντάζετο ὡς τι μικρὸσωμον ἀνθρώπινον ὄν καὶ ἐξ ὕλης ἀραιᾶς, *εἶδωλον* ὡς ὠνόμαζον αὐτήν οἱ Ἑλληνας.

Ἡ σκιά ἦν ῥίπτει τὸ σῶμα ἡμῶν εἶναι καὶ αὕτη ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν δοξασίαν πολλῶν λαῶν, οἷον τῶν παχυλῶν Τασμανίων, τῶν Κάφρων, τῶν μαύρων τῆς Μαλακθάρης, τῶν Ἑσκιμῶων, τῶν Ἐρυθρῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, τῶν Ἀβιπόνων, τῶν Ἀραουσάκων τῆς Νοτίου, τῶν Ἀτσέκων καὶ Κιχαίων τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν ἐγγχωρίων τῆς Ὠκεανίας. Ἐτι δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκαλεῖτο *umbra*, καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησι *σκιά*. Ἐντεῦθεν δὲ προήλθεν ἡ παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι περὶ φαντασμάτων καὶ βρυκολάκων δεισιδαιμονία.

Ἄλλος τρόπος τοῦ ἔννοεῖν τὴν ψυχὴν εἶναι ὁ τῆς πνοῆς *anima* καὶ ἄνεμος· οὐ μόνον δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ὁρᾶται τοῦτο

ἀλλὰ σχεδὸν πανταχοῦ τὸ Σανσκριτικὸν *ἀτμάν* καὶ τὸ σλαβικὸν *βραδούχ*, ἀνήκουσιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ θεωρεῖν τὴν ψυχὴν, ὡς καὶ τὰ τῶν Σημιτῶν *νεφίσχ* καὶ *ρούσχ*. Ἐν Αὐστραλίᾳ οὐδ' ἄγγ σημαίνει ψυχὴν, πνοὴν καὶ ἀναπνοήν. Ἐν Ἰάβα φρονοῦσιν ὅτι ἡ ψυχὴ ἀπέρχεται διὰ τῆς ῥίνος ὅπως ἡ ἀναπνοή. Ἐν Ἀμερικῇ δὲ παρὰ πλείσταις φυλαῖς ἡ λέξις, ἣτις σημαίνει τὴν ἀναπνοὴν σημαίνει καὶ τὴν ψυχὴν. Τὰ ὄνειρα συνετέλεσαν καὶ αὐτὰ εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ψυχὴ διατηρεῖ τὴν μορφήν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, καθότι οἱ ἄγριοι πιστεύουσιν ὅτι τὰ ἀντικείμενα ἅτινα κατ' ὄναρ βλέπουσιν εἶναι ἀπόρροιαι ψυχικαὶ πραγμάτων ὑπαρχόντων, καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμβαίνουσιν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἔχει μέρος ἐνεργόν. Τοῦτο φρονοῦσι τοῦλάχιστον οἱ αἰθίοπες τῆς Γουινέας. Οἱ δ' Ἑσκιμῶι μάλιστα πιστεύουσιν ὅτι καθ' ὕπνον πορεύονται εἰς ὄρησιν, εἰς θήραν, ἀλίσιαν κ.τ.λ. διὸ πρὸς ἀποφυγὴν δυστυχήματος, τουτέστιν ἵνα λάβῃ καιρὸν ἡ ψυχὴ ὅπως ἐπαέλθῃ εἰς τὸ σῶμα, οἱ Ταγάλοι ἀπαγορεύουσι τὸ ἀφυπνίζεῖν τινὰ αἰφνιδίως. Οἱ Μαορεῖς ἐπισκέπτονται κατ' ὄναρ τοὺς ἑαυτῶν προγόνους, καὶ πιστεύουσιν ὅτι ὄντως συνομιλοῦσι μετ' αὐτῶν. Οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Πατρόκλου ἐμφανίζεται τῷ Ἀχιλλεῖ κοιμωμένῳ, ἡ δὲ τοῦ Ἐκτορος τῷ Αἰνεΐᾳ. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Λουκιανὸς ἀναφέρουσι περὶ τοῦ Ἑρμοτίμου ὅτι περιπλανηθείσης ἐπὶ πολὺ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ μὴ δυναμένης ἀνευρεῖν τὸ σῶμα, ἡ γυνὴ αὐτοῦ νεκρὸν νομίσασα ἔκαυσεν αὐτὸ εὐσεβῶς. Βλέπει δὲ τις ὅτι καὶ παρὰ τοῖς πεφωτισμένοις Ἑλλησι, ὡς καὶ παρὰ τοῖς βαρβάρους λαοῖς αἱ κατ' ὄναρ ἐμφανίσεις ἐνομίζοντο ψυχαί.

Ἄλλ' αἱ ψυχαὶ κατ' αὐτοὺς δὲν ἔχουσι πάντοτε μορφήν αἰθέριον· φαντάζονται αὐτὴν ὡς λαμβάνουσαν τὴν μορφήν μικροῦ τινος ζώου· οὕτω δὲ καὶ ἐν παραμυθίαις τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, ἅτινα παρέχουσι ἡμῖν παραδείγματα τούτου τὰ μάλιστα χαρακτηριστικὰ τοιαύτης δοξασίας· μῦθος δὲ τις τῶν προγόνων ἡμῶν φέρει ὅτι ἡ ψυχὴ Ἀριστέως τινὸς ἀπέπτῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐν εἴδει κόρακος. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ ψυχὴ ἀφίπταται καθ' ὕπνον ἐκ τοῦ σώματος ἐν εἴδει ἰκτίδος, μύς, ἀράχνης ἢ πεταλούδας· ἐὰν δ' ἐξ ἀφροσύνης ἀναστρέψῃ τις τὸ σῶμα ἢ ποιήτῃ ἐπ'

αὐτοῦ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἢ ψυχῆ, δὲν ἐπανερχεται πλέον εἰς τὴν ζωὴν, διότι δὲν δύναται πλέον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ σῶμα. Διηγούνται ὅτι ὁ ἀκόλουθος βασιλέως τινὸς Γόντρα ὀνομαζομένου εἶδεν ὄφιν ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ κυρίου του κοιμωμένου ἐν τινι δάσει ὅπου εἶχεν ὑπάγει νὰ κυνηγήσῃ. Τὸ ἔρπετόν διηυθύνθη εἰς τι ὄρος, ἀλλὰ πορευόμενον ἐκωλύθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τινος ῥύακος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ πιστὸς θεράπων ἐξέτεινε τὸ ξίφος του ἐν εἶδει γεφύρας, ἵνα περάσῃ ὁ ὄφιν, ὅστις μετὰ τοῦτο εἰσδύει εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους, εἶτα δὲ ἐπιστρέψας εἰσέρχεται εἰς τὸ στόμα τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ ὕπνου διηγείται ὅτι εἶχε κατ' ὄναρ εἰσέλθει εἰς τι ὄρος πληρὲς χρυσοῦ, ἀφ' οὗ διέβη ἐπὶ σιδηρᾶς γεφύρας.

Ἡ ἀναχώρησις αὕτη τῆς ψυχῆς νομίζεται παρὰ πλείστοις λαοῖς ὡς αἰτία τῶν νόσων καὶ τῶν λειποθυμιῶν, ἔνιοι δὲ ἀποδίδουσι αὐτῇ καὶ τὴν ληθαργίαν. Οἱ μάγοι τῶν Ἰνδῶν τῆς Ὀρεγῶνος ἀγωνίζονται νὰ εἰσαγάγῃσι πάλιν τὴν ψυχὴν τοῦ νοσοῦντος εἰς τὸ σῶμά του, οἱ δὲ κάτοικοι νήσων τινῶν τῆς Πολυνησίας ἀποφράττουσι τοὺς ῥόθωνας καὶ τὸ στόμα τοῦ ψυχορραγοῦντος, ἵνα κωλύσωσι τὴν ψυχὴν τοῦ νὰ ἐκφύγῃ, ἀλλ' αὕτη μετ' ὅλας τὰς προσπαθείας των εὐρίσκει ὡς φαίνεται ὀπὴν τινα, δι' ἧς νὰ ἐξέλθῃ, ἴσως διὰ τῶν ὠτων!

Οἱ μάγοι τῆς Ἰνδοκίνας τρέχουσι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ διὰ ν' ἀρπάσωσι τὴν δραπέτιδα ψυχὴν, *λεῖπ-πύαν*, ἧτοι πεταλοῦδαν, ὡς λέγουσιν αὐτήν.

Ἄλλοι δὲ λαοὶ πάλιν φρονοῦσιν ὅτι ἡ νόσος, ἢ παραφροσύνη, ἢ ἠληθιότης, τὰ παραληρήματα προέρχονται ἐκ τῆς ἀπουσίας τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος.

Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ τρόποι θεραπείας ἐν Μαδαγασκάρῃ π. χ. τὴν ἐκ τοῦ τάφου φεύγουσαν ψυχὴν συλλαμβάνουσι ἐντὸς σκούφιας καὶ μετενεγκόντες εἰσάγουσιν αὐτήν εἰς τὸ σῶμα τοῦ τυχόν νοσοῦντος συγγενοῦς των. Ἐν Γροελλανδίᾳ οἱ ἐπιτήθειοι Ἄγκακόντ, μάγοι ἔχουσι τὴν δύναμιν τοῦ νὰ εἰσαγάγῃσιν εἰς τὸ σῶμα, πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς ἐκφυγούσης ψυχῆς, τὴν ψυχὴν νηπίου, λαγωῦ ἢ ταρανδου (*renne*) εἶδους ἐλάφου.

Ὅπως παρὰ τοῖς σχολαστικοῖς τῶν μέσων αἰώνων ἡ ψυχὴ διηρεῖτο εἰς φυτικὴν, αἰσθητικὴν καὶ λογικὴν, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσιν εἰς νοῦν, ψυχὴν καὶ πνεῦμα, παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις εἰς *umbra, manes, spiritus*, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς νῦν βαρβάροις καὶ εἰδωλολάτραις διαίρεται ποῦ μὲν εἰς δύο, ποῦ δὲ εἰς τρία καὶ ποῦ εἰς τέσσαρα εἶδη ἢ ὑποστάσεις. Πολλὰ γένη ἀνθρώπων χωρίζουσι τὴν ζωτικὴν ἀρχὴν ἢ δύναμιν ἀπὸ τῆς λογικῆς καὶ νοούσης ψυχῆς, οἷον οἱ Ἰνδοὶ τοῦ Ὀρεγῶνος καὶ οἱ Ἀλγογγίνοι, καθ' οὓς ἡ ἐν ὄναρῳ ἐμφανιζομένη ψυχὴ δὲν εἶναι ἢ ἐν τῷ κοιμωμένῳ σώματι μένουσα· διότι ἐκεῖνη μὲν ἀπῆλθε μετὰ θάνατον εἰς τὴν χώραν τῶν πνευμάτων, αὕτη δὲ οὐδέπο τε ἀρίσταται ἐκ τοῦ τάφου· οἱ Ἑσκιμῶοι διακρίνουσι τὴν σκιὰν ἀπὸ τῆς πνοῆς, οἱ Φιδίγιοι τὸ ζοφερὸν πνεῦμα τὸ μεταβαῖνον εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ἀπὸ τοῦ ἐλαφροῦ τοῦ μένοντος ἐπὶ τῆς γῆς· ἄλλοι δὲ ἄλλα δοξάζουσιν. Οἱ Μαλγάχει π. χ. πιστεύουσιν ὅτι ἐκ τῶν τριῶν ψυχῶν τοῦ ἀνθρώπου ἡ μὲν μία ἀποθνήσκει μετὰ τοῦ σώματος, ἡ δευτέρα ἀπόλλυται ἐν τῷ ἀέρι, ἡ δὲ τρίτη ἢ *ματοατά* ἐμφανίζεται ὡς θρυκόλαξ ἐγγὺς τοῦ μνήματος· οἱ δὲ Καράϊβαι πιστεύουσιν ὅτι ἀγαθὸν τι πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ἐξέρχεται ἐκ τῆς καρδίας του, ἀερῶδές τι ἐκ τῆς κεφαλῆς του, καὶ κακοποιὰ πνεύματα γεννῶνται ἐκ τῶν μελῶν του.

Οἱ Δρακοτάσοι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς πρεσβεύουσιν ὅτι μέρος μὲν τῆς ψυχῆς ἐπιστρέφει εἰς τὸ χωρίον, μέρος αὐτῆς ὄρμα εἰς τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρος, τρίτον αὐτῆς μέρος πορεύεται ἵνα εὕρῃ τὰ ἄλλα πνεύματα, καὶ τέταρτον αὐτῆς μένει πιστῶς παρὰ τῷ σώματι· παρὰ δὲ τοῖς Σιαμαίοις μέρος μὲν τῆς ψυχῆς ἐπιστρέφει οἰκαδὲ, ἕτερον μεταβαίνει εἰς μοναστήριον, ἕτερον εἰσδύει εἰς τὰ δάση, καὶ τέταρτον αὐτῆς μέρος καθίσταται ψυχὴ περιπλανομένη· παρὰ δὲ τοῖς Σόνδοις τῆς Ὀρίσσης μία ἐκ τῶν τεσσάρων ψυχῶν ἀποθνήσκει μετ' αὐτοῦ, ἡ δευτέρα μένει ἐν τῇ φυλῇ ἵνα ζωοποιήσῃ νεογέννητον παιδίον, ἡ τρίτη πορεύεται εἰς τὸν Θεὸν Βοῦρον, καὶ ἡ τετάρτη περιπλανᾶται ἐπὶ τῆς γῆς ἐνσαρκουμένη ἐνίοτε εἰς τίγριν. Παρὰ δὲ τοῖς Καρένοις ἐπικρατεῖ ἀλλόκοτός τις δοξασία· ὅτι δηλαδὴ ἡ *λά* ἢ *κελάχ* περιέχει, λέ-

γούσιν ἑπτὰ ὑπάρξεις διακεκριμένας ἀπ' ἀλλήλων ὡς ἀτόμων, ὧν ἑκάστη τείνει εἰς τὸ νὰ καταστρέφῃ ἢ διαφθεῖρῃ τὸ σῶμα ἐν τῷ οἴκει. Ἡ μὲν προσπαθεῖ νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἡλίθιον, ἡ δὲ νὰ γεννήσῃ ἐν αὐτῷ τὴν μανιώδη παραφροσύνην, τρίτη τις ἐμπνέει αὐτῷ τὰ αἰσχρὰ πάθη, τετάρτη τις διεγείρει ἐν αὐτῷ τὴν ὀργὴν καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἀλλὰ μάταιαι καθίστανται πᾶσαι αὗται αἰ προσπάθειαι, ἐν ὅσῳ ἡ διευθύνουσα ἀρχὴ τσῶ, δὲν ἐγκαταλείπει τὴν κορυφὴν τοῦ ἐγκεφάλου. Ἡ *κελάχ* ἐστὶν ἡ ἐμφανιζομένη κατ' ὄναρ, ἡ δὲ *θάχ* φέρει τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων ἡμῶν ὡς αὐτουργὸς αὐτῶν. Κατὰ τὰς κηδείας δένουσι τὰ παιδία εἰς τὸν τοῖχον μέρους τινὸς τῆς οἰκίας διὰ τινος δεσμοῦ ἰδιαιτέρου, φοβούμενοι μήπως αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐξεληθοῦσαι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ πτώμα τοῦ νεκροῦ. Τοῦτο διαρκεῖ ἐν ὅσῳ τὸ σῶμα εἶναι παρόν, μετὰ δὲ τοῦτο ἡ οἰκία ἐγκαταλείπεται, φόβῳ μὴ ἐπιστρέψασα ἡ *κελάχ* παρασύρῃ μεθ' ἑαυτῆς τὴν ψυχὴν φίλου ἢ συγγενοῦς τινος. Πλὴν δὲ τούτου αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων λαμβάνουσι διαφόρους φύσεις· οὕτως αἱ μὲν *μουκάχ* ἢ πρόγονοι νομίζονται ψυχαὶ θεαί, αἱ δὲ τῶν τυράνων, αἱ τῶν μοιχῶν καὶ κακούργων ἐν γένει ἐπιστρέφουσιν ἐν εἴδει ἵππων, ἡ γιγαντιαίων ἐλεφάντων, αἱ δὲ τῶν νηπίων καὶ τῶν μὴ τυχόντων ταφῆς, καὶ τῶν γερόντων, δηλαδὴ οὗς τὸ τσῶ ἐγκατέλιπε, γίνονται *κελάχαι* ἢ βρυκόλακες· αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ ἐνοῦνται μετὰ τῶν προγόνων ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ καλουμένῳ *πλοῦ*.

Ἀλλαχοῦ δὲ τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν γίνονται κακόβουλα ἄνευ λογικῆς αἰτίας. Ἐν ταῖς νήσοις Σολωμώντος, παραδείγματός χάριν, οἱ ἀρχηγοὶ οἵτινες ἐν τῷ βίῳ δὲν ἦσαν σκληροὶ καὶ τυραννικοὶ καὶ δὲν ἐφόνευσαν οὐδ' ἔφαγον ἀνθρώπους ἀδίκως καὶ παραλόγως, μεταβάλλονται μετὰ θάνατον εἰς τρομεροὺς δαίμονας, διότι ὅταν δὲν ἔχη φονεύσει τις ἐν τῷ βίῳ, ἡ ψυχὴ δὲν ἀναπαύεται ἐὰν δὲν φονεύσῃ μετὰ θάνατον. Τότε λοιπὸν γίνεται πρόξενος νόσων ἐνσηπτοῦσῶν ἐπὶ τοὺς ζῶντας, ἔργον δὲ τοῦ ἱερέως εἶναι νὰ ἐκδιώξῃ τὸ κακοποιὸν τοῦτο πνεῦμα *ἀτάρος*, λέγων αὐτῷ μετὰ πολλῶν ἐξορισμῶν «Ἄρι, ἄρι, ματαοῦα, ἦτοι ὑπάγε, ὑπάγε ἀνά τὴν εὐρείαν θάλασσαν». Ἐν δὲ τῇ Ταΐτη καὶ

καὶ ἄλλαις νήσοις τῆς Πολυνησίας ἐφοβοῦντο τοὺς *τουπαλάς*, ἦτοι βρυκόλακες, ἐπίστευον δὲ ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων (τίτι) ἐξήρχοντο τὴν νύκτα ἐκ τῶν τάφων των, καὶ εἰσδύοντες εἰς τὰς καλύβας ἐσπάραττον τὴν καρδίαν καὶ τὰ ἐντόσθια τῶν κοιμωμένων. Παρὰ δὲ τοῖς Κκρένοις οἱ μάγοι δύνανται νὰ στείλωσι μακρὰν ἑαυτῶν τὸν στόμαχόν των ἵνα κητπίωσι τὴν ψυχὴν τῶν νοσούντων.

(Ἐπιτελεῖται συνέχεια).

Ο ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ.

Οἱ φίλοι τοῦ Ὀλλανδικοῦ τυροῦ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλουσιν ἀναγνώσει μετ' εὐχρηστικῆς τὴν ἐξῆς περιγραφὴν τοῦ γλαφυροῦ Ἴρδριγγος.

Τὸ χωρίον Βροήκη ἢ Βροίκη (*Broek*) ἀπέχει περίπου τέσσαρα μίλια τοῦ Ἀμστελοδάμου ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλουσιωτάτης καὶ πρᾶσινωτάτης νομῆς τῆς Ὀλλανδίας, δύναμαι δ' εἰπεῖν καὶ τῆς Εὐρώπης. Αἱ νομαὶ αὗται εἰσὶν ἡ πηγὴ τοῦ πλοῦτος αὐτῆς· διότι φημιζεται διὰ τὰς μάδρας τῆς καὶ τοὺς ὠσειδεῖς τυρούς τῆς οἵτινες φιλεῦσιν ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ πληροῦσιν αὐτὸν εὐωδίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς συμποσοῦνται εἰς ἑξακοσίους, περιλαμβάνοντες φιλογενεῖς κατοικοῦσας ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ πρὸ ἀνημνεύτων χρόνων, καὶ πλουτησάσας ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν λειμώνων. Φυλάττουσιν ὅλα τὰ πλοῦτη των ἑαυτοῖς, νυμφευόμενοι μετὰ τῶν καὶ ἀπομακρύνοντες τοὺς ἐκτός τῆς ἑαυτῶν κοινωνίας. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ καθιστᾷ τὴν Βροήκην τοσοῦτον ἐντελὴ παραδεισον κατὰ τὴν ἐκτίμησιν παντὸς γνησίου Ὀλλανδοῦ εἶναι ἡ ἀπαρχμίλλος τελειότης περὶ τὴν καθριότητα ἣτις ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ, λαμβάνουσα, οὕτως εἰπεῖν, χαρακτῆρα θρησκευτικόν παρὰ τοῖς κατοικοῖς, οἵτινες καταναλισκοῦσι τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου τρίβοντες, χρωματίζοντες καὶ βερνικίζοντες. Ἐκάστη οἰκοδέσποινα ἀμιλλάται πρὸς τὴν ἑαυτῆς γείτονα

ἐν τῇ λατρεία τῆς ψήκτρας (βούρτσας) διηγούνται μάλιστα ὅτι διάσημός τις κυρία τῶν πάλαι, ἥτις μνημονεύεται μετὰ σεβασμοῦ, ἀπέθανεν ὑπὸ λύπης, διότι προσπαθοῦσα νὰ λευκάνῃ αἰθιοπὰ τινα διὰ λούσεων καὶ ἀποτριψέων δὲν ἐφθασεν εἰς αἰσιον πέρασ.

Πάντα ταῦτα διήγειραν ἐν ἐμοὶ σφοδρὰν περιέργειαν τοῦ νὰ ἴδω τὸν τόπον ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐφανταζόμην ὅτι ἦτο ἡ πηγὴ κληρονομικῶν τιμῶν ἔξεων καὶ συνηθειῶν, αἵτινες ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς ἀπογόνους τῶν πρώτων οἰκιστῶν τῆς γενεθλίου πολιτείας μου τῆς Νέας Ὑόρκης. Ὅθεν ἔσπευσα νὰ ὑπάγω προσκυνητὴς εἰς τὴν Βροήκην.

Πρὶν φθάσω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον εἶδον σημεῖα τοῦ ἡσυχίου τῶν κατοίκων χαρακτῆρος. Πλοιάριον τι φυσίγνωθον τὴν μορφήν καὶ πλησιέσιον ἔπλεον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὀκνηρᾶς διώρυγος, ἀλλὰ τὰ ἰστία του συνίσταντο ἐκ δύο πτυκρίων ἢ πλατέων κωπῶν ἀνωρθωμένων, ἐν ᾧ ὁ ποντοπόρος κυβερνήτης διηύθυνε μὲ τρίτην κώπην ἀπὸ τῆς πρύμνης, κατακαθήμενος ὡς φρύνος μὲ μαλακὸν καὶ πλατύγυρον πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, σκιάζοντα τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἄφ' οὗ προέβην ὀλίγον τι περαιτέρω, ἦλθον εἰς ὄψιν τοῦ λιμένος, πρὸς ὃν διηυθύνετο ὁ ὑπναλέος ἐκεῖνος θαλασσοπόρος. Ἦτο δὲ ὁ λιμὴν οὗτος τεχνητὴ τις λεκάνη, ἡ ὀθόνη ὕδατος ἐλαιοπρασίνου, ἡσυχίου ὡς δεξαμενὴ μύλου. Παρὰ ταύτην κεῖται ἡ Βροήκη, αἱ δὲ ὄχθαι αὐτῆς κοσμοῦνται λίαν ἐντέχνως διὰ πρασιῶν καὶ ἀνθῶνων καὶ δένδρων πεφυτευμένων ἐν θήκαις, καὶ εἰς παντοειδῆ σχήματα φαντασιώδη κατατετμημένων, καὶ διὰ μικρῶν ἐπαύσεων ἢ θερινῶν ἐνδαιτημάτων. Ἐξεπέξουσα ἔξωθεν τοῦ χωρίου, διότι οὐδενὶ ἵππῳ ἢ ἀμάξῃ ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτό· ἀποτινάξας δὲ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν μου ἠτοιμαζόμην νὰ εἰσέλθω μετὰ τοῦ δέοντος σεβασμοῦ καὶ περισκέψεως, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο τέμενος τῆς Ὀλλανδικῆς καθαριότητος. Διέβην διὰ στενῆς ὁδοῦ ἐστρωμένης διὰ κιτρίνων πλίνθων ὀρθίως συντεθειμένων, τοσοῦτον δὲ καθαρίων ὥστε διήγειρον τὴν ὄρεξιν τοῦ νὰ φάγῃ τις ἐξ αὐτῶν. Καὶ ἀληθῶς ἦσαν ἤδη καταφχωμένοι οὐχὶ ἐκ πκτημάτων τῶν ποδῶν ἀλλὰ διὰ τῆς ψήκτρας τῆς τρίψεως.

Αἱ οἰκίαι ἦσαν ξύλιναι, καὶ ἅπαντα ἐφάνιντο κεχρωματισμένοι διὰ πραίνου, κιτρίνου καὶ ἄλλων λαμπρῶν χρωμάτων· Ἐχωρίζοντο δὲ αὐταὶ ἀπ' ἀλλήλων δι' ἀνθοκήπων καὶ ὀπωροκήπων, ἦσαν δὲ ἐν ἀπωστάσει τινὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἐκάστη ἔχουσα εὐρυτάτην πρὸ αὐτῆς αὐλὴν ἐστρωμένην διὰ μωσαϊκοῦ ἐκ λίθων διαφόρων χρωμάτων, ἐστιλβωμένων διὰ συχνῆς τριβῆς, καὶ χωριζομένη ἀπὸ τῆς ὁδοῦ διὰ σιδηρῶν κιγκλίδων περιέργως ἐξειργασμένων, φερουσῶν ἐπὶ κορυφῆς χαλκᾶς καὶ ὀρειχαλκίνας σφαίρας, ὧν ἡ ἐκ τῆς στιλβώσεως λάμψις θαμβοὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Καὶ αὐταὶ αἱ πρὸ τῶν οἰκιῶν θῆκαι ἐν αἷς εἰσι πεφυτευμένα τὰ δένδρα διὰ τῆς τριβῆς φαίνονται ὡς νὰ ἦσαν ἐστιλβωμένα, διὰ βερνίκιου.

Αἱ στοαί, αἱ θύραι, τὰ πλαίσια τῶν θυρίδων τῶν οἰκιῶν ἦσαν ἐξ ἄλλοδαπῶν ξύλων περιέργως γεγλυμμένων καὶ ἐστιλβωμένων ὡς πολύτιμα σκεῦη. Αἱ πρόσθιοι θύραι οὐδέποτε ἀνοίγονται, πλὴν ἐπὶ βαπτίσεων, γάμων ἢ κηδείων· ἐν πάσῃ κοινῇ περιπτώσει οἱ ἐπισκεπτόμενοι εἰσέρχονται διὰ τῆς ὀπισθίου θύρας.

Τὸ πάλαι οἱ λαμβάνοντες ἄδειαν εἰσόδου ἠναγκάζοντο νὰ φορέσωσιν ἐλαφρὰς ἐμβάδας, (κρηπίδας ἢ παντοῦφλας)· ἀλλ' εἰς τὴν ἀνατολικὴν ταύτην συνηθειᾶν δὲν ἐπιμένουσι πλέον.

Περιῆλθον τὸν τόπον τοῦτον μετὰ σιωπηλῆς ἐκπληξέως καὶ πλήρης θαυμασμοῦ. Νεκρική ἡσυχία ἐπεκράτει πανταχοῦ ὡς ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Πομπηίας. Οὐδὲν σημεῖον ζωῆς ἐφαίνετο, πλὴν ποῦ καὶ ποῦ χεῖρ τις καὶ μακρὰ κατνοσύριγξ καὶ ἀποφύστημα καπνοῦ ἐκ τῆς θυρίδος εὐπροσύνου τινὸς ἐνδαιτήματος ὑπερθεν μικροσκοπικῆς τιнос διώρυγος· πλησιάζων δὲ τις βλέπει τὴν ἀρχοντικὴν ὄψιν καλοθρεμμένου τινὸς νοικοκύρη.

Ἄφ' οὗ ὠδηγήθην ἀπὸ θαύματος εἰς θαῦμα εἰσῆχθην ὑπὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου εἰς τὰς γάκας τοῦ κυρ Βροϊκερ, μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ τιнос τυροποιοῦ πλουσιωτάτου.

Πολλάκις ἐξεπλάγην ἐκ τῆς ὁμοιότητος παντὸς ὅτι εἶχον ἰδεῖ ἐν τῷ ἀμφίβιῳ ἐκεῖνῳ χωρίῳ πρὸς τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰς ἀγροτικὰς θέας τὰς ἐπὶ τῶν Σινικῶν σκευῶν ἐξεικονισμένας· ἀλλ' ἐνταῦθα εὔρον τὴν ὁμοιότητα τελείαν, ὡς δ' ἔμαθον

οὐ κῆποι οὗτοι ἐσχεδιάσθησαν κατὰ τὴν περιγραφὴν περιηγητοῦ τινος τῶν κήπων Κινέζου μανδραρίνου.

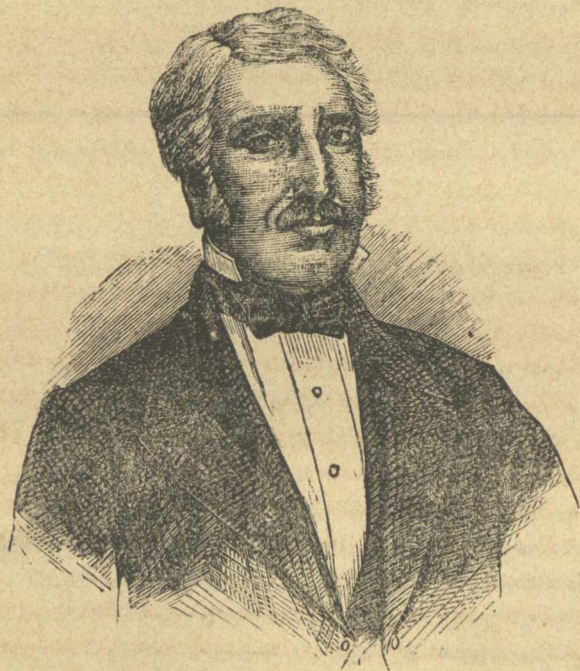
Ἄλλ' ἡ φαντασία τοῦ ἰδιοκτῆτου ἀνεπτύχθη ἔτι μᾶλλον περὶ τινὰ λίμνην ἀκίνητον, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἠγκυροβολημένη γάστρων ἡμιολία (γολέττα).

Παρά τὴν ὄχθην ἦτο καλύβη ἐν ἧ εὐρίσκετο ξύλινος ἀνθρωπος καὶ γυνὴ καθημένη παρά τινα τράπεζαν, ξύλινος δὲ κύων ὑπ' αὐτῇ, τὰ πάντα δὲ φυσικοῦ μεγέθους. Πικτουμένου ἐλατηρίου τινός ἡ γυνὴ ἤρχιζε νὰ κλώθῃ, ὁ δὲ κύων νὰ ὑλακτῇ μανιωδῶς. Ἐπὶ τῆς λίμνης ἦσαν ξύλινοι κύκνοι κεχρωματισμένοι ὡς φυσικοί, οἱ μὲν κολυμβῶντες, οἱ δὲ καθήμενοι ἐπὶ τῆς φωλεᾶς των, ἐν ᾧ κύνηγός τις κεκυφώς μεταξὺ τῶν θάμνων ἤτοιμάζετο νὰ πυροβολήσῃ θανατηφόρως.

Εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κήπου ἔστατο ὄμιμος τις ἐν κληρικῷ ἱματισμῷ μὲ φονάκην, πίπικαν καὶ τρίκερων πῖλον· ἦσαν δὲ καὶ μανδραρίνοι κινουῦντες τὰς κεφαλὰς των ἐν τῷ μέσῳ ἐρυθρῶν λεόντων καὶ πράσινων τίγρεων. Τελευταίον δὲ καὶ ἀρχαίαι τῶν ἐθνικῶν θεότητες ἐκ ξύλου ἢ γύψου, ἄρρενες καὶ θήλειαι, μὲ βλέμμα ἐκστατικὸν ὡς ἀπορούσαι πῶς εὐρίσκοντο ἐν τοιαύτῃ ἀλλοκότῳ συναναστροφῇ.

Τὸ νὰ θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὰ σεπτὰ ἐκεῖνα ἐνδαιτιήματα ἦτο ἐκτὸς πάσης συζήτησεως, ἀλλ' ἠτύχησα τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὀδηγοῦ μου νὰ εἰσδύσω εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐρωτῶ ἂν ἡ αἰθουσα θὰ ἦτο μᾶλλον ἀξιοθέατος. Ἡ μάγειρος μικροσωμὸς τις γυνὴ, σμικρυνθεῖσα διὰ τῆς ἀδικαίτου ἐνεργείας καὶ τριβῆς ἐτυρβάζετο περιστρεφόμενη ἐν τῷ μέσῳ τῶν χυτρῶν καὶ τυγανίων της, παρακολουθουμένη ὑπὸ τοῦ μαγειροπαιδός, ἀμφοτέρω κροτοῦντες τὰ ξύλινα πέδιλά των, ἅτινα ἦσαν τόσον καθαρὰ καὶ λευκὰ ὅσον αἱ γαβάθαι τοῦ γάλακτος· σειραὶ σκευῶν ἐξ ὀρειχάλκου ἢ χαλκοῦ, συντάγματα ἐκ κασσιτερίων ἀγγείων, μεγαλοπρεπεῖς πατάνας, παρείχον λαμπρὰν ἀπόδειξιν τῆς ἄκρας καθαριότητός των.

*Ὡς μὴ λησμονήσω ν' ἀναφέρω ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἦτο ὁ παρὰδεῖσος καὶ τῶν ἀγελάδων ὅσον καὶ τῶν ἀνθρώπων· ναὶ διότι

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

σχεδόν ἤθελες ὑποθέσει ὅτι ἡ βροῦς ἐνταῦθα ἦτο ἀντικείμενον λα-
τρείας· καὶ δικαίως διότι εἶνε ἡ προστάτις τοῦ τόπου. Ἡ αὐτὴ
δὲ θρησκευτικὴ καθαρὸτης ἥτις τηρεῖται ἐν πᾶσι τοῖς λοιποῖς
τηρεῖται καὶ ὡς πρὸς τὴν περιποίησιν τοῦ σεβασμίου τούτου
ζώου· δὲν τῇ ἐπιτρέπεται νὰ πλανᾶται ἄνω καὶ κάτω, ἀλλὰ
τὸν χειμῶνα ὅταν ἀπέλθῃ ἐκ τῶν πλουσιῶν νομῶν δέχεται αὐ-
τὴν καλῶς ἐκτισμένη κεχρωματισμένη καὶ ἐν καλλίστῃ τάξει
οἰκία· ὁ σταῦλος αὐτῆς ἔχει εὐρείας δικαστάσεις, τὸ δάπεδον
αὐτοῦ εἶνε τετριμμένον καὶ στιλπνόν, καὶ τὸ δέρμα αὐτῆς σιλεγ-
γίζεται, ψήχεται καὶ σπογγίζεται ὅσον ἐπιθυμῆι ἡ καρδίᾳ τῆς

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

Ὁ κλεινὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ λόγου μύσσης καὶ τῆς Ἑλληνίδος
μούσσης ἑσσαρκος καὶ ζῶσα ὑπαρξίς, ὁ τοῦ ἔθνους διδάσκαλος
Φίλιππος Ἰωάννου ἐξέμετρησε τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα (30,
Μαΐου) τὸν πολῦτιμον βίον τοῦ ἀφήσας κενὸν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ
σχολῇ τοῦ ἡμετέρου πανεπιστημίου, ἔνθα σχεδὸν ἐπὶ ἡμῶν
αἰῶνα διετέλεσε διδάσκων τὰ ὑψηλὰ διδάγματα τῆς φιλοσοφίας,
καὶ τὴν Ἑλληνικὴν φιλόλογίαν.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ σχολῇ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Ζαγοράς ἤρ-
ξατο παιδεύομενος τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, καὶ τρισαίδεκαέ-
της ἀπεστήθισε τὰ ἀθάνατα ἔπη τοῦ Ὀμήρου καὶ ἔγραψε καὶ
ἐστιχοῦργει ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ ἅμα δὲ ἀρχαίου τοῦ ὑπὲρ
ἀναξαρτησίας ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, μάλιστα τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔ-
τος ἄγων τῆς ἡλικίας του, προστάτης ὢν ἤδη τοῦ πατρικοῦ οἴ-
κου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Ρήγα, πεν-
τηκοντάρχου τοῦ ἱεροῦ λόγου, πεσόντος ἐν Δραγατσάνῳ, ἔλαβε
μέρος ἐν τῇ ἐξεγέρσει τῆς Θεσσαλομαγνησίας καὶ τῇ κατὰ τῶν
Φερῶν ἐκστρατείᾳ· μετὰ δὲ ταῦτα προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνδό-
ξου Μικούλη ὡς γραμματεὺς μὲν αὐτοῦ διδάσκαλος δὲ τῶν τέ-

νων του, ἐ-ύγχανεν ἐν τῇ ναυαρχίᾳ αἰ Ἑλλάδι» κατὰ τὴν βύ-
θισιν δύο πολεμικῶν πλοίων τοῦ Τουρκικοῦ στόλου.

Μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν τῇ 22 Μαΐου,
1829, ἀπῆλθεν ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ εἰς Γερμανίαν μετὰ τῶν τέκνων
τοῦ κλεινοῦ Μισούλη, ἅτινα ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν
ὁ ἀείμνηστος βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος ὁ μέγας φιλελ-
λην, ὅπως ἰδίαις δαπάναις ἐκπαιδεύσῃ ἐν τῇ στρατιωτικῇ
σχολῇ τοῦ Μονάχου. Ἐκεῖ δὲ δια-ριθῶν ὁ πολῦτιμος ἀνὴρ ἐπο-
ρίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν διδάσκων τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῖς
ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ Ἑλληνόπαιδας· μετὰ δὲ ταῦτα ἐδί-
δασκε τὸν ἀγαθὴν μνήμην καταλιπόντα βασιλεῖα ἡμῶν Ὁθωνα,
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ διάδοχον τοῦ Βαυαρικοῦ θρόνου Μαξιμι-
λιανὸν καὶ τὴν πρῶτην Βασίλισσαν ἡμῶν Ἀμαλίαν. Πέρανας δὲ
τὰς φιλολογικὰς σπουδὰς καὶ ἐγκρατὴς ὢν ἤδη τῆς Λατινικῆς,
Γερμανικῆς, Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης, διετάχθη νὰ ἐπι-
σκεφθῇ τὰ διάφορα πανεπιστήμια, γυμνάσια, καὶ σχολεῖα τῆς Γερ-
μανίας ἵνα μάθῃ καὶ τὸν ὄργανισμὸν καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν. Μετὰ
τὴν περιοδεῖαν ταύτην ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας κατὰ μῆνα Ἰουλίον
1837 ὁπότε διωρίσθη κατ' ἀρχὰς μὲν ἀμβούλος, ἤτοι τμημα-
τάρχης τοῦ ὑπουργείου τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τοῦ μακαρίτου βί-
ζου τοῦ Νερούλου, κατὰ δὲ τὸ 1839 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς
φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ὡς ὁ ἐντρίβεστάτος
τῶν συγγρῶν του περὶ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν. Πλὴν δὲ
τούτων καὶ τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης ἔφορος ἐχρημάτισεν ἐπὶ τινά
χρόνον καὶ γερουσιαστὴς ὅτε ὑπῆρχε γερουσία ἐν Ἑλλάδι, καὶ
μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ῥιζαρείου σχολῆς καὶ τοῦ ὄρφανο-
τροφείου Χ Κώστα, καὶ μέλος καὶ πρόεδρος τῆς ἀρχαιολογικῆς
ἐταιρίας· οὐδέποτε δ' ἤψατο οὐδενὸς τῶν ἔργων τούτων παρέρ-
γως, ἀλλ' ἦν ὁ πρῶτος τῶν προσερχομένων εἰς τὰς συνεδριάσεις,
διεξάγων μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως πᾶσαν τὴν εἰς αὐτὸν ἀνα-
τιθέμενην ὑπηρεσίαν τῶν ἰδρυμάτων τούτων.

Τυχῶν δὲ συντάξεως ἴσης τῷ μισθῷ του διὰ τὰς μεγάλας
καὶ πολυχρονίους ὑπηρεσίας του, δὲν ἠθέλησε νὰ παραιτηθῇ τῆς
διδασκαλίας, ἀλλ' ἀπεφάσισε νὰ καταναλώσῃ ἑαυτὸν ὑπηρε-

τῶν μέχρις ἐσχάτων τῇ διψώτῃ κλήσει· νεολογία τῆς πατρίδος.

Ἄλλὰ καὶ ὡς ποιητῆς εἶναι ἄξιος μνείας ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ.
Ποιητικῆς χάρις καὶ ποιητικοὶ σπινθῆρες διακλῆμπουσιν ἐν ταῖς
ᾠδαῖς καὶ τοῖς ἐλεγείοις αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀρχαϊκῆς ἐκείνης χά-
ριτος καὶ τοῦ γνησίου καὶ ἀκράτου Ἑλληνισμοῦ, ταῦτα δὲ τὰ δύο
παρ' οὐδενὶ τῶν νεωτέρων ἀπαντῶνται εἰς τοιοῦτον βαθμὸν.

Εἶδε τὸ ἔθνος ἡμῶν νὰ ἐξικολουθῇ γεννῶν τοιούτους ἀνδρας
τιμῶντας αἰεὶ τὴν Ἑλλάδα ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

(Τὰ ἀνωτέρω ἱσταχυολογήθησαν κυρίως ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ἀξιότιμου καθη-
γητοῦ τῆς θεολογίας Κυρίου Δαμασκῶ).

Η ΑΓΓΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΛΛΟΣ.

Ὁ Τραγικὸς ποιητὴς τῆς Ἰταλίας Ἀλφιέρης ἐφρόνει ὅτι ἢ
Ἰταλία καὶ ἢ Ἀγγλία ἦσαν αἱ μόναι χῶραι ἄξιοι νὰ κατοικῇ
τις ἐν αὐταῖς· ἐν μὲν τῇ πρώτῃ διότι ἡ φύσις ὑπερισχύουσα νικᾷ
τὰ ἐκ τῆς κακῆς διοικήσεως δεινοπαθήματα· ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ
διότι ἡ τέχνη νικᾷ τὴν φύσιν καὶ μεταβάλλει τὴν βραχεῖαν καὶ
ἀπρόσφορον γῆν εἰς παράδεισον εὐμαρεῖς καὶ ἀφθονίας. Ἡ Ἀγ-
γλία εἶναι κῆπος. Ὑπὸ τὸν σποδόχρουν οὐρανὸν αὐτῆς οἱ ἀγροὶ
ἐκτενίσθησαν καὶ ἐλειάνθησαν διὰ τοῦ κυλίνδρου, τοσούτον ὥστε
φαίνονται μᾶλλον ὅτι ἐκοσμήθησαν διὰ τῆς γραφίδος τοῦ καλ-
λιτέχνου ἢ τοῦ ἀρότρου τοῦ γεωργοῦ. Ἡ στερότης τῶν οἰκοδο-
μῶν αἰετινὲς ἀποτελοῦσι τὰς πόλεις εἶναι ἀπόδειξις τῆς φιλο-
πονίας πολλῶν αἰῶνων. Οὐδὲν ἔμεινεν ὅπως ἐδημιουργήθη. Πο-
ταμοὶ, λόφοι, κοιλάδες καὶ αὐτὴ ἡ θάλασσα αἰσθάνονται τὴν
χεῖρα δεσπότου. Ἡ μακροχρόνιος ἐνοίκησις ἰσχυροῦ καὶ εὐφυοῦς
λαοῦ κατέστησε πᾶν πλῆθρον γῆς ἐπιδεικτικὸν καλλιεργείας ὅσον
ἐνεσι καρποφόρον, καὶ εὖρε πᾶν ὃ τι χρῆσιμον τὸ ἀρόσιμον ἔδαφος,
ἠλατομουμένη πέτρα, αἱ λεωφόροι, αἱ πάροδοι, αἱ ἀναχώσεις,
τὰ πλώϊμα ὑδάτων, καὶ τὰ νέα ἐφευρήματα τῆς συγκοινωνίας
πανταχοῦ προσηλοῦσι τὴν προσοχὴν ὥστε ἢ Ἀγγλίαν εἶναι μέγα
ἐργαστήριον ἢ κοινόδιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πᾶσα τοῦ ἀνθρώπου

ανάγκη θεραπεύεται. Ἐναπεπαυμένος καθ' ὅλα ὁ περιηγητής ἐνταῦθα φέρεται μὲ τὴν ταχύτητα σφαίρας καὶ οἴου εἰς τὰ ὑψηλά, εἰς τὰ χαμηλά, ἐπάνωθεν ποταμῶν καὶ πόλεων καὶ διὰ μέσου ὄρεων, ὑπαγείων σωλήνων τριῶν ἢ τεσσάρων μιλίων μήκους, μὲ σχεδὸν διπλασίαν ταχύτητα τῆς τῶν ἡμετέρων σιδηροδρόμων, * καὶ ἀναγινώσκει ἡσύχως τὴν ἡμετέραν του.

Τὸ πρόβλημα ὅπερ ὁ εἰς Λιβερπούλην ἀποβιβαζόμενος περιηγητής προβάλλει εἰς ἑαυτὸν εἶνε.—Διὰ τί ἡ Ἀγγλία εἶναι Ἀγγλία; Ποιά εἰσι τὰ στοιχεῖα τῆς ἰσχύος ἐκείνης, ἢ ἡ Ἀγγλία κέκτηται ἐπὶ ἄλλων ἐθνῶν; Ἐάν ὑπάρχει γνώρισμα ἐθνικῆς μεγαλοφυΐας γενικῶς ὁμολογουμένης, τὸ γνώρισμα τοῦτο εἶναι ἡ ἐπιτυχία. Ἐάν δὲ ὑπάρχει χώρα εὐτυχήσασα κατὰ τὴν τελευταίαν χιλιετηρίδα, ἡ χώρα αὕτη εἶναι ἡ Ἀγγλία.

Αἱ ἀναριθμητοὶ λεπτομέρειαι, ἡ πυκνὴ συνέχεια πόλεων, μεγαλοπόλεων, μητροπολιτικῶν ναῶν, φεουδαϊκῶν φρουριῶν καὶ μεγάλων σηματοφόρων ἐπαύλεων, τὸ πλῆθος καὶ ἡ ἰσχύς τῶν συντεχνιῶν καὶ ἐταιριῶν, ἡ στρατιωτικὴ δύναμις καὶ λαμπηδῶν, τὸ πλῆθος τῶν πλουσίων καὶ ἀξίων λόγου ἀνθρώπων, οἱ θεράποντες καὶ αἱ πολυτελεῖς ἀμάξαι, πάντα ταῦτα θαμβοῦντα καὶ μὴ ἀφίνοντα ἀνάπαυλα εἰς τὸν ὄφθαλμόν, ἐξκλείφουσι πᾶν ὄριον διὰ τῆς ἐντυπώσεως τῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ τοῦ ἀπείρου πλούτου.

Ἡ γῆ αὕτη ἔχει ἰδιάζουσαν τελειότητα τὸ κλίμα τῆς εἶναι θερμότερον ἢ ὅσον ἐπιτρέπει τὸ γεωγραφικὸν πλάτος τῆς. Δὲν εἶναι οὔτε ψυχρὸν οὔτε πολὺ θερμὸν, καὶ ἐν οὐδεμιᾷ ὥρᾳ τοῦ ἔτους κωλύεται τις τοῦ ἐργάζεσθαι ὑπὸ τῆς θερμοκρασίας. Κάρολος ὁ δεῦτερος ἔλεγεν ὅτι τὸ κλίμα τῆς Ἀγγλίας προσεκάλει εἰς περίπατον τοὺς ἀνθρώπους πλεονάκεις τοῦ ἔτους ἢ ἐν οἰαδήποτε ἄλλῃ χώρᾳ τοῦ κόσμου. Ἡ Ἀγγλία παρέχει πᾶσαν τὴν απαιτουμένην ὕλην εἰς ἐργατικὴν χώραν πλὴν ξυλείας. Ἡ διηνηκὴ βροχὴ διατηρεῖ τοὺς παμπληθεῖς ποταμοὺς αὐτῆς πλήρεις, καὶ προάγει τὴν γεωργίαν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, ἔχει ἀφρονίαν ὕδατος, λίθου, ἀργίλλου, γαϊάνθρακος, ἄλατος καὶ σιδήρου. Ἡ χώρα εἶναι φύσει θηραματικὴ, πλήρης ἄγρας, φασιανῶν, περδικῶν

* Γράφων εἶνε ὁ Ἀμερικανὸς Ἐμμέρσον.

καὶ σκολοπάκων, τὰ δὲ παράλια τῆς βριθοῦσι θαλασσίων πτηνῶν. Οἱ ποταμοὶ καὶ ἡ πέριξ θάλασσα γεννοβολοῦσιν ἰχθῦς, καὶ ὑπάρχουσι ἀνταεῖς διὰ τοὺς πλουσίους καὶ μικροὺς καὶ ἀφύαι (ἰρέγγαι) διὰ τοὺς πένητας. Παρὰ τὰς ἀκτᾶς αὐτῆς αἱ ἀφύαι ἀποτελοῦσιν ἀγέλας ἀπειροπληθεῖς, κατὰ τινὰς δὲ ὥρας τοῦ ἔτους οἱ ἐργάται λέγουσιν ὅτι αἱ λίμναι περιέχουσιν ὕδωρ μὲν κατὰ τὸ ἐν τρίτον, ἰχθῦς δὲ κατὰ τὰ δύο τρίτα.

Ἡ Ἀγγλία εἶναι ἠγχυροβολημένη παρὰ τὴν πλευρὰν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νεωτέρου κόσμου. Ἡ θάλασσα ἥτις κατὰ τὸν Βιργίλιον ἐχώριζεν ὀλοτελῶς τοὺς πτωχοὺς Βρεταννοὺς ἀπὸ τοῦ λοιποῦ κόσμου ἀπεδείχθη δακτύλιος ὑμναίου μεθ' ὅλων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς.

ΤΑ ΥΠΟ ΓΗΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Κ.)

Τίς δὲν ἐσκέφθη ποτὲ ὁπίσθην σημασίαν ἔχουσι τὰ μέταλλα ἐν τῷ βίῳ τῶν Ἐθνῶν; Ἀπὸ τῶν πολιτισματικῶν μέχρι τῶν εὐτελεστάτων, καὶ ἀπὸ τῶν σπανιωτάτων μέχρι τῶν κοινωτάτων, τὰ μέταλλα ἐκτελοῦσι λειτουργίαν τρόπον τινα ὀρισμένην, καὶ ἡ ὕληκὴ πρόοδος δι' αὐτῶν καὶ μόνων γίνεται. Ἡ ἱστορία τῶν μετᾶλλων ἀποτελεῖ ἀληθῆ ἱστορίαν τῶν ἐφευρέσεων καὶ τῆς ἐργασίας. Ὁ προϊστορικὸς ἄνθρωπος, ἠναγκάζετο νὰ κατασκευάζῃ τὰ πάντα, τὰ ὄπλα καὶ τὰ σκεῦη καὶ τὰ ἐργαλεῖά του δι' ὀστῶν ἢ κοχλάκων. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλάμβανε τεμάχια χαλαζίου ἅτινα κατ' ἀρχὰς μετεχειρίζετο ἀκατέργαστα, εἶτα ἀπλῶς ἐσχεδιασμένα καὶ τέλος ἐστιλβωμένα. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐξύμνονεν ὠσαύτως ἀγροίκως τὴν ἀργυλλὸν ἣν ἔψηγε διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

Ἡ ἄρκτος καὶ ἡ ὕαινα τῶν σπηλαίων, ὁ λάσιος ἐλέφας, ἡ μεγάκερως ἔλαφος διεφιλονείκουν αὐτῷ τὴν θέσιν καὶ τὴν τροφήν του, καὶ δυσκόλως οὗτος διὰ τῶν ἀκατέργαστων ὄπλων του ἠδύνατο νὰ ἀμύνηται κατὰ τῶν προσβολῶν αὐτῶν. Νικῶν δὲ

ἐρέρετε διὰ τοῦ ὤμου κράτος των, διότι δὲν ἐγίνωσκε τὸ πῦρ. Τὸ δέρμα τῶν ζώων συρράπτομενον διὰ τῶν τεχνόντων ἐχρησίμευεν αὐτῷ ὡς ἔνδυμα. Ἐπὶ δὲ τῶν ὀστέων ἐχάραττεν ἐνίοτε τὴν εἰκόνα αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς πεδίοις τούτοις πειράμασιν ὑπέφωσκεν ἤδη ἡ ἀρχὴ τῆς τέχνης. Πόσους χρόνους διήρκεσεν ἡ νηπιότης αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἢν τοσοῦτον καλῶς ἐχρηκτιήρισαν ὀνομαζόμενοι λιθίνην ἐποχὴν, διότι ὁ ἄνθρωπος οὐπω ἐγίνωσκε τὴν χρῆσιν μετάλλου τινός; Οἱ σοφοὶ ἐπειράθησαν νὰ προσδιορίσωσιν αὐτὴν δι' ἀριθμῶν, τὰ δὲ συμπεράσματα εἰς ἃ κατέληξαν κατεπλήττουσι τὴν φαντασίαν. Εἶναι δυνατόν ὅτι οἱ χρόνοι ταύτης τῆς ἀρχικῆς ἀγριότητος διήρκεσαν πλεόν των χιλιῶν αἰῶνων; Ἡ γεωλογία τὸ ἀποδεικνύει καὶ ἡ παναρχαιότης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι γεγονός ὁμολογούμενον. Ἡ γραπτὴ ἱστορία ἀπὸ χθρῆς χρονολογεῖται διὰ τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη, ἔνια δὲ τῶν τέκνων τῆς μεγάλης ἀνθρωπίνης οἰκογενείας, οἱ Πολυνήσιοι λ. χ. διετέλεσαν αἰεὶ ἐν τῇ λιθίνῃ ἐποχῇ. Οἱ χρόνοι τῆς βρβροχρότητος δύνανται λοιπὸν νὰ διαιρηθῶσιν αἰωνίως.

Ὁ πολιτισμὸς ἤρξετο ἀπνεταχοῦ διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ πυρός καὶ τῶν μετάλλων. Τὸ πῦρ! ἡ Ἑλλ. Μυθολογία αἰεὶ πλήρης ποιητικῶν εἰκόνων δὲν ἔλεγεν ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἤρπασεν αὐτὸ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ; Ἄναμφιδόλως ὁ κερκυνοὺς κατὰ πρῶτον ἐγνώρισεν αὐτὸ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Θὰ ἐπυρπίλησε καὶ δάση ἐν οἷς διῆτον μεταλλικαὶ φλέβες· τοσοῦτον ὥστε τὸ πῦρ καὶ τὸ μέταλλον φκίνεται ὅτι ἀνεκαλύφθησαν συγχρόνως, καὶ τὸ μέταλλον ἐκαθάρσθη διὰ τοῦ πυρός ἐκ τῆς λιθίνης ὕλης ἣτις ἠσχίμιζεν αὐτό. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς διίσχυρίζοντο ὅτι ἡ μεταλλικὴ σειρά τῶν Πυρηνικῶν ὤρειλε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς μετεωρολογικόν τι φαινόμενον τοῦ εἶδους τούτου.

Ἐπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἐξηγήσεις τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ πυρός· διότι ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ εἰκασία μεγάλην εὐρίσκει ἐλευθερίαν. Οὕτω τὸ πῦρ δυνατόν ὅτι ἐγνώσθη ἐν παντί καιρῷ διὰ τῶν ἐκρήξεων καὶ ἠφαιστειογενῶν ῥυάκων. Οἱ μακρὸν τῶν ἠφαιστείων λαοὶ ἀνεκάλυψαν ἴσως αὐτὸ ἐκ πυρκαϊῶν ἀναφθεισῶν εἰ μὴ διὰ τοῦ κερκυνοῦ τούλαχιστον διὰ τοῦ αὐτομάτου ἐμπρησμοῦ τῶν

δασῶν ἐν ὥρᾳ θερινῷ καύσειος, μὴ οὔσης βροχῆς μὴδ' ὑγρασίας, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει ἔτι καὶ σήμερον ἐν Καλλιφορνία καὶ Ἄλγερια. Ἐνδεχόμενον δὲ ἐπίσης ὅτι ὁ πρῶτος σπινθὴρ ὁ ἐκπηδήσας ἔκτινος σώματος διὰ τῆς συγκρούσεως τοῦ πυρίτου λίθου, ἢ ἐκρήτο συνεχῶς ὁ ἄνθρωπος τῆς λιθίνης ἐποχῆς, ἦγαγεν εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ πυρός. Τέλος ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πυρός δυνατόν ὅτι ἐγένετο διὰ τῆς σφοδρᾶς προστριβῆς δύο τεμαχίων ξύλων πρὸς ἄλληλα, τοῦθ' ὅπερ ποιούσι πάντοτε οἱ ἄγριοι.

Δι' ὁποίας δὴποτε ὁδοῦ καὶ ἂν ἐφθασέ τις εἰς τὴν ἀξιοθαύμαστον ταύτην ἀνακάλυψιν, βέβαιον εἶνε ὅτι ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν τῶν μετάλλων δι' ἐνὸς βήματος φθάνει τις. Ἐν τούτοις ἡ ἀνακάλυψις τοῦ χρυσοῦ πρέπει νὰ ἦναι τόσον ἀρχαία ὅσον ἡ τοῦ σιλικίου. Κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὁ μῦθος ἄπτεται τῶν πραγμάτων ἀναφέρων τὸν χρυσοῦν αἰῶνα ὡς τὴν ἀρχέγονον κατάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ πολύτιμον τοῦτο μέταλλον εἶναι σχεδὸν πανταχοῦ διακεχυμένον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐν τοῖς ἄμμοις των ρεῖθρων.

Ἡ λάμψις καὶ τὸ χρῶμα τοῦ χρυσοῦ ἐφελκύουσι τὰ βλέμματα, ἀλλ' εἰς τὸν ἀρχέγονον ἄνθρωπον κατ' οὐδὲν ὠφέλουσι τὰ στιλπνὰ ἐκεῖνα πέταλα ἐσπαρμένα ἐν τῇ ἄμμῳ. Δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ κατεργάζηται οὐδὲ νὰ ἐνόησιν καὶ συγκολλᾷ αὐτά, καὶ ὅταν ἠγυνηῖ ἢ σύντροφος αὐτοῦ, ἦτις ἤδη ἐνησχολεῖτο εἰς φιλαρέσκειαν, ἵνα ἐπαυξήσῃ τὰ φυσικὰ αὐτῆς θέλγητρα διὰ κογχυλίων ἠνωμένων διὰ σύρματος κατεσκευάζε φέλλια, περιδέρακα καὶ ἐνώτια.
(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΜΑΘΕ ΤΕΧΝΗΝ ΧΡΗΣΙΜΟΝ.

Μία φορά κ' ἔναν καιρὸ ἕνας θαυματοποιός,
ἢ ταχυδακτυλουργός,
παρεκίνει ἕνα ράπτην ποῦ δὲν εἶχεν ἐργασίαν,
καὶ μὲ τέκνα καὶ γυναῖκα εἶχεν ἄκραν δυστυχίαν,

τὴν ἀχάριστον του τέχνην παρευθῆς νὰ παραιτήσῃ,
 καὶ νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ,
 εἴν θελῆ νὰ πλουτήσῃ
 καὶ ἴσῃν πρίγκιπας νὰ ζήσῃ,
 νὰ γυρίζουν νέους κόσμους ἔστῃ ἀνατολὴν καὶ δύσιν,
 τὸν βορρᾶν, τὴν μεσημβριαν, ἴσως δὲ κι' ὅλην τὴν κτίσιν.
 Δεν σὰς βάλλω τὴν σελήνην
 πιθανόν ὅμως κ' εἰεῖνην,

ἐπειδὴ ἡ ἐπιστήμη ὁσημέραι προοδεύει,
 καὶ ὁ θέλων ὅπου θέλει εὐκολα περιοδεύει·

καὶ νὰ βλέπουν μητροπόλεις
 τῆς γῆς ὅλης,

πλούτη, λάμπιν, κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων τὴν καλλίστην,
 κοινωνίαν ἡγεμόνων, τέλος πάντων τὴν μεγίστην.

Παρ' αὐτῶν δὲ θὰ λαμβάνουν δῶρα καὶ περιποιήσεις,
 καὶ παράσημα ἐπίσης.

Εἰς τοιούτας ὑποσχέσεις κᾶπως ἔκλινεν ὁ ῥάπτης·
 πλὴν συλλογισθεῖς ὀλιγον.—Κάλλιο εἶπε νεκροθάπτης

χρήσιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους,
 παρὰ νὰ γυρίζω τόπους,
 καὶ μὲ πανουργίας τρόπους

νὰ ἀπορροφῶ τῶν ἄλλων τοὺς ἰδρώτας καὶ τοὺς κόπους.

Μετ' ὀλιγον εἰς τὴν χώραν ἔρχεται ἄκρα δυστυχία,
 τοὺς ἀνθρώπους ἀφρνίζει ἡ μεγάλη σιτοδεία.

Ὁ ταχυδακτυλουργὸς μας ἀλλεπάλληλ' ἀναγγέλλει
 ὅτι μέλλει

εἰς μικρὰν φιάλην μέσα τὸν ἐλέφαντα νὰ βάλῃ,
 ὄφεις, πῦρ καπνὸ καὶ ξίφη ἀπ' τὸ στόμα του νὰ βγάλῃ,
 πλὴν οὐδεὶς ἐδεδεκάσθη ἀπὸ ταύτας τὰς μαγείας,

ἴσῃν φωνὴν προσέχων μόνον τῆς δεσποίνης του κοιτίας·
 κ' ἐπορεύθη ἐλὼν ἄκων ὁ ταχυδακτυλουργός

ὁπωσοῦν γοργῶς

πρὸς τὸν φίλον του τὸν ῥάπτην δανεικὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ
 διὰ μερικὰς ἡμέρας, ὅπως μὴ λιμοκτονήσῃ·

εἶχεν ἄρα γε ὁ φίλος;—Βέβχια πῶς ἤμποροῦσαν,
 ὅσον καὶ ἂν ἐπεινοῦσαν,

γυμνοὶ, τσίτσιδοὶ νὰ μένουν, μάλιστ' ἀδυνατισμένοι
 ἀπ' τὴν πείναν οἱ καυμένοι;

ὅθεν καὶν πολλὰ καὶν λίγα
 τὸ ψαλίδι του ἐτρούγα,

κ' ἠδυνήθη ὡς καὶ τότε κᾶτι νὰ οἰκονομήσῃ,
 κ' εἰς τὸν φίλον νὰ δανείσῃ.

Τὸ λοιπὸν καλέ μου φίλε, καὶ χρυσέ μου ἀναγνώστα,
 Πέτρε, Παῦλε, Γιάννη, Κώστα,

μάθε τέχνην ἔς τοὺς ἀνθρώπους χρήσιμον καὶ ζητημένην
 διὰ νὰ ζῆς ζῶν ἀθῶον, ἥσυχον καὶ τιμημένην·

στελε δὲ νὰ μαθητεύσουν ἔς τοὺς ταχυδακτυλουργοὺς
 ὅλους τοὺς ἀργούς.

N. K.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΑΛΩΣΙΣ ΙΧΘΥΩΝ ΚΑΙ ΠΙΤΗΝΩΝ ΥΠΟ ΜΥΔΙΩΝ ΚΑΙ ΟΣΤΡΕΩΝ.

Ἄλιεύς τις ἐσχάτως ἐν Κορινουκλίᾳ τῆς Ἀγγλίας συλλαβῶν
 μύδιον διὰ πειρονίου ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης εὔρεν ἐν
 αὐτῷ ἐγγεγκλεισμένον διὰ τῆς κεφαλῆς ἰχθύν ἐτι ζῶντα καὶ
 σπαιρόντα. Φαίνεται ὅτι τὸ ταλαίπωρον ἰχθύδιον δελεασθὲν ἐκ
 τοῦ κρέατος τοῦ ἀνοικτοῦ μυδίου εἰσέβχλεν ἐντὸς αὐτοῦ ἵνα θε-
 ρανυεῖται τὴν πείναν του, ἀλλὰ τὴν ἔπαθε συλληφθὲν ἀντὶ νὰ
 συλλάβῃ. Καὶ ἄλλα ὅμως τοῦ εἶδους τούτου παραδείγματα ἀνα-
 φέρονται ὑπ' ἄλλων.

Πρότινων ἐτῶν, διηγείται ὁ Κύριος Βούκλανδ, ὁ Κύριος
 Χίλλ ἐξ Ἐλστώνης τῆς πλησίον τῆς Φαλμούθης ἐν Ἀγγλίᾳ εὔρε
 πτηνὸν τὴν ὀρτυγομήτραν, ἢ κοινότερον τὴν ὀρτυκομάνναν.

κρατούμενη ἀπὸ τοῦ ῥάμφους, ὑπὸ τῶν συγκεκλεισμένων κογχῶν ὄστρεου. Φαίνεται ὅτι τὸ δυστυχὲς πτηνὸν περιφερόμενον πειναλέον παρὰ τὴν θίνα καὶ εὐρὸν τὸ ὄστρεον ἀνοικτὸν, ἐξέλαβεν αὐτὸ ὡς ἔρμκιον, ὡς φαγητὸν ἐπίτηδες παρασκευασθὲν αὐτῷ· ἀλλὰ φεῦ! πόσον τὰ φαινόμενα πολλάκις εἰσὶν ἀπατηλὰ καὶ δόλβρια. Συλληφθὲν τὸ ταλαίπωρον πτηνὸν καὶ μὴ δυνάμενον οὔτε νὰ ἐκφύγῃ, οὔτε νὰ φάγῃ τὸν δῆμιόν του, ἐξεμέτρησε λυπηρῶς τὸν βίον.

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ.

Πάντες οἱ ἄθρωποι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῷ περιπάτῳ καλοὶ κάγαθοὶ φαίνονται· ὁ ἀληθῶς ἐνάρετος ἄνθρωπος φαίνεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας του.

Ἐάν ἡ τύχη σ' ἐγκαταλίπη σὺ μηδέποτε ἐγκαταλίπης σεαυτὸν, ἀλλὰ πάλαι ἀνευδύτως κατὰ τῶν προσβολῶν τῆς ἐν ὄσῳ δύνασαι. Διότι ἅμα ἐγκαταλίπης σεαυτὸν οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων θέλουσι σ' ἐγκαταλίπη. Τοιοῦτός ἐστιν ὁ κόσμος.

Ἡ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΥΣΤΥΧΟΥΝΤΟΣ.

Πόσον παρήγορον εἶναι εἰς τὸν δυστυχοῦντα τὸ νὰ δύναται νὰ λέγῃ καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἀδίκως καὶ ἀγενῶς ἀποτρέπουσιν ἀπ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον οἱ ἄνθρωποι· τὸ νὰ αἰσθάνηται ὅτι ὑπέκυψεν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς τύχης καίτοι αἰείποτε μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου ἐξεπλήρωσε τὸ πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν πλησίον καθήκον του.

ΑΝΕΜΩΛΙΑ.

Κύριός τις ἐρωτηθεὶς ἐν τινι ἐσπερινῇ συναναστροφῇ ἕαν θέλῃ ποτήριον τείου. — Ὅχι, ἀπεκρίθη ἀφιλοκερδῶς, προτιμῶ τὸ κουταλάκι του.

Ἄλλος δὲ τις εἰδέετο τοῦ Ὑψίστου ἵνα χάρισῃ αὐτῷ τὸν μέγιστον λαχὸν λαχείου τινός, ἵνα διανείμῃ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ τοῖς πτωχοῖς. — «Εἰ δὲ μή, ὦ Θεέ μου, ἐπρόσθε, βοήθησάν

μοι ἵα κερδάνω μόνον τὸν δεύτερον, Σὺ δὲ ἀπ' εὐθείας κάμε ὅτι προαιρέσῃαι ὑπὲρ τῶν πνήτων».

Στατιστικὴ. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ Ἀθηνῶν εὐρέθη ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πρωτεύουσος τῆς Ἑλλάδος συμποσοῦνται εἰς 70.000, ἐξ ὧν 150,283, εἰσὶ διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι!!!

Ἑκτατος φιλεργία. Πόσας ὥρας τὴν ἡμέραν κοιμάσαι φίλε μου; — Πέντε. — Καὶ πόσας ἐργάζεσαι; — Τριάκοντα δύο!

Χωρικός εἰσερχόμενος εἰς γραφεῖον πρωτοκολλιστοῦ. — Καλημέρα, κύριε πρωτοληστή; . . .

Πρωτοκολλιστὴς ἐξωφρενῶν. — Ἀ!; πῶς!.. τί εἶπες ἄθλιε; . .

Ὁ Χωρικός μένει ἐμβρόντητος.

Ἐρώτησις. Ποῖα εἶναι τὰ ἐντονώτερα φωνητικὰ ὄργανα;

Ἀπόκρισις. Ὁ χρυσοῦς, ὁ ἄργυρος, καὶ τὰ χαρτονομίσματα, διότι δι' αὐτῶν θαυμασίως ἐντείνεται ἡ φωνὴ τοῦ λαλοῦντος.

Σχολαστικὸς ὅστις οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ τὸ Λονδίον, ἐλθὼν εἰς Παρίσιους καὶ ἐκπλαγεὶς ἐκ τῶν θαυμασιῶν τῆς Γαλλικῆς πρωτεύουσος. «Θεέ μου, ἀνεφώνησε, τὸ Λονδίον δὲν γνωρίζω, ἀλλ' ὅποια διαφορὰ μετὰ τὸ Λονδίον καὶ Παρισίων!».

Ἀσήμαντοι παραφθοραὶ λέξεων. — Μαρία, νὰ μοῦ πῆς πού κἀθεταὶ ὁ διωμέτρης¹ Κῦρ Μιστοκλῆς²; — Νὰ σοῦ πῶ Σταυρούλα. Παίρνεις αὐτὸν τὸ δρόμο, περνᾷς ἀπὸ τῆ Διαδόχου³ Πηγῆ, ἀφίνεις ὕστερα τὸ Ἰσοκομεῖο⁴, τὸ Παραπιστήμιο⁵ τὴν Ἀρκαδεμίαν⁶ καὶ τραβᾷς κατὰ τὴν Ἀστρονομίαν⁷. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι τὸ γραφεῖο ἐνοῦ σουλογράφου⁸, τὸ λοιπὸν ἀποπάνου κἀθεταὶ ὁ Κῦρ Μιστοκλῆς. — Μπᾶ! νὰ μὲ βραβεύῃς ἅμαζα⁹ ποιὸς εἶναι μέσσα; — Εἶναι ὁ ἀνάδοχος⁹.

¹ Γεωμέτρης. ² Θεμιστοκλῆς. ³ Ζωοδόχου. ⁴ Νοσοκομεῖον. ⁵ Πανεπιστήμιον. ⁶ Ἀκαδημία. ⁷ Ἀστρονομία. ⁸ Συμβολαιογράφου. ⁹ Διάδοχος.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΙΤΑΛΙΑΣ.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ.

Τί ἔχει, τί ἔχει, μάνά μου,
Ποῦ σέρνει ἀνάποδα τὰ μαλλιά;
— Ἰπενσεύ¹ εἰς ἐσέα καψέδδα² μου
Ποῦ πάει ἄ κάου³ εἰς τή σκοτιγιά.
ᾠ τί εχει, τί ἔχει μάνά μου,
Ποῦ ἤκούεσσι ἀπ⁴ σέ πά⁵ μεριά;

Ἰπενσεύω εἰς ἐσέα καψέδδα μου
Ποῦτμ⁶ ἐμαύρισε σά καπνιά.
ᾠλκισ, ὄλαις ἢ μάναι ἠκλιούνε,
Ἰπέρκουνε ἀνάποδα τὰ μαδιά⁶,
ᾠφες νά κλάψουνε τῆς μάναις μιζέρο⁷
Ποῦ ἤχάνουνε τὰ παιδιά.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

ᾠ Γύρι⁸ που ἐν ἔχει γερούσια⁹,
Νυχτανημέρα πάντα τὸ λοδεύω¹⁰,
ᾠΕνὶ ἐνά μοναχῷ, σώματα τρία,
ᾠΕκεῖνο κράζω, σέ ἐκεῖνο πιστέγω¹¹.
ᾠΕνε δῶα ποῦ τοῦ κένου(ν) συνοδία.
Πάντα γανκτιστή τόν ἀδορέγω¹²,
Κράζοντα τὴν ᾠΑγιο-Παναγία,
Σέ δαύη τούτη ψυχὴ ῥακκομαντέγω¹³.

¹ Pensare, Ἰταλιστὶ συλλογίζομαι, σκέπτομαι. ² ᾠς τὸ τῶν Σμυρναίων ἴσως κ α ψ ο ὕ λ λ α, ὑποκοριστικὸν καὶ θωπευτικόν. ³ Κάτω. ⁴ Ἀπὸ. ⁵ Πάσαν. ⁶ Μαλλιά. ⁷ Ἰταλιστὶ misero, τάλας, ἀθλιός. ⁸ Κύριος. ⁹ Γῆρας. ¹⁰ Lodare, ἐπαινεῖν. ¹¹ Πιστεύω. ¹² Adorare, λατρεύειν. ¹³ Raccomandare, συιστάναι, συστήναι.

ΑΙ ΙΝΔΑΙΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΙΜΑΛΑΙΑ.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Κ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

BOMBAYH.

Ἀπὸ Βενετίας εἰς Βομβοαῖν. Ἐπὶ τοῦ πλοίου ἡ Σουμάτρα. Πρώτη ἀπόψις τῆς Βομβοαῖνης. Ἡ μέλαινα πόλις. Πανηγύρεις τῶν Φανῶν. Ὁ ἐν Ἰνδίαῖς ἀγγλικὸς βίος. Γένη καὶ αἱρέσεις τῶν Ἰνδῶν. Γάμος παρὰ τῷ σὶρ Μουγγούλδασ Ναθωμπάι. Οἱ Παρσίς. Ἐσπερίς παρὰ τῷ διοικητῇ. Ὑποδοχὴ τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλίας εἰς Βομβοαῖν. Πανηγυρις τῶν Σχολείων. Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις ἐν τῇ Ἰνδικῇ.

Τῇ 8^η ὁκτωβρίου 1875 ἐπέβην ἐν τῷ ὄρμῳ τῆς Βενετίας τοῦ ἀτμηλάτου τῆς χερσονησιακῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἑταιρίας, ἀποστολῆς ἐβδομαδιαίας εἰς Βομβοαῖν μετὰ τῆς κλασσικῆς ἐπιγρῶφης «φάκελλος τῶν Ἰνδιῶν» τὴν δὲ 16^η εἶδον ἀνοιγομένην ἐνώπιόν μου τὴν διώρυγα τοῦ Σουέζ, ἣν δύναται τις νὰ θεωρῇ ὡς τὸν πρόδομον τῶν ἀπωτάτων χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν θὰ μακρηγορήσω ἐπὶ τῶν περιστατικῶν τοῦ ἡμετέρου διάπλου ἀφ' οὗ τσαύτη ἐγένετο κατάχρησις τῶν ἀφηγήσεων τῶν ἐπιθλασσίων συμβάντων σχεδὸν ἐν ἀπάσαις ταῖς θαλασσοπορίαις ταῖς ὅπως οὐ μακρῆς. Ἄλλως τε ὁ εἰς τὰς Ἰνδίας διάπλους κατέστη παίγιον, ἀφότου ἐγκατελείφθη ἡ ἀρχαία ὁδὸς ἢ τὸ Εὐελπι ἀκρωτήριον παρακάμπτουςα. Ἀπὸ Βρενδισίου εἰς Βομβοαῖν ἡ κεκανονισμένη διάρκεια τοῦ διάπλου ἐστὶν ἑπτακαίδεκα ἡμερῶν ἐπὶ καλλίστων ἀτμηλάτων, ἅτινα ἄμκ ἐξέλθωσι τῆς Μεσογείου, εἰσὶ βέβαια νὰ πλεύσωσιν ἐπὶ 6 ἢ 8 μῆνας ἐπὶ θαλασσῶν γαληνιαίων ὡς αἱ λίμναι. Τὸ κυριώτερον ὅμως δυσάρες στον ἐγκεῖται ἐν τῷ τρομερῷ καύσωνι, ὅστις γίνεται αἷτιος θανάτου εἰς πλείστους ἐπιβάτας. Τὴν φορὰν ταύτην, τὸ πλοῖον ἀπώλεσε τὸν ἰατρὸν του, νέον περὶχοντα χρηστὰς ἐλπίδας, ὃν ἐξησθένεωσε κακοῦθης πυρετὸς, ὑφ' οὗ δυστυχῶς προσεβλήθη ἐν

Ἰταλία. Τὸ δὲ λυπηρὸν τοῦτο συμβάν συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν κατ' ἕρπειον τοῦ διάπλου, καθ' ὃν μάτην ἐζήτει τις τὴν ἐγκάρδιον ἐκείνην οἰκειότητα καὶ εὐθυμίαν τὴν τοσοῦτον συνήθη ἐπὶ τῶν ὑπερωκεανείων ἀτμοκινήτων.

Τέσσαρες ἑταιρίαι ἐκτελοῦσιν τὰ νῦν τὴν μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἰνδιῶν ὑπηρεσίαν· ὁ Αὐστριακὸς Λόυδ ὅστις ἐδρεύει ἐν Τεργέστη, ἡ ἑταιρία Rubattino ἣτις ὁρμάται ἐκ Γενούης, αἱ ἔθνικαι διαπορθμεύσεις, αἱ διχλαδοῦμεναι ἀπὸ Μασσαλίας πανταχόσε τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τέλος ἡ χερσονησιακὴ καὶ ἀνατολικὴ ἑταιρία ἡ ἀναχωροῦσα ἐνταυτῷ ἐκ Σκουθιάμπονος καὶ Βενετίας. Ἡ ὑπηρεσία τῆς τελευταίας ταύτης ἑταιρίας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐνομιζέτο ὡς ἡ ἀσφαλεστάτη, ἀναπαυτικωτάτη καὶ ταχίστη. Ἀλλ' ἀπὸ τίνος ἐλαττοῦται κατὰ ταῦτα, ἐπειδὴ στενοχωρεῖται ὑπὸ τῆς διοργανώσεως τῶν ἀντιζήλων αὐτῆς ἑταιριῶν. Ἀλλὰ καίτοι αὗται μεταφέρουσι τοὺς ἐπιβάτας αὐτῶν ἀντὶ ἐλάσσονος τιμῆματος, πόρῳ ἀπέχουσι τοῦ νάποκτῆσθαι τὴν ὑπόληψιν ἐκείνην ἣτις κάμει νὰ συρρέωσιν οἱ ἐπιβάται ἐπὶ τὰ ἀγγλικὰ ταῦτα πλοία· ὁμολογητέον πρὸς τούτοις ὅτι αὗται λαμβάνουσι ἐκκατὰ ἐπιχορηγήσεις ἐκ τῶν ἰδίων Κυβερνήσεων, ἐν ᾧ ἡ χερσονησιακὴ καὶ ἀνατολικὴ μόλις λαμβάνει μικρὸν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ φακέλλου. Ἐπέστη ὁ χρόνος ἵνα καὶ ἡ Ἀγγλία, ἐὰν θέλῃ νὰ δικτηρήσῃ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς μέσα μεταφορὰς ἀσφαλοῦς καὶ ταχείας πρὸς τὰς ἀνατολικὰς κτήσεις, νὰ παραιτηθῇ καὶ αὐτὴ τῶν αὐστηρῶν οικονομικῶν μέτρων τῆς. Ἀλλὰ φερ' ἰδόμεν ἐν δὲν θὰ προτιμήσῃ νὰ ἐπιφυλάξῃ τὰς ἐπιχορηγίας ταύτας τῷ ἐν τῇ κοιλάδι σχεδιαζομένῳ σιδηροδρόμῳ, ὅστις ἤθελε συντέμει κατὰ τὸ $\frac{1}{3}$ τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ Λονδίνου εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἰνδικῆς, ἐκπολιτίζων ἐν ταύτῃ πολλὰς ἐπαρχίας τὰς πάλαι εὐφορωτάτας τοῦ κόσμου, νῦν δὲ ἀποκαταστάσας ἀγόνους ὑπὸ τῆς ἀκηδεΐας καὶ τοῦ φανατισμοῦ τῶν Μουσουλμάνων.

Μέγχι μέρους τῶν ἡμερῶν μου διήγον μελετῶν πονημκτὰ τινὰ ἄπερ εἶχον κομίσει μετ' ἐμοῦ ἐξ Εὐρώπης, καὶ συνδιελεγόμεν μετὰ τῶν συνοδοιπόρων μου περὶ τῆς θαυμασίας χώρας ἣν ἐμελ-

λὼν νὰ ἐπισκεφθῶ πρώτην φοράν. Οἱ πλείστοι τῶν ἐπιβάτων ἦσαν Ἀγγλο-Ἰνδοὶ ὑπάλληλοι ἐπιστρέφοντες ἐξ Ἀγγλίας μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἀδείας των. Ὅπερ ὅμως μ' ἔκαμε μάλιστα ν' ἀπορήσω ἐν ταῖς συνδιαλέξεσι ταύταις ἢ το ἡ διαφωνία τῶν κρίσεων καὶ αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν των ὁσάκις ἠρώτων αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Ἰνδικῆς καὶ πρὸ πάντων ἅμα προῦκειτο περὶ τῆς ἰθαγενοῦς κοινωνίας. Ἀλλ' εἰ καὶ αἱ διαφωνίαι αὗται ἐνέβαλον εἰς τὸν νοῦν μου ἀμυχανίαν τινὰ, οὐχ' ἦττον ἔσχον τὴν ἀξίαν τοῦ νὰ ἀποκαλύψωσιν ἡ ὑπαρχῆς τὴν δυσκολίαν πάσης ἀμερολήπτου ἐκτιμῆσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν κίνδυνον πάσης ἐσπευσμένης γενικεύσεως ἐν χῶρῳ παριστώσῃ τοσαύτην ποικιλίαν γενῶν, γλώσσων, θρησκείων καὶ ἠθῶν.

Τῇ 23 προσηγγίσαμεν εἰς Ἀδὲν μὲ καθυστέρησιν δύο ἡμερῶν ἕνεκα τῆς βραδείας διαβάσεως ἐν τῇ διώρυγι τοῦ Σουέζ καὶ τέλος τῇ 31 περὶ τὴν αὐγὴν εἰσηρχόμεθα εἰς τὸν ὄρμον τῆς Βομβαΐης. Εἶναι κόλπος εὐρὺς οὐτινος τὸ ἐνδον ἄνευ ὑπερβολῆς παρῆβαλον πρὸς τὸν κόλπον τῆς Νεαπόλεως. Ἡ σύγκρισις εἶναι δυνατὴ μόνον ὅταν ἀφαιρεθῇ ὁ Βεζούσιος ἐκ τῆς ἀπαρμιλλοῦ εἰκόνας τῆς ἀκτῆς τῆς Καμπανίας. Ἀληθῶς ὅμως εἰπεῖν τὰ περὶ τῆς Βομβαΐης ἔχουσι πρὸς τούτοις τὴν ἐξαισίαν βλάστησιν τῶν τροπικῶν χωρῶν, ἣτις καλύπτει τοὺς λόφους τοῦ ἐνδοτάτου μέρους. Αὐτὴ δὲ ἡ πόλις κατέχει ἀριστεροθὲν εἰσιόντι γλώσσαν ἐπιμήκη γῆς χρησιμευούσης ὡς φραγμοῦ κατὰ τοῦ ὠκεανοῦ, ἐνῶ δεξιόθεν ὑπέρεκινται νησιδίων δασωδῶν ἢ πετρωδῶν αἱ πρῶται βαθμίδες ὄγκου πόρῳθεν φαινομένου διακρινόμεναι διὰ γραμμῶν κυκνῶν.

Κατέλυσα καλῶς ἢ κακῶς εἰς τὸ τέταρτον πᾶτωμά ὑπερμαγέθους ξενοδοχείου κειμένου ἐν τῷ μέρει τῆς πόλεως τοῦ καλουμένου Φρούριον, συνοικίας ἐγγυτάτης τῇ παραλίᾳ. Ἡ Βομβαΐ σχηματίζεται διὰ τριῶν οὕτως εἰπεῖν πόλεων. Τὸ φρούριον ἐμπεριέχει τὰ γραφεῖα τῆς Κυβερνήσεως, τὰς δημοσίας οἰκοδομὰς καὶ ἐμπορικὰ καταστήματα τῶν Εὐρωπαίων. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄκρον κείται ἡ συνοικία τοῦ λόφου Μαλαθάρ ἐν ἣ κατὰ κοινὴν

σιν οί ἐν τέλει ὑπάλλληλοι ἐν ἐπαύλεσι διεσπαρμέναις ἐν μέσῳ ἀθηροτάτων κήπων. — Τέλος ἐν τῷ κέντρῳ τὸ ἰθαγενὲς «μέλαν» ἄστου ὅπερ εἶναι καταλληλότερον ἕνα ἐκπλήξη τὸν νέηλον διὰ τε τῆς λαμπρότητος αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς πρωτοτυπίας. Ἐνόμιζον ὅτι θὰ εὔρισκον πόλιν ἀγγλικὴν ἢ τὸ πολὺ ἀραβικὴν πόλιν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἠλλοιωμένην διὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐπιδράσεως, παραποίησιν τινα τοῦ Λονδίνου ἢ τοῦ Λιβερπούλ, κατάλληλον εἰς τὸ κλίμα μετὰ προσθήκης μικρᾶς τινος Mogador ἢ μικρᾶς Ἀλεξανδρείας ἐχούσης σκοτεινὰς ὁδοὺς, ὁμοειδεῖς ἀνευ ἐξοχῶν καὶ θυρίδων, ἔνθα πᾶσα ἡ δραστηριότης περιορίζεται ἐν ταῖς ἰσογειοῖς ἀποθήκαις. Ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις μου ὅτε καταλιπὼν τὰς εὐρείας ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τοῦ Φρουρίου εὐρέθην πρῶτην φορὰν ἐνώπιον μυθώδους πολυτελείας τῆς Χαλιμᾶς, ἣτις ἀφοῦ ἔτερεψε τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν με φαντασιώδη Ἀνατολήν, βραδύτερον μοὶ παρέστησεν ἐσφαλμένως τὴν πραγματικὴν Ἀνατολήν. Αἱ ἀγοραὶ αἱ μᾶλλον συχναζόμεναι τοῦ τουρκικοῦ ἢ Ἀραβικοῦ κόσμου μόλις δύνανται νὰ μιμηθῶσιν ἀσθενῶς τὴν ποικιλίαν τῶν γραμμῶν, τὸν πλοῦτον τῶν χρωμάτων, τὴν ζωηρὰν κίνησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ βίου, ἅτινα παρίσταντο ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐλαχίσταις γωνίαις. Ὅδοι ἀκανόνιστοι μὲν ἀλλ' ἀρκούντως εὐρεῖαι, ὑψηλαὶ οἰκίαι διαφέρουσαι ἀλλήλων ὡς πρὸς τὸν ἀρχιτεκτονικὸν ῥυθμὸν καὶ τὰ χρώματα, ἰσόγεια μεταβληθέντα εἰς μαγαζεῖα ἔνθα ἐπιφαίνονται πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰ ἐμπορεύματα τῆς Ἰνδικῆς, συμπύκνωμα ὁροφῶν ἐξεχουσῶν, κιόνων, ἐξωστῶν διαφόρων εἰδῶν, στοῶν μετὰ κιγκλίδων ἐκ ξύλου γεγλυμμένου καλυπτομένων ὑπὸ δωμάτων κατὰ τὸν ἰταλικὸν τρόπον ἢ στεγῶν κατὰ τὸν ὀλλανδικόν, ἀετωμάτων πεπληρωμένων κοσμημάτων καὶ ἀναγλύφων ἀγαλματίων, συμβόλων περιπεπλεγμένων καὶ ἀλλοκότων — με ἐξέχοντα κοσμήματα ἐπὶ τοῦ θόλου λευκοῦ μωαμεθανικοῦ τεμένου ἢ ἐπὶ τῆς ἐλαφρῶς πεπιεσμένης πυραμίδος ναοῦ Ἰνδικοῦ (ragodes) — πάντα τὰ εἶδη τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, πᾶσαι αἱ χροιαὶ τοῦ πινακιδίου τοῦ ζωγράφου εὐρίσκονται συμπαραθεθεῖν ἐν συνόλῳ παραδοξοτάτῳ καὶ τὰ μάλιστα ἐπιδεικτικῷ, ὅπερ καὶ

δι' αὐτοῦ εἶτι τοῦ ἀσυγχεράστου ἀποπλανᾷ τὴν φαντασίαν, συγχέει τὴν κρίσιν, καὶ συμφωνεῖ ἄλλως τε πρὸς τὴν ποικιλόχρουν θέαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐρόιμείου εἰς τὸ φανταστικὸν τοῦτο πλαίσιον.

Ἡ αὐτὴ ποικιλία ἐν ταῖς ἐνδυμασίαις, αἵτινες λαμβάνουσι πάντα τὰ χρώματα τοῦ οὐρανοῦ τόξου, καὶ ἐν ταῖς ἀποχρώσεσσι τῆς ἐπιδερμίδος, ἣτις δι' ἀνοιγμάτων ἐνδύματος κατεπτυγμένου κατὰ τὸν Ἀσιατικὸν τρόπον δεικνύει τελείαν κλίμακα τοῦ ἀνθρώπινου χρωματισμοῦ ἀπὸ τῶν Ἀρύων τοῦ βορρᾶ, οἵτινες εἰσὶ σχεδὸν λευκοί, μέχρι τῶν Δραβιδίων τῆς μεσημβρίας, οἵτινες εἰσὶ σχεδὸν μέλανες.

Ἰκίνοι ὅλως λευκὰ ἐνδεδυμένοι, μωαμεθανοὶ φέροντες ὑπερμεγεθεῖς κιθάρας ἐρυθρᾶς ἢ πρασίνας, βραχμᾶνοι λευκοπόγωνες μετὰ συμβολικὰς τῶν ταινίας, Παρσοὶ πυρολάτραι μετὰ ἐρυθρᾶς περισκελίδας καὶ μέλανα ἐπενδύτην καὶ μίτραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐκ κηρωτοῦ ὑφάσματος, κομφῶς ἐνδεδυμένοι Κινέζοι, μετὰ κεντητὰς ἐμβάδας, μετὰ κυανᾶς περισκελίδας, μετὰ περιχιτώνια μετὰ ξίνα ἐπὶ χιτῶνος λευκοῦ ἐκ μετάξης, σκιαζονται ὑπὸ ὑπερμέγεθους ἀλεξήλιον τὴν κεκαρμένην κεφαλὴν καὶ πατροπαράδοτον οὐρᾶν. Ἄπαν τὸ πλῆθος τοῦτο κινεῖται, συνδιαλέγεται, γελᾷ καὶ ἐμπορεύεται ὡς ἂν εἰ μὴ ὑπῆρχον διαφοραὶ γενῶν καὶ θρησκευμάτων.

Αἱ μεταξὺ Παριῶν καὶ Εὐπατριδῶν διακρίσεις φαίνονται ἐκ τῶν ἔξεων τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ἡ δὲ πλῆθὺς τῶν αἱρέσεων ἐγένετο πάντα ἐν τῇ Ἰνδικῇ ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ ἀρίστη σχολὴ ἀνεξίθρησκείας. Ὅμως τῆδε κακείσε κατακαθήμενος ἐν τῇ γωνίᾳ ὁδοῦ τινος φακίρης ἡμίγυμος ὑποτονθορίζει προσευχᾶς ἢ ἀρᾶς πλησίον καλᾶθου μεταβεβλημένου εἰς ὀφιοδόχην, ἢ εὐσεβῆς Ἰνδὸς σταθεῖς ἐνώπιον καϊδίου ἔχοντος ὄψιν ἐργαστηρίου, ὅπου ἀνάπτει λύχνος ἐνώπιον εἰδώλου ἀπειροκάλως κεκοσμημένου, συγχλίνει τὰς χεῖρας, ψιθυρίζει λόγους τινὰς εὐκτηρίους, ἐμβάπτει τὸν δάκτυλον εἰς δοχεῖον μίλτου, ἕνα χαράξη τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῆς αἱρέσεώς του ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μέρους τοῦ μετώπου ἐφ' οὗ οἱ καθολικαὶ γράφουσι σταυρὸν ἐκ σποδοῦ τὴν πρῶτην τετάρτην τῆς

εσσαρακοστῆς, τέλος δ' ἀπέρχεται μετὰ θαθεῖαν ὑπόκλισιν ἀφ' οὗ κρούση διὰ τῆς χειρὸς τὸν κώδωνα ὅστις κρέμαται ἀπὸ τῆς προφῆς.

Ἄλλαχού παρά τινα ἱερὰν δεξαμενὴν ἣτις βρέχει τὰς βαθμίδας ναοῦ ἡμίσεια δωδεκάς ζογγίδων, ὀκλαδὸν συγκαθημένων ὑπὸ γιγαντιαίαν συκῆν (ἱερὰν σύκην), ἀσχολοῦνται εἰς τὸ νὰ καλλωπίζωνται λευκαίνοντες τὸ στήθος αὐτῶν διὰ σποδοῦ, τουθόπερ εἶνε τὸ μόνον εἶδος τοῦ πλύνεσθαι.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐπέρχεται συνῶθησις ἐναντίον τῶν προσπαθειῶν ἐγγωρίου ἀστυνομικοῦ κλητῆρος φέροντος κυανοῦν ἐπιχιτώνιον καὶ κίτρινον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἐπιστόντος δὲ τὴν συμβολικὴν ῥάβδον τοῦ μετὰ δεξιότητος ἀξίας τῆς τῶν ἐν Λονδίνῳ συναδελφῶν του' ἔρχεται ἡγεμῶν ἐπιστρέφων εἰς τὴν κατασκήνωσίν του ἐνδεδυμένος σπρικοῖς καὶ χρυσοῖς ἱματίοις, παρελαύνων ἐπὶ γνησίου ἀραβικοῦ ἵππου καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ του καὶ τριῶν ἢ τεσσάρων σιπαϊδῶν ἐν μεγάλῃ στολῇ κροτούντων λόγχην εἰς τὴν χεῖρα. Ἡ διαθαίνει κηδεῖα τις μὲ τὸ φέρετρον καὶ τοὺς θρηνητάς της· ἐὰν ὁ νεκρὸς εἶναι κεκλισμένος ἐντὸς φερέτρον κεκαλυμμένου δι' ἀνθέων, ἢ ἐκφορὰ διευθύνεται εἰς τὸ μουσουλμανικὸν νεκροταφεῖον· ἐὰν ἀπλῶς καλύπτεται δι' ὀθόνης, ἣτις ἀμυδρῶς διαγράφει τὰ δύσκαμπτα μέλη του, τότε εἶναι Ἰνδὸς ὃν ὑπάγουν νὰ καύσωσιν ἐπὶ πυρᾶς παρασκευασθείσης ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του. Τὸ πάλαι ἡ γυνὴ του συνεκαίετο ἐκούσα ἄκουσα, ἀλλ' ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐθεάπευσε τὸ κακὸν οὐχὶ ὅμως ἀνεύς δυσκολίας, καὶ οὕτω τὴν σήμερον αἱ ἀπαρηγόρητοι χῆραι εἰσὶ σπάνιαι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Μαλαβάρῃ. Ἐὰν τέλος εἰσὶ Παρσοὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν νεκρικὴν συνοδείαν, πορεύονται κατ' εὐθείαν εἰς τοὺς πύργους τῆς Σιγῆς ὅπου τὸ σῶμα ἐκτίθεται ἐν ὑπαίθρῳ ἵνα γίνῃ βορὰ τῶν κοράκων καὶ τῶν γυπῶν.

Τὸ μόνον χρωματισμὰ ὅπερ λείπει ἐκ τῆς τοπικῆς ταύτης εἰκόνας εἶναι ὁ Ἐλέφας. Ἄλλὰ φρονίμως ποιούντες ἀπηγόρευσκον τὴν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις εἰσοδὸν αὐτοῦ, ὅπου ἠδύνατο νὰ ἀνατρέπη ἵππεις καὶ πεζοὺς. Προσκρούει τις ὅμως ἀπὸ πᾶν βῆ-

μα καθ' ἀμαζῶν ἀρχαιομόρφων συρομένων ὑπὸ βοῶν διακρινόμενων ὑπὸ τῶν πεπλατυσμένων κεράτων καὶ τῆς μεγάλης κυρότητος αὐτῶν.

Οἱ πλούσιοι Βαβοῦ χρωῶνται ἔτι φορεῖοις ὑπὸ ὑπηρετῶν ἐν στολῇ φερομένοις.

Ἄλλ' οἱ ἰθαγενεῖς ἡγεμόνες ἤδη ἀρχίζουσι νὰ διαγινώσκωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἐπὶ ἐλατηρίων ὀχημάτων, ἐν οἷς ἀναπαύονται μετὰ τῶν κυριωτέρων ἀξιοματικῶν των. Τῆδε κάκεισε φαίνονται καὶ τινεὶ εὐρωπαῖοι ἢ τοῦλάχιστον Εὐρασιανοὶ (μιγάδες) οἵτινες προκειμένου νὰ ἐκλέξωσιν ἐν ἐκ τῶν δύο γενῶν φυσικῶ τῷ λόγῳ παρεδέχθησκον τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἄλλὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα δείγματα τοῦ εὐρωπαϊσμοῦ ἐξαφανίζονται πνιγόμενα ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ τύρβῃ τῆς Ἀνατολῆς ἣτις κυμαίνεται ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς Ἰνδικῆς ὅπως αἱ κεχρωματισμένα ὕαλοι γιγαντιαίου τινὸς καλοειδοσκοπείου. Αἰσθάνεται τις ὅτι εὐρίσκεται ἐν χώρῳ ἐνθα ἀπέναντι χιλιάδων τιῶν Ἀγγλῶν ἴστανται διακόσια ἑκατομμύρια Ἰνδῶν.

Ἡδὲ ἐπέρχεται ἡ ἐσπέρα. Συνέπεσε νὰ ἦναι ἡ ἐσπέρα τῆς Δεουαλῆς, ἣτοι ἐορτῆς τῶν φανῶν, ἣτις σημαίνει τὴν ἀνανέωσιν τοῦ Ἰνδικοῦ ἔτους.

Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν ἐξωστῶν καὶ τῶν γείσων διήκουσι σειραὶ λυχνιῶν ἐκ φλοιοῦ κοκοκαρύων, αἵτινες διαγράφουσι πυρίνοις γράμμασι τὰ σκιαγραφήματα τῶν ἐλαχίστων οἰκοδομῶν. Εἰς τὰ ἐνώπια ἐλάστης οἰκίας ἀνάπτονται στέφανοι ἐκ φανῶν σινικῶν ἐκ χάρτου πρασίνου ἢ ῥοδόχρου πολλαπλασιαζομένων ἐν τοῖς κρυστάλλοις καὶ τοῖς πολυελαίοις τῶν σικιδῶν, ἐν ᾧ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βεγγαλικὸν τι πῦρ φλογοβολοῦν ἐπὶ τῆς κορυφῆς στέγης τινος ἐκπέμπει ἀπαυγάσματα ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις συνεπισεσωρευμένων. Τὸ πλῆθος ἐξκολουθεῖ ν' αὐξάνῃ καὶ καθίσταται ζωηρότερον, αἱ βλαβερὰ τῶν ναῶν λαμπρῶς φωτιζόμενα καλύπτονται ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν, ἐν τῷ ἐνδοτέρῳ οἱ κώδωνες καὶ αἱ σάλπιγγες προσβάλλουσι τὴν ἀκοὴν δι' ἤχων παραφώνων.

Ἐκ τῆς ἀσθενοῦς ταύτης περιγραφῆς δύναται ἕκαστος

κρίνη ὅποια ὑπῆρξεν ἢ ἐν Βομβαίῃ πρώτη μου ἐντύπωσις. Διὰ δὲν θὰ ἐκπλήξω οὐδένα λέγων, ὅτι ἐπέστρεψα οἰκάδε ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πνεῦμα μᾶλλον κεκμηκότα ἢ μεθ' ὀλοκλήρου ἡμέρας ἀνάγνωσιν ἐν σιδηροδρόμῳ. Ἡτοιμαζόμεν νὰ ἐρωτήσω ἑμαυτὸν ἐὰν ἀπλῶς δὲν εἶχον καπνίσει ὅπιον ἐπὶ τῆς Σουμάτρας καὶ ἐὰν ἡ δύναμις τοῦ φαρμάκου τούτου ἐπενεργοῦσα ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων μου δὲν μὲ εἶχε βυθίσει κατὰ φαντασίαν εἰς πέλαγος πικραδόξων γραμμῶν καὶ τερπνῶν χρωμάτων.

Τὴν δὲ ἐπιούσαν, μισθώσας ἰθαγενῆ θεράποντα δυνάμενον νὰ μοὶ χρησιμεύσῃ ὡς διερμηνεὺς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς διαμονῆς μου, μετέβην νὰ ἐγχειρίσω εἰς τὸν λόφον Μαλαθάρ συστατικὰς τινὰς ἐπιστολάς, δοθείσας μοι πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Διοικήσεως. Περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι πάντες μὲ ὑπεδέχθησαν μετὰ τῆς φιλοφροσύνης ἐκείνης τῆς καταστάσεως παρομιώδους παρὰ τοῖς ἐν Ἰνδία Ἀγγλοῖς, δι' αὐτῶν δὲ ἀμέσως κατέστην ἐνήμερος τῶν συνηθειῶν τῶν ἐπικρατουσῶν ἐν τῇ ἀγγλοϊνδικῇ κοινωνίᾳ.

Ἐὰν οἱ Γάλλοι διακρίνονται ἐπὶ φιλοκαλίᾳ οἱ Ἀγγλοὶ διατελοῦσιν ἄνευ ἀντιζήλων ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῆς ἀναπαύσεως (comfort), ἣτις ἐστὶ λέξις τῆς γλώσσης αὐτῶν δυσερμήνευτος. Πρέπει νὰ εἰσδύσῃ τις εἰς τὸν οἰκιακὸν βίον τῶν ὅπως ἐνόησῃ τίνι τρόπῳ διωργάνωσαν ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος τοῦ κλίματος. Περὶ τὴν οἰκίαν ὑπάρχει εὐθαλέστατος κήπος ἐν ᾧ αἱ γιγαντιαῖαι πτέρυγες τῶν Γκῶτ ἀναμίγνυνται τοῖς φοινοῖξι, ταῖς συκαῖς, ταῖς βανανέαις, ἐνὶ δὲ λόγῳ πάσαις ταῖς ποικιλίαις τῆς Τροπικῆς βλαστήσεως. Ἐν πάτωμα τὸ πολὺ, πολλάκις δὲ ἀπλοῦν ἰσόγειον ἀνυψούμενον ὀλίγους πόδας καὶ σκεπαζόμενον ὑπὸ ὑπερμεγέθους στέγης μὲ ἐξέχοντα γείσα ἐν εἰδῇ σκιάδος ἀποτελεῖ τὴν κατοικίαν. Πανταχοῦ μεγάλαι θελοσκεπεῖς αἰθουσαι ἔνθα ἐπικρατεῖ ἀμυδρὸν φῶς. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου εἰσὶν ἐστρωμέναι ψίαθοι ἐκ σχοίνου, ἐν δὲ ταῖς γωνίαις τέθεινται ἔδραι ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μακρὰ καθίσματα ἐκ καλάμου, ἅτινα διὰ μόνης τῆς θεᾶς αὐτῶν παρακινουῦσιν εἰς νοχέλειαν καὶ ἀνάπαυσιν. Ἐχουσι τοίχους παχυτάτους ὅπως κρατῶσιν ἐν ἀποστάσει τὸν ἐχθρόν. Ἀπειρα ἀνοίγματα μετὰ δικτυωτῶν ἵνα

ἐλκύωσιν τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος, ἅτινα εἰσὶ τὸσον ἀπαραίτητα ἐνταῦθα ὅσον ἐπίφοβα παρ' ἡμῖν, καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις καταστήμασιν καὶ ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις ἐν τῷ κοιτῶνι, ἐν τῷ ἐστιατορίῳ, ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐν τοῖς γραφείοις καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ναοῖς, ἐν ἐνὶ λόγῳ πανταχοῦ ὅπου ὁ Εὐρωπαῖος προσκαλεῖται νὰ πρέφῃται, νὰ κοιμᾶται, νὰ γράφῃ, νὰ προσεύχῃται ἢ νὰ σκέπτηται εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ εὖρη κρεμάμενα εἰς τὴν ὀροφὴν μακρὰ τεμάχια ὑφάσματος (punkas καλούμενα), εἰς τὰ ὅποια ἀπλοῦστατος μηχανισμὸς συνιστάμενος εἰς καλῶδιον ἐν τῇ χειρὶ ἰθαγενεὺς μεταδίδει ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς τῶν παρευρισκομένων κίνησιν ἱκανὴν τοῦ ἀέρος ἵνα μεταδώτῃ εἰς τοὺς ἐν ἰδρωτὶ λουομένους δυστυχεῖς ἐλαφρὰν αὔραν. Εἰσὶ τινες οἱ διατεινόμενοι ὅτι ὁ εὐρωπαῖος δύναται ἐνταῦθα νὰ ζῇ ἄνευ χιτῶνος—ἐν θελῇ νὰ ἐνδύηται κατὰ τὸν ἰθαγενῆ τρόπον—ἀλλ' ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀντέχῃ εἰς τὸ κλίμα ἄνευ πούγκας καὶ ἀλεξικίμωνος. Διατὶ λοιπὸν οἱ Ἀγγλοὶ οἱ τοσοῦτον νοήμονες, προκειμένου νὰ ἐφαρμόσωσιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κλίματος τὴν κατασκευὴν τῆς κατοικίας των, ἐπιμένουσι νὰ διατηρῶσιν ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς αὐτῶν ἔξει συνηθείας καὶ ἤθη ὅλως ἀσυμβίβαστα τῷ κλίματι τῆς Ἰνδικῆς; Ἡ μόνη στιγμή τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Εὐρωπαῖος δύναται νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν ὑγιεινὴν γύμνασιν πεζοῦ περιπάτου εἶναι πρὸ πάντων ἐν ὥρᾳ θέρους ἀπὸ τῆς 5 μέχρι τῆς 8^{ης} πρωϊνῆς ὥρας. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐγείρωνται ἅμα τῇ αὐγῇ ἐν ᾧ ἀφ' οὗ γευματίσωσιν περὶ τὴν 8^{ην} μένουσιν καὶ ἐν τῇ λέσχῃ ἢ ἐν τῷ χορῷ μέχρι μεσονυκτίου; Ἐξ ἄλλου δὲ καὶ οἱ ἰατροὶ συμφωνοῦσι λέγοντες ὅτι τὸ κλίμα τοῦτο ἀπαιτεῖ ὀλίγην τροφήν, ἥμισθα δὲ τροφήν ζωϊκὴν. Ἰδέτε τὸν Ἰνδόν· καίτοι ἰσχνότατος ἀναλαμβάνει πάσας τὰς ἐργασίας, αἵτινες θὰ ἦσαν λίαν ἐπίπονοι τοῖς Εὐρωπαίοις. Οἱ ἀχθοφόροι (κουλοὶ) ἐτελοῦσιν ὁδοιπορίας ἄνευ σταθμοῦ μὲ πλήρες φορτίον, ὅπερ θὰ ἔκαμνε νὰ δειλιάσωσιν οἱ Ῥωμαιοῦτάτοι τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀχθοφόρων. Ἐκαστος ὑψηλοῦ βαθμοῦ ἰθαγενῆς ἔχει δρομεῖς συνοδεύοντας τὴν ἀμαξίαν αὐτοῦ ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας ἡλίου καίοντος, καὶ κρατοῦντας ῥιπίδιον εἰς τὴν χεῖρα ἐπὶ πολλὰς συνεχεῖς ὥρας. Ἡμέραν τινὰ εἶδον ἐγὼ αὐτὸς

ἀχθοφόρον βαστάζοντα ἐπὶ κεφαλῆς τὴν ἱμκτιοθήκην μου καὶ ἀκολουθοῦντα περὶ τὸν τριποδιζόντα ἵππον μου ἐπὶ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν. Παρατηρητέον ἐστὶ ὅτι τὸ πλήρωμα τῆς Σοματράς συνίστατο μόνον ἐκ μωκμεθανῶν Ἰνδῶν. Ὁ πλοίαρχος δὲν ἔπαυεν ἐπαινῶν οὐ μόνον τὴν πειθαρχίαν ἀλλὰ καὶ τὴν ῥώμην καὶ ἐπιτηδειότητα αὐτῶν. Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τρέφονται δι' ἀπλοῦ ὕδατος, ἀλεύρου καὶ ὀρυζίου. Ὁ Ἀγγλος τὸν κεντρίον ἀξιοῖ νὰ ἐξακολουθῇ καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ διαίταν. Ἰδοὺ ἡ διανομὴ τῶν ἐστιάσεων παρὰ τοῖς Ἀγγλο-Ἰνδοῖς, αἵτινες ὡς δύνανται νὰ βεβαιώσω ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως εἰς τοσοῦτον συχναὶ ὅσον καὶ ἄφθονοι· περὶ τὴν 6^{ην} ἢ 7^{ην} ὥραν ἄρχονται διὰ τοῦ (chota hazari) καφέ ἢ τείου μετὰ γάλακτος, ἄρτου καὶ βουτύρου, ἔνιοι δὲ προσθέτουσιν εἰς ταῦτα καὶ ὠά. Περὶ τὴν 9^{ην} ὥραν πρόγευμα κρεατινόν. Περὶ τὴν 2 ὥραν μ. μ. ἔχουσι τὸ *ziffin*, τούτεστι σοῦπαν, ψυχρὰ φαγητὰ, Ἰνδοπέπερι *curry*, ὀπώρας κτλ. Περὶ τὴν 7^{ην} ἢ 8^{ην} ὥραν τέλειον γεῦμα. Τέλος δὲ περὶ τὴν 10^{ην} ἢ 11^{ην} τείον μετὰ διπύρων ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς χοροῖς δείπνων. Ἐννοεῖ τις ὅτι διὰ τοιοῦτου ἐρεθισμοῦ τὸ ἦπαρ, τὰ ἐντόσθια καὶ τὸ νευρικὸν σύστημα ταχέως καὶ ἀναφανδὸν ἐξκνίστανται καὶ ἄνευ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Β. καὶ Σ. ποτοῦ προσφιλοῦς τοῖς Ἀγγλο-Ἰνδοῖς, ὅπερ ἄρχεται ἐξ ὀλίγου βρανδίου καὶ πολλῆς σόδας καὶ τελευτᾷ δι' ὀλίγης σόδας καὶ πολλοῦ βρανδίου. Τί δὲ νὰ εἶπω καὶ περὶ τοῦ ἱμκτισμοῦ αὐτῶν. Τὴν πρωΐαν ἔχουσι τὸν ὀρθὸν νοῦν τοῦ νὰ φέρωσιν ἐνδύματα ἀνοικτοῦ χρώματος με εἶδος περικεφαλαίας ἐκ πύλου λευκοφκίου (*helmet*) περιβεβλημένου διὰ περιτυλίγματος ἐκ γάζης. Ἀλλὰ διατὶ κατὰ τὴν θερμοστάτην στιγμήν τῆς ἡμέρας μετὰ 11^{ης} καὶ 2^{ας} μ. μ. νὰ μὴ δύνανται τις νὰ ἐπισκεφθῇ τινα ἄνευ τοῦ ζοφεροῦ κεκλεισμένου ἐπενδύτου καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φοικώδους καὶ μέλανος κυλίνδρου, ἅτινα βεβαίως κινουσιν εἰς ἀλλόκοτον γέλωτα τοὺς ἀβροδιαίτους τῶν ἰθαγενῶν ἀναπαυτικῶς περιβεβλημένους διὰ τῶν κυμαινομένων συρικῶν ὑφασμάτων καὶ μουσουλίνης.

Ἐπάρχει ὅμως κοινωνικὴ τις συνήθεια κυρίως ἀγγλική, ἥτις μετενεχθεῖσα εἰς τὴν Ἰνδικὴν εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαινοῦ ἰδίως

παρὰ τοῖς ἀγάμοις νέοις· ἐννοῶ τὰς λέσχας. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον τὸ δικανικὸν ῥητὸν *tres faciunt collegium*. Δύνανται τις εἰπεῖν ὅτι ὅπου ἂν τρεῖς ἄγγλοι συναντηθῶσιν ἀφύκτως καθιδρῦουσι λέσχην. Οἱ ξενοδόχοι καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ κατοικῶν ἐν Βομβαίῃ παραπονοῦνται πολὺ διὰ τὸν πρὸς αὐτοὺς ἀνταγωνισμὸν τῆς λέσχης Βυκύλλης, καὶ ὅπως ἐξετάζουσιν αὐτοὶ τὸ πρᾶγμα ἔχουσι δι' αὐτοὺς διότι ἀντι σχετικῶς μικρὰς ἀμοιβῆς τὰ μέλη καὶ αὐτοὶ οἱ παρουσιαζόμενοι ξένοι δύνανται νὰ εὕρισκωσιν ἐκεῖ τροφήν καὶ κατοικίαν ἐν μεγάλῃ ἀνέσει καὶ πολυτελείᾳ.

Ἡ λέσχη Βυκύλλη εἶναι αὐτόχρομα ἀνάκτορον θαυμασίως προσηρμοσμένον εἰς τὸ κλίμα μετὰ μεγάλων στοῶν καὶ ὑψηλῶν μαρμαρίνων αἰθουσῶν. Ἀφ' οὗ ἅπαντα τὰ δωμάτια καταληφθῶσιν, δέχονται τοὺς προσερχομένους ἐν σκηναῖς κειμέναις ἐντὸς κήπου σκιεροῦ δεχομένου τὴν πρώτην ἐκ τῆς θλάσσης αὐραν, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ τὰς ἥττον εὐαρέστους ἀναθυμιάσεις τῶν γειτονικῶν τελεμάτων.

Ἡ Βομβαίη κατοικεῖται ὑπὸ 644,000, κατοικῶν καὶ ἀμφιβάλλω ἐν ἀλλοχῶ τῆς γῆς δύνανται τις νὰ εὕρῃ παρόμοιον μίγμα φυλῶν καὶ θρησκευμάτων.

Ὁ κ. Γράν Δῶφ παρατηρεῖ εὐλόγως ὅτι ἡ Βομβαίη ἕνεκα τοῦ ἑσπανίου τούτου μίγματος, ἴσως δὲ ἐν ταυτῷ καὶ τῆς ἐμπορικῆς καὶ διακοσμητικῆς αὐτῆς δραστηριότητος, φαίνεται προωρισμένη νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τῇ Ἰνδικῇ μετὰ τὸ ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν πολιτισμοῦ, ὅπως διαδραματίσῃ τὸ πρόσωπον τῆς ἀρχαίας Ἀλεξανδρείας μετὰ τῶν λαῶν τῶν παραλίω τῆς μεσογείου κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας.

Οἱ Ἰνδοὶ οἱ παριστῶντες τὴν ἀρχαιοτάτην θρησκείαν τῆς Ἰνδικῆς ὑποδιαίρουσιν εἰς ἀπειροπληθεῖς αἰρέσεις αἵτινες ἅπασαι ἔχουσι τὰς τελετὰς, τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ναοὺς αὐτῶν. Ἡθελον βεβαίως πολὺ μακρηγορήσει ἐὰν διέτριβον ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Γνωστὸν ἐστὶν ὅτι τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἰνδικῆς Τριάδος· Βράχμας ὁ δημιουργός, Βίσχνου ὁ σωτὴρ (διατηρητὴς) καὶ Σίβας ὁ ὀλετὴρ, τριπλῆ ἀπόρροια τοῦ ἀρχικοῦ ὄντος, εἰς τὸ ἀντικείμενον λατρεῖς, ἔντε τῷ προσώπῳ αὐτῶν

καὶ ἐν ταῖς ἀπείροις ἐνσαρκώσεσι. Εἰς Βράχμιν τὸν πατέρα εἶναι μόνος νὰὸς ὑπολείπεται τανῦν ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Ἄλλ' ὅμως πανταχοῦ ἀπκντῶνται ὀπαδοὶ τοῦ Σίβα γνωρίζομενοι διὰ τῆς ἐρυθρᾶς γραμμῆς ἣν χαράττουσιν ὀρίζωντίως ἐπὶ τοῦ μετώπου των, καὶ ὀπαδοὶ τοῦ Βισχνου οἵτινες τὴν αὐτὴν γραμμὴν διαγράφουσι καθέτως. Ἐκάστη αἵρεσις παραδέχεται τὰς ἄλλας θεότητας τοῦ ἐγχωρίου Πανθέου, ἀλλ' ὅμως ἀπονέμει ὡς εἰκὸς τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὸν προστάτην αὐτῆς Θεόν.

Κοινωνικῶς δὲ αἱ διαιρέσεις εἰσὶ καταφανέστεραι. Οἱ ἀνήκοντες εἰς διάφορα γένη δὲν δύνανται νὰ συγκοινωνῶσιν ἀλλήλοις, μάλιστα δὲ νὰ συντρέγωσιν, ἐπὶ ποιῆν ἐκπτώσεως καὶ οὕτως εἰπεῖν κοινωνικοῦ θανάτου τοῦ εἰς ἀνώτερον ἀνήκοντος γένους Ἰνδοῦ.

Ἐπάρχουσι τέσσαρα μεγάλα γένη· οἱ Βραχμάνες ἢ ἱερεῖς οἵτινες κατέχουσι τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἱεραρχίας· εἶτα δὲ οἱ Χατράς ἢ πολεμισταί· τρίτον οἱ Βαισούαι ἔμποροι καὶ γεωργοί· τέλος δὲ οἱ Σοῦδραι ἐργάται καὶ τεχνίται ὧν ἔργον ἐστὶ τὸ ὑπηρετεῖν ταῖς ἄλλαις τάξεσιν. Ἐσχατοὶ δὲ πάντων εἰσὶν οἱ παρῖαι ἢ ἄνθρωποι ἐκπεσόντες ἐκ τῆς οἰκείας τάξεως ἢ μηδέποτε ἀνήκοντες εἰς ἀνωτέραν τάξιν. Ὁ κοινωνικὸς οὗτος ὀργανισμὸς ἀναφέρεται εἰς τὰς πρώτας οἰκίσεις τῶν Ἀρύων ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Γάγγου. Ἄλλὰ χρόνου προϊόντος ὑποδιηρέθη εἰς ἀπειράριθμα δευτερεύοντα γένη, ἅτινα ὅτε μὲν εἰσὶ φυλαὶ κοινῆς καταγωγῆς ὅτε δὲ αὐτόχρομα διαδοχικὰ σωματεῖα.

Οὕτω ὑπάρχει τὸ γένος τῶν διδασκάλων, τῶν χυλκῶν, τῶν ἀγγελιαφόρων, τῶν γναφῶν, τῶν ἀγυρτῶν καὶ τῶν ἐπαιτῶν. Τὸ γένος τῶν θύγκων ἢ πνικτῶν ἐξηφανίσθη σχεδὸν πανταχοῦ χάρις εἰς τὰ ἐνεργὰ μέτρα τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως. Ἄλλ' ἡ τάξις τῶν κλεπτῶν ἐξακολουθεῖ νὰ κατέχη διακεκριμένην θέσιν ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἀπογραφαῖς, μάλιστα περιλαμβάνει καὶ οἶκον ἡγεμονικὸν οὕτινος ὁ ἀρχηγὸς διοικεῖ τανῦν μικρὸν τι κράτος ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰνδικῇ. Ἐπειδὴ ὅμως δυνάμει τῆς Ἰνδικῆς συνηθείας ὁ ἡγεμὼν οὗτος εἶναι κύριος παντὸς εὐρισκομένου ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτοῦ, δύνανται τις νὰ ἐρωτήσῃ πῶς κατορθῶναι νὰ

ἐκπληροῦν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπαγγέλματός του, προπάντων σήμερον ὅτε ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία ἦτοί ἡ ἀγγλο-Ἰνδικὴ κυβέρνησις τὸν ἐμποδίζει ἀναμφιβόλως τοῦ νὰ ἐξασκῇ τοῦτο παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.

Οἱ Ἰνδοὶ ἔνεκα τῆς εἰς τὴν μετεμψύχωσιν πίστεως των φεῖδονται τῆς ζωῆς τῶν ζῶων μέχρι τῶν ἐντόμων ἅτινα καταδάκνουσιν αὐτοὺς, τὸν ὄφιν ὅστις τοὺς ἀπειλεῖ ἢ τὴν τίγριν ἣτις τοὺς παραφυλάττει.

Πολλῶ δὲ μᾶλλον ἀπέχουσι τοῦ ἔπτεσθαι τοῦ κρέατος τῶν ζῶων. Ἄλλ' ὁ βοῦς πρὸ πάντων εἶναι παρ' αὐτοῖς τὸ μάλιστα σεβαστὸν ζῶον. Τὸ μέγιστον κατ' αὐτοὺς ἐγκλημα μετὰ τὸν φόνον Βραχμάνου εἶναι ὁ φόνος βοός, ἐν ᾧ τὸ φονεῦειν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἐργατικῆς τάξεως δὲν ἐπιβαρύνει τὴν συνείδησίν του μᾶλλον ἢ ὁ φόνος γαλῆς, κυνός, ἢ βατράχου. Ἐν ταῖς εὐρείαις στοαῖς, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς κεντρικὴ ἀγορὰ ἐν Βομβαίῃ, ἡ διοίκησις ἐποποθέτησε χωρίσματα ἔμπροσθεν τῶν κρεωπωλείων βοείου κρέατος, ἵνα μὴ προσβάλλωσι τὰς προλήψεις τῶν διαβαίνοντων Ἰνδῶν. Ἄλλ' ἀπόδειξις τῆς συμπαθείας ἦν οἱ κάτοικοι τῆς Βομβαίης τρέφουσι πρὸς τὰ ζῶα ὀράται ἔντινι καθιδρύματι, ἐφ' ᾧ καὶ παρ' ἡμῖν ἐτι πολλὰ ψυχὰι εὐαίσθητοι θὰ ἔχαιρον. Ἐνταῦθα ὅμως εἶναι προῖον θρησκευτικοῦ αὐσθήματος. Ἐστὶ δὲ τοῦτο νοσοκομεῖον προωρισμένον μόνον πρὸς χρῆσιν τῶν ζῶων καλούμενον *Tinjraole*, εἶδος ναοῦ ἐπέχοντος τὸν μέσον ὄρον μεταξὺ θηριοτροφείου καὶ ζωολογικοῦ κήπου. Ἡ οἰκοδομὴ κατέχουσα δυσχίλια τετραγωνικὰ μέτρα συνίσταται, ἐκ πολλῶν αὐλῶν περὶ τὰς ὁποίας ὑπάρχουσι σηκοὶ καὶ τράπεζαι ἔνθα συναντῶνται ὅλοι οἱ οἰκότροφοι τῆς κίβωτοῦ τοῦ Νῶε· τυφλοὶ κύνες, παραλυτικαὶ αἴγες, νοδαὶ γαλαὶ, πίθηκες παλίμπαιδες, ἴπποι ἄχρηστοι, τί δὲ εἰπεῖν περὶ τῶν πτηνῶν, τῶν ἐντόμων, ψιττακῶν, τῶν περιστερῶν τῶν καμπῶν καὶ αὐτῶν τῶν ὄφρων. ; Τὸ γένος τοῦ βοός εἶναι τὸ ἐπικρατέστερον ἐν τῷ ἀσύλῳ τούτῳ, διότι οἱ εὐσεβεῖς Ἰνδοὶ πέμπουσιν εἰς αὐτὸ οὐ μόνον τοὺς ἀχρήστους βόας, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη ὅσα ἐξαγοράζουσι παρὰ τῶν κρεωπωλῶν τῆς πόλεως. Ἐπῆρχον ὅτε διέβην ἐκεῖθεν 2000 βόες καὶ ἀγελάδες, 125

ἵπποι καὶ 500 πρόβατα, ἀναμίζ διαιτώμενα καὶ μὴ ἀφίοντα εἰς τὸν ξένον ἄλλο ἢ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐκφύγῃ ὅσον τάχιστα τὰς ἀναθυμιάσεις τῆς παραδόξου ἐκείνης αὐλῆς.

Τὸ κατάστημα, ὅπερ ἔχει προσωπικὸν ἐξ ἰθαγενῶν φυλάκων τε καὶ κτηνιάτρων δύναται τις δὲ νὰ εἴπῃ νοσοκόμων καὶ ἰατρῶν —κέκτῆται διάφορα ὑποκαταστήματα ἐν τῇ ἐξοχῇ ἀναμφιβόλως δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ἀσθενῶν, οἷς τὸ Ἰατροσυνέδριον συνιστᾷ τὸν καθαρὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς. Οἱ πόροι τοῦ καθιδρύματος τούτου προέρχονται ἐξ ἰδιωτικῆς ἐλεημοσύνης καὶ συμποσοῦνται κατ' ἔτος εἰς 250,000 φράγκων.

Δύσκολον, ἂν οὐχὶ ἀδύνατον καθίσταται εἰς τὸν ξένον τὸ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον τῶν Ἰνδῶν, καὶ αὐτὴ ἡ ἀποκλειστικότης εἶναι τοσοῦτον μᾶλλον ἀνυπέβλητος, καθόσον στηριζέται ἴσως ἤτιον ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων ἢ ἐπὶ κοινωνικῶν προλήψεων. Ἀλλ' ὅμως εὐρίσκει τις ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ συνηθείας τινὰς προσιτὰς εἰς τοὺς Εὐρωπαίους μὴ στερουμένας δὲ θελγήτρων καὶ πρωτοτυπίας. Ἰθαγενῆς τις μέλος τοῦ νομοθετικοῦ Συμβουλίου τῆς Προεδρίας, ὁ Σίρ Μουγκούλδας Ναθουβό, ὃν ἐγνώρισα ὀλίγον μετὰ τὴν ἀφιξίν μου, με προσεκάλεσεν εὐγενῶς εἰς τοὺς γάμους τῶν δύο υἱῶν του, ὁπόταν ἤθελον ἔλθῃ ἡ ἡμέρα ἡ ὀρισθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀστρολόγων τῆς οἰκογενείας Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἡ οἰκία αὐτοῦ ὄφειλε νὰ μένῃ ἀνοικτὴ τοῖς προσκεκλημημένοις. (Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΣΤΕΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΑ.

Ἡ πόλις Βάθ (Bath λουτρόν) τῆς Ἀγγλίας εἶναι τὸ κατὰ γώγιον τῆς Ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας καὶ ἀργυροκρατίας διὰ τὰ ἱαμακτικὰ αὐτῆς λουτρά, καὶ μάλιστα τῶν μελαγχολικῶν καὶ ἐκείνων οἷτινες οὐδὲν ἄλλο ἔχοντες νὰ συλλογίζωνται ἢ τὴν ὑγείαν των, κατανοῦν ἐπὶ τέλους νὰ ἦναι κατὰ φαντασίαν ἀσθενεῖς.

Ἡμέραν τινὰ ἐνφ' ταχυδρομικῆς τις ἄμαξα διηυθύνετο εἰς τῇ

ῤηθείσαν πόλιν πλήρης ἀσθενῶν ἢ φριταζομένων ὅτι εἶναι ἀσθενεῖς, οἱ ἀξιολύπητοι ἐκεῖνοι ἐπιβάται διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλους τὸ τί ἕκαστος ὑπέφερεν· ὁ μὲν τὴν ἀνορεξίαν του, ὁ δὲ τὴν ἄπνιαν του καὶ ἄλλος τὴν ὄνυχάλγιαν ἢ τριχάλγιαν του, εἰς τῶν συνοδοιπόρων ἠρώτησε τὸν περίφημον Ἀγγλον ἠθοποιὸν Κῆην, ὅστις καὶ αὐτὸς ἔτυχε νὰ ἦναι ἐκ τῶν ἐπιβατῶν, διὰ ποῖον νόσημά του μετέβαινεν εἰς Βάθην πρὸς θεραπείαν.

«Πρὸ τινῶν ἐβδομάδων εἶπεν οὗτος, εἶχον τὴν ἀτυχίαν τοῦ νὰ δηγθῶ ὑπὸ λυσσῶντος κυνός, καὶ ἤρχισα ἐσχάτως νὰ αἰσθάνωμαι ἀδιαθεσίαν, ἐνίστε δὲ καταλαμβάνομαι ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ δαγκάσω τοὺς περὶ ἐμὲ καὶ ὑλακτῶ ὡς λυσσαλέος σκύλος».

Οἱ δυστυχεῖς συνοδοιπόροι τοῦ ἀκούσαντες ταῦτα κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου, καὶ δὲν ἤξευρον πῶς τάχιστα ν' ἀπαλλχθῶσι τοσοῦτον ἐπικινδύνου συντρόφου.

«Μὴ φοβεῖσθε, φίλοι μου» τοῖς εἶπεν ὁ Κῆην διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς μέρος ὅπου ἡ ἄμαξα διέβαινε ῤύακα ἀφθόνως πεπληρωμένου ὕδατος· καὶ τότε ὁ πονηρὸς ἠθοποιὸς ἤρχισε ν' ἀφρίζῃ, νὰ ὑλακτῇ καὶ νὰ ἀγριοθλέπῃ τοὺς περὶ αὐτὸν ὡς ἐτοιμαζόμενος νὰ τοὺς δαγκάσῃ.

Ἐντρομοὶ καὶ ἔξω φρενῶν οἱ ἐπιβάται, τίς νὰ πρωτοφθάσῃ; ὁ εἰς ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἄλλου ἐρρίφθησαν μέχρι τελευταίου εἰς τὸ ὕδωρ, ἀφίοντες τὸν ἠθοποιὸν νὰ γελαῖ ὀπισθεν αὐτῶν ἐκ τῆς θυρίδος τῆς ἄμαξῆς ἄσβεστον γέλωτα.

Ὁ Ἰταλὸς ζωγράφος Βουφαλμάκος εἶχε κάμει εἰκόνα τινὰ κατὰ παραγγελίαν μοναστηρίου τινός. Αἱ μοναχὶ εὔρον τὸ ἔργον ἀξιόλογον καθ' ὅλα πλὴν τοῦ χρωματισμοῦ τῶν προσώπων· Ὁ Βουφαλμάκος οὐδεμίαν ἀντίρρησην ἐπέφερε περὶ τούτου, γινώσκων ὅτι ἡ ἡγουμένη ἦτο κάτοχος σπανίου οἴνου τοῦ ἀρίστου τῆς Φλωρεντίας· «Ἡδυνάμην εὐκόλως νὰ διορθώσω τὸ ἐλάττωμα τοῦτο εἶπεν, ἐὰν εἶχον ἐξαίρετον οἶνον διὰ ν' ἀναμίζω μετ' αὐτοῦ τὰ χρώματά μου· τὰ πρόσωπα τότε ἤθελον καταστῆ ῤοδόχροα καὶ ζωηρῶς χεχρωματισμένα· ἀλλ' ὁ καλὸς οἶνος εἶναι σπάνιος,

ἐγὼ δὲ χρειάζομαι πολύν». Αἱ καλοῦσθε μοι μοναχὰ πιστεύετε εἰς τοὺς λόγους τοῦ προθύμου καὶ ἀφθόως τῷ ἐχορήγησαν τὸ γενναῖον νέκταρ, ἀλλ' ὁ Βουρκαμάκος τὸ ἀπερρόφησεν ἐγκαρδίως, καὶ εὔρεν ἐπὶ τοῦ χρωματοπινακίου τοῦ ἄλλα μὲσθ τοῦ νὰ δώσῃ ζωηρότητα καὶ λάμψιν εἰς τὰ πρόσωπα τῆς εἰκόνας του.

Ὁ Ῥαβελαίς, σατυρικός συγγραφεὺς Γάλλος τοῦ 18^{του} αἰῶνος ἀναγκασθεὶς ν' ἀπέλθῃ ἐκ τῆς Ῥώμης κακῶς ἐνδεδυμένος καὶ μὴ ἔχων ὄβυλόν, λέγουσιν ὅτι διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ εἰς Παρισίους ἐν ἀνέσει καὶ καλῶς σιτιζόμενος ἐπενόησε τὸ ἐξῆς στρατηγήμα, ὅπερ ἠδύνατο ν' ἀποβῇ ὀλέθριον εἰς πάντα ἄλλον ἢ αὐτόν. Φθάσας εἰς ξενοδοχεῖόν τι ἐν Λουγδούνῳ (Lyon) ἐζήτησε παρ' ἑμερὸν δωμάτιον καὶ παιδίον γινώσκον τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν. Εἶτα δὲ ἔλαμε τρεῖς μικροὺς φκελλοὺς ἐκ τῆς τέφρας ἣν εὔρεν ἐν τῇ ἐστία, καὶ ὅτε τὸ παιδίον τῷ ἐκόμισε χαρτίον καὶ μελάνην τῷ διέταξε νὰ ἐπιγράψῃ εἰς τὸ μὲν «Δηλητήριον διὰ τὸν βασιλέα» εἰς τὸ δὲ «Δηλητήριον διὰ τὴν βασιλισσάν» καὶ εἰς τὸ τρίτον «Δηλητήριον διὰ τὸν δούκα τῆς Αὐρηλίας»· λέγων εἰς τὸ παιδίον· «Τέκνον μου, πρόσθε νὰ μὴ εἴπῃς τίποτε εἰς μηδένα, διότι ἄλλως χάνομεν τὴν ζωὴν καὶ σὺ καὶ ἐγώ».

Ἐν τῷ ἐγευμάτιζε, τὸ παιδίον δὲν ἐβράδυνε νὰ ὑπάγῃ νὰ διηγηθῇ εἰς τὴν μητέρα του τὸ γεγονός· ἡ δὲ καλὴ σου γυνὴ χωρὶς νὰ χάσῃ στιγμήν ἔσπευσε νὰ καταγγείλῃ τὸν νέηλιν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ὁ ἀστυνόμος τρέχει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετὰ τῶν τοξοτῶν του, ἐξετάζει τὸν Ῥαβελαίς ὅστις δὲν ἀποκρίνεται ἀκριβῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις του, συλλαμβάνει αὐτόν καὶ τὸν στέλλει καλῶς φρουρούμενον εἰς Παρισίους. Ἀφικόμενος ἐνταῦθα ὁ Ῥαβελαίς φανερόν τι τὸ ὄνομά του καὶ ζητεῖ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις τὸν ἀναγνωρίζει καὶ πρὸς ἐνέξηγει τὸ τέχνασμα εἰς τὸ κατέφυγεν ἵνα φθάσῃ ἀπὸ Λουγδούνου εἰς Παρισίους ἀνέτως καὶ καλῶς τρεφόμενος δαπάνῃ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ὅστις λέγουσι μακρὰν τοῦ νὰ ὀργισθῇ ἐγέλασεν ἀπὸ καρδίας ἐπὶ τῷ στρατηγήματι.

ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Ἡ ΚΕΝΟΔΟΞΟΣ ΓΥΝΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΦΑΙΔΡΟΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ

ΥΠΟ

EDMOND ABOUT

Ἡ ἱστορία αὕτη εἶναι ἀρχαία καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ συμπληρώσῃ δεκαετίαν.

Τῇ 15 Ἀπριλίου 1846, ἀνεγινώσκετο ἐν πάσαις ταῖς μεγάλαις ἐφημερίσαι τῶν Παρισίων ἡ ἐξῆς ἀγγελία·

«Νέος τις καλῆς οἰκογενείας, ἀρχιεὶς μαθητὴς σχολῆς τινος τῆς κυβερνήσεως σπουδάζας ἐπὶ δεκαετίαν τὴν μεταλλευτικὴν, μεταλλουργίαν, σιδηρουργίαν, λογιστικὴν καὶ ὑλοτομίαν ἐπεθύμει νὰ εὔρῃ ὑπηρεσίαν ἐντιμὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς εἰδικὰς γνώσεις του. Ὁ βουλούμενος γραψάτω αὐτῷ εἰς Παρισίους, ἐν τῷ ταχυδρομείῳ, πρὸς τὸν Κύριον Α. Μ. Δ. Ο.

Ἡ ἰδιοκτῆτις τῶν ὠραίων σιδηρουργειῶν τῆς Ἀρλόγγης Κυρία Βενουά τότε ἦτο ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ μικρῷ ἐνδαιτηματι αὐτῆς ἐν ὁδῷ Ἀγίου Δομινίκου· ἀλλ' οὐδέποτε ἀνεγίνωσκε τὰς ἐφημερίδας. Καὶ διὰ τί νὰ τὰς ἀναγινώσκῃ; Δὲν ἐζήτηε ὑπάλληλον διὰ τὸ σιδηρουργεῖόν της ἀλλὰ σύζυγον διὰ τὴν θυγατέρα της.

Ἡ Κυρία Βενουά, ἥς ἡ διάθεσις καὶ ἡ ὄψις μετεβλήθησαν πολὺ ἔκτοτε ἦτο κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γυνὴ ἀξιαγάπητος. Ἀπῆλαυνεν εὐφροσύνης τῆς δευτέρας ἐκείνης νεότητος ἣν ἡ φύσις δὲν χαρίζει εἰς ὅλας τὰς γυναῖκας, καὶ ἦτις ἐκτείνεται μετὰ τοῦ τεσσαρακοστοῦ καὶ πεντηκοστοῦ ἔτους. Τὸ ὅπως οὖν μεγαλοπρεπὲς πάχος της τῇ ἔδιδε μορφήν ἀνθους ὑπερκνηθάντος, ἀλλ'

οὐδείς βλέπων αὐτήν τὴν ἐξελάβανεν ὡς μαρμαμένον ἄθος. Οἱ μικροὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσπιθηροβόλου δι' οὗ πυρὸς κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος* ἡ κόμη τῆς δὲν εἶχε λευκανθῆ, οἱ ὀδόντες τῆς δὲν εἶχον μηκυθῆ, αἱ παρειαὶ τῆς καὶ οἱ πώγωνές τῆς ἔλαμπον ἐκ τῆς ζωηρᾶς ἐκείνης ἀκμῆς, τῆς σιλιπῆς καὶ ἄνευ χνοῦς, ἥτις διακρίνει τὴν δευτέραν νεότητα ἀπὸ τῆς πρώτης.

Ἐσωτερικῶς δὲ ἡ Κυρία Βενουά ἦτο ὅπως καὶ ἐξωτερικῶς* τὸ πνεῦμά τῆς εἶχε τὴν ζωηρότητα τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Τὸ φαιδρὸν πρόσωπόν τῆς δὲν ἦτο φαιδρότερον τοῦ χαρακτηῆρός τῆς* ὁ γέλως ἦτο ἀνεξάντλητος ἐπὶ τοῦ ὠραίου στόματός τῆς, τὰ ὠραία χεράκιά τῆς ἦσαν πάντοτε ἀνοικτὰ διὰ τὰ διδῆ. Ἡ ψυχὴ τῆς ἐφάνετο πεπλασμένη ἐξ εὐθυμίας καὶ καλοκάγαθίας. Πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ἐπὶ τῇ διηνεκεὶ αὐτῆς εὐθυμία ἡ Κυρία Βενουά ἀπεκρίνετο· «Τί τα ἐέλετε; ἐγεννήθη εὐτυχῆς* τὸ παρελθόν μου οὐδὲν περιέχει δυσάρεστον, τὸ παρὸν εἶναι ὡς οὐρανὸς ἀνέφελος, ὅσονδὲ διὰ τὸ μέλλον μου, εἶμαι βεβαία περὶ αὐτοῦ, τὸ κρατῶ εἰς τὰς χεῖράς μου. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦμαι τρελὴ διὰ τὰ παραπονῶμαι ἀπὸ τὴν τύχην μου ἢ νὰ τὰ βάλλω μὲ τὸ ἀνθρώπινον γένος!»

Ἄλλ' ἐπειδὴ οὐδὲν τέλειον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἡ Κυρία Βενουά εἶχεν ἐν ἐλάττωμα, ἐλάττωμα ὅμως ἀθῶον, ὅπερ οὐδέποτε εἶχε βλάψει ἄλλον ἢ αὐτὴν μόνην. Ἦτο, καίτοι ἡ φιλοδοξία φαίνεται ἐλάττωμα μόνον τοῦ ἀσχήμου φύλου, εἰς ἄκρον φιλοδοξος* λυποῦμαι ὅτι δὲν εὔρον ἄλλην λέξιν ἵνα ἐκφράσω τὴν ἀδυναμίαν τῆς αὐτῆς* διότι ἀληθῶς ἡ τῆς Κυρίας Βενουά φιλοδοξία οὐδὲν κοινὸν εἶχε πρὸς τὰς φιλοδοξίας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων* ἐπειδὴ δὲν ἀπέβλεπεν οὔτε εἰς τὸν πλοῦτον οὔτε εἰς τὰς τιμὰς* τὰ σιδηρουργεῖα τῆς Ἀρλάγγης ἐχορήγουν αὐτῇ τακτικῶς ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων εἰσὸδημα, ὅσον δὲ διὰ τὰ λοιπὰ ἡ Κυρία Βενουά δὲν ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ δεχθῆ τι παρὰ τῆς κυβερνήσεως τοῦ 1846. Τί ἐπεδίωκε λοιπὸν; Τόσον μικρὸν πρᾶγμα, ὥστε δὲν θὰ μ' ἐνόεις ἐὰν ἀμέσως δὲν ἐδιηγοῦμην ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὴν νεότητα τῆς Κ. Βενουά, τὸ γένος Λαπινιώτου.

Ἡ Γαβριήλη-Αὐγουστίνη-Ἡλιανὴ Λαπινιώτου ἐγεννήθη ἐν τῇ κερδίᾳ τοῦ προαστείου τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ, ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ τρισευδαίμονος ἐκείνου ῥυακίου τοῦ Πορθμείου, ὅπερ ἡ Κυρία Δε Στάελ προὔτιμα παντὸς ποταμοῦ τῆς Εὐρώπης. Οἱ γονεῖς αὐτῆς, νοικοκυραῖοι ὡς τὸ λαϊκὸν, ἐπώλουν ὑφάσματα ἔχοντες ἐπιγραφὴν τοῦ καταστήματός των ὁ Καλὸς Ἅγιος Λουδοβίκος, καὶ συνεπεσώρευον ἀθροῦθως περιουσίαν κολοσσιαίαν. Αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς ἦσαν καλῶς ἐγνωσμένοι, ὁ ἐνθουσιασμός αὐτῶν ὑπὲρ τῆς μοναρχίας καὶ τὸ σέβας ὅπερ ἐπηγγέλλοντο πρὸς τοὺς εὐγενεῖς, ἐξησφάλιζον αὐτῇ τὴν πελατίαν ὅλου τοῦ προαστείου.

Ὁ Κύριος Λαπινιώτος ἕως προμηθευτῆς καλῶς ἡσκημένος δὲν ἔστειλε ποτὲ λογαριασμοὺς χωρὶς νὰ τοὺς ζητήσωσιν. Οὐδέποτε δ' ἠκούσθη περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐνήγαγέ ποτε ὀφειλέτην κακοπληρωτήν. Διὸ οἱ ἀπόγονοι τῶν σταυροφόρων ἐχρεωκόπουν πολλάκις παρὰ τῷ Καλῷ Ἅγιῳ Λουδοβίκῳ* ἀλλ' οἱ πληρόντες πληρόνουσι καὶ διὰ τοὺς ἄλλους*. Οὗτος ὁ ἀξιοτίμος ἔμπορος περικυκλωμένος ὑπὸ ἐνδόξων ὑποκειμένων, ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν τὸν ἐκλεπτον, ἄλλους δ' αὐτὸς ἐκλεπτε, κατήνητησεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ περιφρονῇ ἀνεξαίρετως πᾶσαν τὴν εὐγενῆ πελατίαν του* τὸν ἔβλεπον ταπεινότερον καὶ πλήρη σεβασμοῦ ἐν τῷ καταστήματι, ἀλλ' ἀνωροῦτο ὡς δι' ἐλατηρίου ἐπίστρεφον οἴκαδε. Ἐξέπληττε τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα του διὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν κρίσεων, καὶ τῆς θρασύτητος τῶν γνώμων του. Παρ' ὀλίγον ἡ Κυρία Λαπινιώτου νὰ σταυροκοπηθῆ εὐλαβῶς ὅτε τὸν ἤκουε λέγοντα μετὰ πότον . . . «Ἀγαπῶ πολὺ τοὺς μαρκησίους, μοὶ φαίνονται ἄνθρωποι καλοὶ* ἀλλ' ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δὲν ἤθελον νὰ ἔχω γαμβρὸν μαρκήσιον».

Τοῦτο ὅμως δὲν ἤρρεσκεν εἰς τὴν Γαβριέλλαν Αὐγουστίνην Ἡλιανήν. Πολὺ ἤθελεν εὐχαριστηθῆ νὰ λάβῃ σύζυγον μαρκήσιον, ἄλλως τε πᾶς τις ὀφείλει νὰ δραματίσῃ πρόσωπόν τι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ* αὐτὴ δὲ προὔτιμα τὸ τῆς μαρκησίας. Τὸ κοράσιον

* Δηλαδή καὶ διὰ τοὺς μὴ πληρόντας. Ὡς νὰ εἰλεγῆ τις ὅτι ὅλος κόσμος δὲν δύναται νὰ πληρόνῃ.

συνήθισαν νὰ βλέπῃ πλησίον ἀμάξας διαβαινούσας, ὅπως αἱ μικραὶ χωρικάι νὰ βλέπωσιν ἵπταμένας τὰς χελιδόνας, εἶχε ζήσσει ἐν διηνεκεί θαυμασμῷ. Ἐπιρροπὴς εἰς τὴν εὐθυμίαν ὅπως πᾶσαι αἱ νεάνιδες, εἶχε θαυμάσει τὰ ἀντικείμενα ὑφ' ὧν περιεκυκλοῦτο. Μέγαρα, ἵππους, πολυτελεῖς ἱματισμοὺς καὶ ὑπηρέτας μὲ στολήν. Δωδεκαετής μῶλις ἦτο ὅτε τὰ μεγάλα ὀνόματα ἤδη ἐμάγευον τὴν ἀκοήν της, ὅτε δὲ ἦτο δεκαπενταετής ἠσθάνετο βαθύτατον σέβας πρὸς τὸ λεγόμενον Προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ. Τουτέστι πρὸς τὴν ἀπαράμιλλον ἐκείνην ἀριστοκρατίαν, ἣτις νομίζει ἐαυτὴν ἀνωτέρω παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους δικαιοματι καταγωγῆς. Ὅτε ἦλθεν εἰς ὦραν γάμου, ἡ πρώτη αὐτῆς ιδέα ἦτο ὅτι αἰφνιδίᾳ τις τύχη ἠδύνατο νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὰ μέγαρα ἐκεῖνα ὧν ἐθεώρει μετὰ θαυμασμοῦ τὰς πύλας, νὰ τὴν καθίσῃ παρὰ τὰς μεγάλας ἐκεῖνας δεσποῖνας τὰς ὁποίας δὲν ἐτόλμα νὰ βλέπῃ κατὰ πρόσωπον, νὰ τὴν ἀναμίξῃ εἰς τὰς συναναστροφὰς ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας ἐνόμιζεν εὐφυστέρως τῶν ὠραιότατων βιβλίων, καὶ πλέον ἀξιοπεριέργους τῶν καλλιτέρων μυθιστορημάτων. «Τέλος πάντων», ἔλεγε κατὰ νοῦν, δὲν χρειάζεται μέγα θαῦμα διὰ νὰ καταπέσωσιν ἐνώπιόν μου ἀνυπερόβλητοι φρηγμοί, ἀρκεῖ μόνον τὸ κάλλος μου ἢ ἡ προῖξ νὰ κατακτῆσωσι τὴν καρδίαν κόμητος, μαρκησίου ἢ δουκὸς τινος». Ἡ φιλοδοξία της ἀπέβλεπεν ἰδίως εἰς τὸ μακρησάτον καὶ εἶχε τοὺς λόγους της, διότι ὑπάρχουσι δοῦκες καὶ κόμητες νεόπλαστοι, οἵτινες δὲν εἶναι δεκτοὶ εἰς τὸ προάστειον ἐκεῖνο, ἐν ᾧ πάντες οἱ μαρκησιοὶ ἀνεξαιρέτως εἰσὶν ἐκ τοῦ παλαιοῦ κορμοῦ, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μολιέρου δὲ κατασκευάζουσι πλέον.

Ὑποθέτω ὅτι ἂν ἀφίνετο εἰς ἐαυτὴν ἤθελεν εὐρεῖ, χωρὶς νὰ κρατῆ φανὸν εἰς τὴν χεῖρα, τὸν ἄνδρα δὲν ἐπέζητει διὰ σύζυγον· ἀλλ' ἔζη ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς μητρὸς της, ἐν ἄκρῃ μοναξίᾳ, ὅπου ὁ Κύριος Λοπινώτος ἤρχετο ἐνίοτε νὰ τῆ προτείνῃ εἰς γάμον δικηγόρον τινὰ, συμβολαιογράφον ἢ μεσίτην συναλλαγμάτων. Ἀπέρριψε περιφρονητικῶς πᾶσαν πρότασιν μέχρι τοῦ 1829. Ἀλλὰ πρῶτῃν τινὰ παρετήρησεν ὅτι τὸ εἰκοστὸν πέμpton ἔτος τῆς ἡλικίας της εἶχε σημαίνει, καὶ διὰ τοῦτο ὑπανδρεύθη μὲ τὸν κ. Μορέλ, ἐργοστασιάρ-

χην σιδηρουργεῖου ἐν Ἀρλάγγῃ. Ἦτο ἄνθρωπος ἀξιόλογος ἐκ τῶν κοινῶν, δὲν ἠθέληεν ἀγαπήσει ὡς μαρκησίον ἐὰν εἶχε λάβει καιρὸν, ἀλλ' ἀπέθικε τῇ 31 Ἰουλ. 1830, ἐξ μῆνης μετὰ τὴν γέννησιν τῆς θυγατρὸς της. Ἡ ὠραία χήρῃ ἠγωνίατησε τοσοῦτον ἐπὶ τῇ ἐπαυστάσει τοῦ Ἰουλίου * ὥστε ἐλησμόνησε καὶ νὰ κλαύσῃ τὸν σύζυγόν της. Αἱ ἀμηχανίαι τῆς κληρονομίας καὶ τῆς φροντίδος τῶν σιδηρουργεῖων τὴν ἐκράτησαν εἰς Ἀρλάγγην μέχρι τῆς χολέρας τοῦ 1832, ἣτις ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀφήρπασε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα της. Ἐπέστρεψε τότε εἰς Παρισίους, ἐπώλησε τὸ κατάστημα «ὁ Καλὸς Ἁγιος Λουδοβίκος» καὶ ἠγόρασε τὸ ἐν ὁδῷ Ἁγίου Δομινίκου μέγαρον αὐτῆς μετὰ τοῦ Κόμητος Δὲ Πρὲ (de Preux) καὶ τῆς στραταρχίας τοῦ Λένς (Lens). Ἐγκατεστάθη μετὰ τῆς θυγατρὸς της εἰς τὴν νέαν κατοικίαν της, καὶ οὐχὶ ἄνευ χρεῶς ἐνδομύχου εἶδεν ἐκυτὴν κατοικοῦσαν εἰς εὐγενοπροπέδους ἐνδικίτημα μετὰ τοῦ κόμητος καὶ στραταρχίας. Τὰ ἐπιπλά της ἦσαν πλουσιώτερα τῶν γειτόνων της, τὸ φυτώριόν της μεγαλύτερον, οἱ ἵπποι της καλλιτέρου γένους καὶ τὰ ὀχήματά της εὐκρεμέστερα· καὶ ὅμως ἀσμένως ἤθελε δώσει καὶ ἐπιπλα καὶ ἵππους καὶ ἀμάξας ἵνα ἔχῃ τὸ δικαίωμα μικρᾶς σχέσεως. Οἱ τοῖχοι τοῦ κήπου της δὲν εἶχον πλέον τῶν τεσσάρων μέτρων ὕψος, κατὰ δὲ τὰς ἡσύχους θερινὰς ἐσπέρας ἤκουε συνομιλίαις ὅτε μὲν εἰς τοῦ κόμητος ὅτε δὲ εἰς τοῦ στραταρχοῦ· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν τῇ ἐπετρέπετο νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν. Πρῶτῃν τινὰ ὁ κηπουρὸς της τῇ ἔφερε ψιττακὸν τὸν ὁποῖον εἶχε συλλάβει, ἐπὶ τινος δένδρου. Ἠρυθρίασεν ὑπὸ χρεῶς ἀναγνωρίσασα τὸ ψιττακὸν τῆς στραταρχίας. Δὲν ἠθέλησε νὰ παραχωρήσῃ εἰς οὐδένα τὴν ἡδονὴν τοῦ ν' ἀποδώσῃ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο πτηνὸν εἰς τὴν δεσποινάν του, καὶ μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ κατακοπῇ ἢ χεῖρ αὐτῆς διὰ ῥυμφοκοπημάτων τὸ ἐπανέφερεν αὐτοπροσώπως. Ἀλλὰ τὴν ἐδέχθη πολὺσαρκὸς τις ἐπιστάτης, ὅστις τὴν ἠύχαρίστησε μεγαλοπροπέως ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας. Μετὰ τινὰς ἡμέρας τὰ τέκνα τοῦ κόμητος δὲ Πρὲ ἔστειλα εἰς τὸν κήπὸν της ἀερόστατον

* Τῇ ἐξώστει Κηρόλου τοῦ Ι'. ὡς ἀριστοκρατίστουσα.

νεώτατον. Φόβῳ μὴ τὴν εὐχαριστήσῃ πάλιν ἐπιστάτης τις ἐξαπέ-
 στειλε τὸ ἀερόστατον εἰς τὴν κόμησσαν δι' ὑπηρετοῦ της μὲ ἐπι-
 στολὴν εὐφροσύνῃ καὶ τοῦ ἀριστοκρατικωτάτου ὕψους. Ὁ δι-
 δάσκαλος τῶν παιδιῶν, αὐτόχρημα σχολαστικός, ἀπεκρίθη εἰς
 αὐτὴν· καὶ ἡ ὥρτια χήρῃ, ἥτις τότε ἦτο ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ κάλ-
 λους της, ἔμεινε μὲ τὴν προθυμίαν της. «Ἐλεγε δὲ καθ' ἑαυτὴν
 τὸ ἐσπέρως ἐπιστρέφουσα εἰς τὰ ἴδια. «Ἡ τύχη εἶναι πολλὸν γε-
 λοία· δύναμαι νὰ εἰσελθῶ ὅσον θέλω εἰς τὸν ἀριθμὸν 57, καὶ δὲν
 μοι ἐπιτρέπεται νὰ εἰσαχθῶ οὐδ' ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς
 τὸν 59 ἢ τὸν 55!» Αἱ μόναι γνωριμίαι της ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ
 προσείου ἦσαν ὀφειλέται τινὲς τοῦ πατρὸς της, παρὰ τῶν ὀ-
 ποίων οὐδ' ἐσυλλογίζετο νὰ ζητήσῃ χρήματα. Πρὸς ἀνταμοι-
 βὴν τῆς εὐδιακρισίας της τὰ ἀξιοτίμα ταῦτα πρόσωπα τὴν ἐδέ-
 χοντο ἐνίοτε τὴν προῖαν· τὴν μεσημβρίαν ἠδύνατο νὰ φορῇ τὰ
 οἰκιακά της διότι ὅλαι αἱ ἐπισκέψεις της ἦσαν τελειωμέναι. Ὁ
 ἐπιστάτης τῶν σιδηρουργείων τὴν ἀπέσπασεν ἐκ τῆς ἀφορήτου
 ἐκείνης καταστάσεως ἀνακαλέσας αὐτὴν εἰς τὰς ὑποθέσεις της.
 Φθᾶσα εἰς Ἀρλάγγην εἶδεν ἐκεῖ ὅτι ματαίως εἶχε ζητήσει ἐν
 Παρισίοις· τούτέστι τὴν κλεῖδα τοῦ προαστείου Ἀγίου Γερμανοῦ.

Εἰς ἐκ τῶν γειτόνων αὐτῆς ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐφιλοξένει ἐπὶ τρεῖς
 μῆνας τὸν Κύριον μαρκήσιον δὲ Κερπρῆ, λοχαγὸν τοῦ δευτέρου
 συστάγματος τῶν ἀρχόνων. Ὁ μαρκήσιος οὗτος ἦτο ἀνὴρ τεσσα-
 ρακοντούτης, κακὸς ἀξιωματικός, καλὸς φαγοπότης, πάντοτε ζωη-
 ρός, ἐξησφαλισμένος κατὰ τοῦ γήρατος, καὶ περίφημος διὰ τὰ
 χρέη του, τὰς μονομαχίας του καὶ τὰ καμώματά του. Πλὴν δὲ
 τούτων πλούσιος μὲ τὸν μισθὸν του, τούτέστιν εἰς ἄκραν πέντης.
 «Ἡῦρα τὸ μαρκεζάτον μου!» Εἶπε κατὰ νοῦν ἡ ὥρτια Ἡλιανῆ.
 Προσεπάθησε ν' ἀρέσῃ εἰς τὸν μαρκήσιον ὅστις δὲν τῇ ἔκαμε τὸν
 δύσκολον. Μετὰ δύο μῆνας ἔστειλε τὴν παρτίτησίν του εἰς τὸ ὑ-
 πουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, καὶ ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 τὴν χήραν τοῦ κ. Μωρέλ. Κατὰ τὸν νόμον ὁ γάμος ἐτοιχοκολλήθη
 ἐν τῷ δῆμῳ τῆς Ἀρλάγγης, εἰς τὸ δέκατον τμήμα τῶν Παρισίων
 καὶ εἰς τὴν τελευταίαν φρουρὰν ἢ στάθμευσιν τοῦ λοχαγοῦ. Τὰ
 πρακτικὸν τῶν γενεθλίων τοῦ νυμφίου, συσταχθὲν ἐπὶ Τρομοκρα-

τίας*, ἐφίρην ἀπλῶς τὴν χυδαίαν ἐπωλυμίαν Βενουᾶ, ἀλλὰ προ-
 σέθηαι εἰς αὐτὸν καὶ πρακτικὸν πασίγνωστον μαρτυροῦν ὅτι ἐξ
 ἀμνημοσύτων χρόνων ὁ Βενουᾶ ἦτο γνωστός ὡς μαρκήσιος δὲ
 Κερπρῆ.

Ἡ νεοφάτιστος μαρκησία ἠνέωξε τὰς αἰθούσας της ἐν τῷ προ-
 αστείῳ τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ τῆς γειτονίας της· διότι τὸ προά-
 στειον τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ φθάνει εἰς τὰ πέρατα τῆς Γαλλίας.

Ἄφ' οὗ ἐθάμβωσε διὰ τῆς πολυτελείας της πάντας τοὺς ἀρ-
 χοντοχωριάτας τῶν πέριξ, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Παρισίους
 ἵνα λάβῃ ἱκανοποίησιν διὰ τὸ παρελθόν· καὶ διηγήθη τὸν σλο-
 πόντης εἰς τὸν σύζυγόν της. Ὁ λοχαγὸς συναφρωδῆ καὶ διε-
 βεβῶσεν ὅτι εὐρίσκειτο πολὺ καλὰ ἐν Ἀρλάγγῃ. Ὁ οἰνῶν ἦτο
 καλός, τὸ μαγειρεῖον ὅπως τὸ ἠθέλε καὶ τὸ κυήγιον λαμπρόν·
 οὐδὲν πλέον ἐζήτηι, τὸ προάστιον τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ τῷ ἦτο
 χώρα τόσον νέα ὅσον ἡ Ἀμερική· δὲν εἶχεν ἐκεῖ οὔτε συγγενεῖς,
 οὔτε φίλους οὔτε γνωριμίας. «Θεὸς τοῦ ἐλέους! ἀνεφώνησεν ἡ
 δυστυχὴς Ἡλιανῆ, μήπως μοῦ ἔτυχεν ὁ μόνος μαρκήσιος τοῦ
 κόσμου ὅστις δὲν γινώσκει τὸ προάστιον τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ!

Ἄλλ' αὐτὴ δὲν ἦτο ἡ μόνη ἀπάτη τῶν προσδοκιῶν της·
 παρετήρησεν ὅτι ὁ σύζυγός της ἐπινεν ἀψίνθιον τετράκις τῆς
 ἡμέρας, πλὴν δὲ τούτου ποτόν τι καλούμενον βερμούθ, ὅπερ
 εἶχε μνηύσει ἐκ Παρισίων πρὸς ἴδιαν αὐτοῦ χρῆσιν· τὸ λογικὸν
 τοῦ καπετάνιου δὲν ἀντειχε πάντοτε εἰς τὰς συνεχεῖς ταύτας
 σπονδάς, καὶ ὅταν ἐξήρχετο ἐκ τῶν φρενῶν του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
 στον εἰσέρχετο εἰς μανίαν. Ἐν δὲ τῇ ζωηρότητί του οὐδενὸς ἐ-
 φειδετο καὶ οὐδ' αὐτῆς τῆς Ἡλιανῆς, ἥτις κατήνησε νὰ ἐπι-
 θυμῆσῃ εἰλικρινῶς νὰ μὴ ἦναι πλέον μαρκησία. Τοῦτο δὲ παγ-
 ματικῶς συνέβη ταχύτερον ἢ ὅσον ἠλπίζεν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ καπετάνιος ἐπασχεν ἕνεκα τῆς καλῆς δια-
 γωγῆς τῆς προτερίας. Καθήμενον ἐν τῇ μεγαλητέρᾳ τῆς αἰ-
 θούσης ἔδρα, ἐγυάλιζε μελαγχολικῶς τοὺς μικροὺς ἐρυθροὺς μύ-

* Τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως καὶ δημοκρατίας τῶν Γάλλων ὅτε ἔρχεν ὁ
 Ῥοβεσπῆρος.

στακάς του. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἰσταμένη ἐνώπιον σμαθαρίου τῶ ἐπρόσφερον ἀλλεπαλλήλως παμμεγέθη κύπελλα τείου. Τῶν ὑπηρετῶν τις ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ κ. Κόμητος δὲ Κερπρῦ. Ὁ καπετάνιος καίτοι ἀδιοόθητος ἀνέστη αἴφνης.

«Δὲν μοι εἴχετε εἶπει ὅτι δὲν ἔχετε συγγενεῖς;» ἠρώτησεν ἡ Ἥλιανή.

— Δὲν γνωρίζω κανένα, εἶπεν ὁ λοχαγός, καὶ νὰ μὲ πάρῃ ὁ... Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν. Εἶπατε νὰ εἰσέλθῃ.

Ὁ καπετάνιος ἐμειδίασε περιφρονητικῶς ὅτε εἶδεν εἰσερχόμενον νεανίαν εἰκοσαετῆ, ὥραϊον σχεδὸν ὡς νήπιον. Ἦτο ἀναστήματος ἀρετὰ καλοῦ, ἀλλὰ τύσον λεπτοφυῆς καὶ φθαρτὸς ὥστε ἰδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι δὲν εἶχε πύσει τοῦ ν' αὐξάνῃ. Οἱ σχιστοὶ καὶ γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ του περιστρέφοντο μετὰ δειλίας ἀνημέρου. Ὅτε εἶδε τὴν ὥραϊαν Ἥλιανὴν τὸ πρόσωπόντου ἠρῳθρίασεν ὡς ροδάκινον. Ἡ φωνὴ του ἦτο γλυκεῖα, εὐηχος, καθρὰ καὶ σχεδὸν γυναικεῖα. Ἄν δὲν εἶχε δὲ μέλκνα μύστακα λεπτῶς γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ χεῖλους του ἤθελε τὸν ἐκλάβει τις ὡς νεανίδα μετημφισμένην εἰς ἄνδρα.

«Κύριε, εἶπεν εἰς τὸν λοχαγὸν στραφεὶς κατὰ τὸ ἦμισυ πρὸς τὴν Ἥλιανήν, εἰ καὶ δὲν ἔχω τὴν τιμὴν τοῦ νὰ σὰς ἴμαι γνωστός ἦλθον νὰ σὰς ὀμιλήσω περὶ οἰκογενειακῶν πραγμάτων. Ἡ συνομιλία μας ἥτις ἔσται ἐκτεταμένη ὅα περιλάβῃ ἀναμφιβόλως κεφάλαια ὀχληρά, καὶ φοβοῦμαι μήπως ἡ Κυρία βαρυνθῇ νὰ τάκούσῃ.

— Ἄδικον ἔχετε νὰ φοβῆσθε, κύριε, εἶπεν ἡ Ἥλιανή καμαρόνουσα· ἡ μαρκεσία δὲ Κερπρῆ θέλει καὶ ὄφειλε νὰ γινώσκῃ πάσης τῆς οἰκογενειακῆς ὑποθέσεως, καὶ ἐπειδὴ εἶσθε συγγενὴς τοῦ ζυζύγου μου...

— Τοῦθ' ὅπερ ἀγνωῶ ἀκόμη, κυρία μου, ἀλλὰ τοῦτο θέλει φανῆ μετ' ὀλίγον, καὶ ἐνώπιον ὑμῶν, ἐπειδὴ τὸ ἐπιθυμεῖτε καὶ ὁ κύριος σύζυγός σας φαίνεται ὅτι συγκατανεύει.

Ὁ καπετάνιος ἤκουσε μὲ ἔκφρασιν εὐήθη χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ καλῶς. Ὁ δὲ νέος ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς διάδικον.

«Κύριε, τῶ εἶπεν, εἶμαι ὁ πρωτόκος υἱὸς τοῦ μαρκησίου δὲ

Κερπρῦ, ὅστις εἶναι γνωστός εἰς ὅλον τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ μέγαρον κεῖται ἐν ὁδῶ Ἁγίου Δομνίκου.

— Τί εὐτυχία! ἀνεφώνησεν ἐιστατικῶς ἡ Ἥλιανή.

Εἰς τὸ ἐπιφώνημα τοῦτο ὁ κόμης ἀπεκρίθη διὰ χαιρετισμοῦ ψυχροῦ καὶ τυπικοῦ. Ἐξηκολούθησε δὲ λέγων.

«Κύριε, ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου, ὁ πάππος μου καὶ ὁ πρόπαππός μου ἦσαν υἱοὶ μονογενεῖς καὶ οὐδέποτε ὑπῆρξαν δύο κλάδοι ἐν τῇ οἰκογενεῖα, θέλετε συγχωρήσει τὴν ἐκπληξὴν ἥτις κατέλαθεν ἡμᾶς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐμάθομεν διὰ τῶν ἐφημερίδων τὸν γάμον μαρκησίου τινὸς δὲ Κερπρῦ.

— Καὶ μήπως δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ νυμφευθῶ; ἠρώτησεν ὁ λοχαγός τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς του;

— Δὲν λέγω τοῦτο, κύριε. Ἐχομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, πλὴν τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τῆς οἰκογενείας, πάντα τὰ ἐγγραφα τὰ δικαιούντα ἡμᾶς νὰ φέρωμεν τὸ ὄνομα δὲ Κερπρῦ. Ἐάν εἶσθε συγγενὴς ἡμῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐπιθυμῶ, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἔχετε εἰς τὰς χεῖράς σας καὶ τινα οἰκογενειακὰ ἐγγραφα.

— Τί χρειάζονται; τὰ παλιόχαρτα δὲν ἀποδεικνύουσι τίποτε, πάντες δὲ ἠξεύρουσι τίς εἶμαι.

— Ἐχετε δίκαιον, κύριε, δὲν χρειάζονται πολλὰ μνηστράνια διὰ ν' ἀποδείξῃ τις μίαν ἀλήθειαν ἀκράδαντον, ἀρκεῖ τὸ πρακτικὸν τῆς γεννήσεως.

— Κύριε τὸ πρακτικὸν τῆς γεννήσεώς μου φέρει τὸ ὄνομα Βενουᾶ· χρονολογεῖται ἀπὸ 1794. Ἐννοεῖτε;

— Κάλλιστα, κύριε, καὶ μεθ' ὅλον τοῦτο ἐμμένω εἰς τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ εὐρεθῶ συγγενὴς σας. Ἐγεννήθητε ἐν Κερπρῦ ἢ ἐν τοῖς πέριξ;

— Κερπρῦ; . . . Κερπρῦ; . . . Ποῦ εἶν' αὐτὸ τὸ Κερπρῦ;

— Ὅπου ἦτο πάντοτε· εἰς τριῶν λευγῶν ἀπόστασιν ἐκ Διγιόνης· ἐπὶ τῆς ἀγούσης εἰς Παρισίους.

— Αἱ! κύριε, τί μοι μέλει ἀφ' οὗ ὁ Ῥοβεσπιέρρος ἐπώλησεν τὰ κτήματα τῆς οἰκογενείας μας.

— Κακῶς σὰς ἐπληροφόρησαν, κύριε. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ

ἀγροὶ καὶ ἡ ἔπαυλις ἐξετέθησαν εἰς πώλησιν ὡς περιουσία πρόσφυγος, ἀλλὰ δὲν εὐρέθη ἀγοραστὴς καὶ ἡ Α. Μ. Λουδοβίκος ὁ ΙΗ΄. ἠυδόκησε νὰ τ' ἀποδώσῃ εἰς τὸν πατέρα μου.

Ὁ λοχαγὸς ὀλίγον κατ'ὀλίγον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ληθαργίου του· τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιχείρημα τὸν ἀφύπνισε. Ἠὺξ ἔχων τὰς χεῖρας προσῆλθεν εἰς τὸν λεπτὸν ἀντίπαλόν του καὶ τοῦ ἐφώνηξε κατὰ πρόσωπον.

«Μικρὲ μου κύριε, ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ὑπῆρξα μαρκήσιος τοῦ Κερπρῦ, καὶ ὁ μέλλων νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τοῦνομά μου πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν βραχίονα στιβαρόν».

Ὁ κόμης ὠχρίασεν ὑπ' ὀργῆς, ἀλλ' ἐνεθυμήθη τὴν παρουσίαν τῆς Ἡλιανῆς, ἥτις ἐξηπλώθη ὡς μεμηδενισμένη ἐπὶ μακρᾶς ἔδρας. Ἀπεκρίθη λοιπὸν μετ' ἀδιαφορίας.

«Μεγάλε μου κύριε, εἰ καὶ δὲν εἶναι πλέον τοῦ συρμοῦ αἱ διὰ τῆς τύχης κρίσεις τῶν διαφορῶν, θὰ ἐδεχόμεν προθύμως τὸ μέσον τοῦ συμβιβασμοῦ ὅπερ μοὶ προτείνετε, ἐὰν ἤμην ὁ μόνος ἐνδιαφερόμενος ἐν τῇ προκειμένῃ ὑπόθεσι. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἀντιπροσωπεύω τὸν πατέρα μου, τοὺς ἀδελφούς μου καὶ ὁλόκληρον οἰκογένειαν, ἥτις θὰ παρεπονείτο εὐλόγως ἐὰν ἔπαιζον μὲ τὰ συμφέροντά της. Ἐπιτρέψατέ μοι λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψω εἰς Πκρισίους. Τὰ δικαστήρια θέλουσιν ἀποφανθῆ ὁπότερος ἡμῶν σφετερίζεται τὸ ὄνομα τοῦ ἑτέρου».

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ κόμης ἔκαμε στροφὴν, ἐχαιρέτησε βαθυτάτα τὴν πλαστὴν μαρκεσίαν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ταχυδρομικὸν ὄχημά του, πρὶν ὁ καπετάνιος συλλογισθῆ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

Τὸ σχμαδῆριον δὲν ἔβραζε πλέον· ἀλλὰ δὲν ἐπρόκειτο περὶ τεῖτου μεταξὺ τοῦ λοχαγοῦ καὶ τῆς συζύγου του· ἡ Ἡλιανὴ ἤθελε νὰ μάθῃ ἂν ἦτο μαρκεσία τοῦ Κερπρῦ καὶ ἡ ὄχι. Ὁ θυμώδης Βενουᾶ ἐξαντλήσας ὅλην τὴν ὑπομονήν του παρεφέρθη εἰς βαθμὸν τοιοῦτον ὥστε νὰ δειρῇ τὴν ὠραιότατην γυναῖκα τοῦ νομοῦ ἐκεῖνου. Τὰς περιστάσεις ταύτας ἠνίπττετο ἡ Κ. Βενουᾶ ὅταν ὠμίλει περὶ τινῶν ὤρων δυσχερῶν λησμονηθεισῶν πρὸ πολλοῦ.

Ἡ δίκη τοῦ Κερπρῦ κατὰ τοῦ Κερπρῦ δὲν ἐβράδυνε. Μάτην ὁ κύρ Βενουᾶ διὰ τοῦ δικηγόρου του διετείνεται ὅτι αἰείποτε ἐκαλεῖτο μαρκήσιος τοῦ Κερπρῦ· κατεδικάσθη νὰ ὑπογράφεται Βενουᾶ καὶ νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς δίκης. Καθ' ἣν ἡμέραν ἔλαβε τὴν εἶδησιν ταύτην ἔγραψεν εἰς τὸν νέον κόμητα ἐπιστολὴν πλήρη παχυλῶν ὕβρων ὑπογεγραμμένην Βενουᾶ. Τὴν ἐπομένην κυριακὴν περὶ τὰς ὀκτὼ τῆς πρωῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του φερόμενος ἐπὶ φορείου μὲ δέκα ἐκατοστόμετρα σιδήρου εἰς τὸ σῶμά του. Εἶχε μονομαχήσει καὶ τὸ ξίφος τοῦ κόμητος θραυσθὲν ἔμεινεν ἐν τῷ σώματί του. Ἡ Ἡλιανὴ ἥτις ἐκοιμᾶτο ἀκόμη, ἔφθασεν ἐγκαίρως ἐν ἀκούσῃ αὐτοῦ αἰτούντος συγγνώμην καὶ νὰ δεχθῆ τοὺς ἀποχιρευτισμούς του.

Ἐὰν τὸ συμβῆν τοῦτο δὲν ἔκαμνε φοβερόν κρότον αἱ ἐπαρχίαι δὲν θὰ ἦσαν πλέον ἐπαρχίαι. Αἱ ἀγροτικαὶ ἐπισημότητες τῶν περὶξ ἐξέφρασαν κωμικὴν ἀγανάκτησιν. Ἄν τοῖς ἦτο δυνατὸν θὰ ἔπαιρναν ὀπίσω τὰς ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας εἶχον κάμει εἰς τὴν ψευδομαρκεσίαν. Ἡ χήρα δὲν ἤκουε τὸν περὶ αὐτὴν γινόμενον θόρυβον, ἀλλ' ἔκλαιεν ὄχι διὰ τὴν στέρησιν τοῦ Βενουᾶ, οὐτινος τὰ ἐλαττώματα, μικρὰ καὶ μεγάλῃ τὴν εἶχον διὰ παντὸς ἀφαιρέσει πᾶσιν διαθέσιν πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον· ἀκλ' ἔκλαιε τὴν ἀπατηθείσαν ἐμπιστοσύνην της, τὰς ἀπολεσθείσας ἐλπίδας της, τὸν περιορισθέντα ὀρίζοντάς της καὶ τὴν ματαιωθείσαν φιλοδοξίαν της. Ἐὰν θέλετε ἀληθῆ τῆς ψυχῆς της εἰκόνα φαντασθῆτε Ἰνδὸν φακίρην εἰς ἂν ἐγνωστοποιήθη ὅτι δὲν θὰ ἴδῃ ποτὲ τὸν Βισνοῦ. Ἐκ βάθους τῆς ἐρημίας της ἔρριπτεν ἐπὶ τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ βλέμματα Εὐκς ἐκδιωχθείσης ἀπὸ τοῦ ἐπιγείου παραδείσου.

Πρωίαν τινὰ ἐν ᾧ ὑπὸ σκιάδα ἐκ κληματίδων ἠνθισμένων (ἦτο δὲ τὸ θέρος τοῦ 1834) ἡ θυγάτηρ της διέβη ἔμπροσθέν της. Ἐσταμάτησε τὸ κοράσιον ἀπὸ τῆς ἐσθῆτός του καὶ τὸ ἐφίλησε πέντε ἢ ἕξ φορές, μεμφομένη ἐαυτὴν ὅτι ἐσυλλογίζετο ὀλιγώτερον τὴν θυγατέρα ἢ τὰς λύπας της. Ἀφ' οὗ δὲ τὴν κατεφίλησε τὴν ἐκύτταξε κατὰ πρόσωπον καὶ ἠύχαριστήθη ἐκ τῆς ἐξετάσεως. Εἰς τὸ τέταρτον καὶ ἡμισυ ἔτος τῆς ἡλικίας της ἡ μικρὰ

Λουκίλη ἀνήγγελλε λεπτοφυῆς καὶ ἀριστοκρατικὸν κάλλος· οἱ χαρκτηῖρές της ἦσαν θελκτικοί, αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες χαριέστατα ἡρμοσμένοι. Μάτην ἢ Ἡλιανὴ ἐζήτει ἐν τῇ μνήμητις· δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνθυμηθῇ ἕν μόνον παιδίον ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Κερκμεικοῦ τοσοῦτον ἐξόχου τύπου. Ἔδωκε τελευταῖον φίλημα εἰς τὸ κοράσιον καὶ ἀφῆκεν αὐτὸ νὰ πετάξῃ, ἔπειτα δ' ἀπέμαξε τὰ δάκρυά της καὶ ἔκτοτε δὲν ἔκλαυσε πλέον.

Ἄλλὰ ποῦ ἦτον ὁ νοῦς μου; ἐψιθύρισε ἀναλκμβάνουσα τὸ μακαριώτατον μειδιάματά της. Τὸ πᾶν δὲν ἀπωλέσθη· τὸ πᾶν δύναται νὰ διορθωθῇ· τὸ πᾶν διορθώθη· ἔχει καλῶς· θὰ πάμε καλλίτερα! Ἢ εἰσέλθω ἐκεῖ ὅπου θέλω· ὑπομονὴ μόνον χρειάζεται· εἶναι ζήτημα χρόνου· αἱ ὑπερήφανοι ἐκεῖναι θύραι θ' ἀνοίχθωσιν ἐνώπιόν μου. Δὲν θὰ γίνω μαρκεσία, ὅχι· ἀριετὰ ἔζησα ὑπανδρευμένη, δὲν μὲ συλλαμβάνουν πλέον. Ἴδου ἢ μαρκεσία, ἥτις τρέχει μέσα εἰς τὰ χαμαικέρασα. Θὰ τῇ ἐλέξω ἕνα μαρκήσιον ἀλλὰ κελόν· πρέπει ἢ πειρά μου νὰ χρησιμεύῃ εἰς τι. Θὰ ἦμαι ἀληθὴς μήτηρ ἀληθοῦς μαρκεσίας! Ἢ ἦναι παντοῦ δεκτὴ καὶ ἐγὼ ἐπίσης· παντοῦ θὰ τὴν διασκεδάζωσιν καὶ ἐμὲ μετ' αὐτῆς· θὰ χορεύῃ μετὰ δουκῶν καὶ ἐγὼ . . . θὰ τὴν βλέπω χορεύουσαν, ἐκτὸς ἐὼν οἱ κύριοι οὗτοι τοῦ 1830 κάμωσι νόμον νὰ ἀφίνωσι τὰς μητέρας εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἱματισμοῦ.

Ἄπο τοῦδε ἢ μόνη της φροντίς ἦτο νὰ προετοιμάζῃ τὴν θυγατέρα της καὶ νὰ τὴν μορφόνῃ ὡς μέλλουσαν μαρκεσίαν. Τὴν ἐνέδυσεν ὡς κούκλαν, τὴν ἐδίδαξε τοὺς διαφόρους μορφασμοὺς ἐξ ὧν συνίστανται οἱ μεγαλοπρεπεῖς τρόποι, καὶ τὴν χαρίεσαν ὑπόκλισιν, ἐνῶ ἢ παιδαγωγὸς τὴν ἐδίδασκε τὸ ἀλφάβητον. Δυστυχῶς ὅμως ἢ μικρὰ Λουκίλη δὲν εἶχε γεννηθῇ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Πορθημείου· ἀφυπνίζετο μὲ τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ κρότου τῶν ἀμαξῶν· καὶ ἔβλεπε πλείονας χωρικοὺς μὲ ἐπιχίτωνια (blouse) ἢ θερμάποντας μὲ στολῆν. Δὲν ἠκροάσθη κάλλιον τὰ μαθήματα τῆς ἀριστοκρατίας ἄπερ τῇ ἔδιδεν ἢ μήτηρ της ἢ ὅσον αὐτὴ τὰς δικτριβὰς τοῦ πατρός της κ. Λοπινώτου κατὰ τῶν μαρκεσιῶν. — Ὁ νοῦς τῶν παιδίων μορφοῦται κατὰ τὰ περιστοιχοῦντα πρόσωπα καὶ πράγματα· προσέχουσιν εἰς ἐ-

κατὸν διδασκάλου συγχρόνως· οἱ τῆς ἐξοχῆς καὶ τῶν ὁδῶν ἦχὸς ἠμιλοῦσιν εἰς αὐτὰ ἐντονώτερον ἢ ὁ ἀκαμπτότερος τῶν διδασκάλων καὶ ὁ αὐστηρότερος τῶν πατέρων. Μάτην τὴν ἐδιδασκάλειεν ὡς ἀπ' ἀμβωνος ἢ κυρία Βενουᾶ· αἱ πρῶται ἢ δοναὶ τῆς νέας μαρκεσίας ἦσαν τὸ νὰ δέρονται μὲ τὰ κοράσια τοῦ χωρίου, νὰ κυλιῆται ἐν τῇ ἄμμῳ μὲ τὴν νέαν ἐσθῆτά της, νὰ κλέπτῃ ὡς ἔτι θερμὰ ἐκ τοῦ ὀρνιθῶνος, καὶ νὰ σύρεται ὑπὸ χονδροῦ Σκιωτικοῦ σκύλου κρατοῦσα αὐτὸν ἀπὸ τῆς οὐράς.

Βλέπων αὐτὴν παίζουσαν ἐν τῷ κήπῳ ὁ προσκετικὸς παρατηρητὴς εὐκόλως ἐμάντευσε ὅτι ἦτο ἐγγονὴ τοῦ ἀγαθοῦ Μωρέλου καὶ τοῦ κύρ Λοπινώτου. Ἡ μήτηρ της παρεπονεῖτο ὅτι δὲν εὕρισκεν ἐν αὐτῇ οὔτε ὑπερηφάνειαν, οὔτε κενοδοξίαν, καὶ οὐδὲ τὸ ἐλαχιστον αἰσθημα φιλοδοξίας. Παρετήρει ἀνυπομονίως καὶ πυρετωδῶς διὰ νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἠθελε περιφρονῆσαι τινὰ, ἀλλ' ἢ Λουκίλη ἦνοιγε τὴν καρδίαν καὶ ἠπλωνε τὰς χεῖρας πρὸς πάντας τοὺς περὶ αὐτὴν καλοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τῆς Μαργαρῶς τῆς ἀγελαδοῦς μέχρι τοῦ μελκντέρου τῶν ἐργατῶν τοῦ σιδηρουργείου. Ὅτε ὀπωσοῦν ἐμεγάλωσεν αἱ κλίσεις της μετεβλήθησαν ὀλίγον, ἀλλ' οὐχὶ καθ' ἕν τρόπον ἐπεθύμει ἢ μήτηρ της. Ἐλαβε κλίσιν πρὸς τὸν κῆπον, τὸν ὀπωρόκηπον, τὸ ποιμνιον καὶ τὸν ὀρνιθῶνα, εἰς τὸ ἐργοστάσιον, εἰς τὴν οἰκιακὴν ὑπηρεσίαν, ἀκόμη δὲ (καὶ διὰ τί τάχα νὰ τὸ κρύψωμεν;) εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐστρεψε τὸ βλέμμα εἰς τὸ ὀπωροφυλάκιον, ἐσπούδασε τὴν τέχνην τοῦ κατασκευάζειν γλυκίσματα, καὶ ἐμερίμνησε διὰ τὰ ζυμαρικά. Παράδοξον εἰπεῖν! Οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας ἀντὶ νὰ δυσχεραστῶνται διὰ τὴν ἐποπτεῖαν της, τῇ εὐγνωμόνουν τὰ μέγιστα. Ἐνόουν κάλλιον τῆς κυρίας Βενουᾶ ὅπόσον εἶναι ὠραῖον τὸ νὰ μανθάνῃ ἢ γυνὴ πρωΐμως τὴν τάξιν, τὴν περιποίησιν, τὴν συνετήν καὶ ἐλευθέριον οἰκονομίαν, καὶ τὰ ἀφανῆ ἐκεῖνα προτερήματα, ἅτινά εἰσι τὰ θελγητρα τοῦ οἴκου καὶ ἢ χαρὰ τῶν ἐν αὐτῷ ξενιζομένων.

Τὰ μαθήματα τῆς Κυρίας Βενουᾶ ἔσχον παράδοξα ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις δὲν ἀπολέσθησαν ὀλοτελῶς. Ἡ διδάσκαλος αὐτῆ ἦτο αὐστηρὰ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν θυγατέρα της, ἀνυ-

πόμονος ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸ μαρκησάτον, καὶ ὀργίλη ἐξ ἰδιοπαγχαρίας. Ἐχανε τόσον συχνὰ τὴν ὑπομονὴν τῆς ὥστε ἡ Λουκίλη συνέλαβε φόβον πρὸς τὴν μητέρα τῆς. Τὸ ταλαίπωρον κοράσιον ἤκουε νὰ τῇ ἐπαναλαμβάνωσι καθ' ἑκάστην· «Δὲν ἤξεύρεις τίποτε, τίποτε, δὲν ἐννοεῖς τίποτε, τίποτε· εἰς' εὐτυχίῃς ὅτι μ' ἔχεις!» Ἐπείσθη δ' ἐξ ἀφελείας ὅτι εὐτυχὴς ἦτο διότι εἶχε τὴν Κυρίαν Βενουά. Εἰλικρινῶς ἐπίσθη ὅτι ἦτο εὐθής καὶ ἀνίκανος· ἀντὶ δὲ νὰ λυπῆται ἀφέθη εἰς ὅλας τὰς κλίσεις τῆς, ἦτο εὐδαίμων, προσφιλὴς καὶ μαγευτικὴ.

Ἡ Κυρία Βενουά ἔσπευδε τόσον ἵνα ἀπολαύσῃ τοῦ βίου καὶ τοῦ προαστείου, ὥστε προθύμως ἤθελεν ὑπανδρεύσει τὴν θυγατέρα τῆς εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς ἂν ἠδύνατο. Ἡ Λουκίλη ὅμως εἰς τὸ δέκατον πέμπτον τῆς ἡλικίας ἦτο ἀκόμη κοράσιον. Ἡ ἀχάριστος ἡλικία παρετάθη δι' αὐτὴν πέραν τῶν συνήθων ὁρίων. Παρτηρήσεως ἄξιον εἶναι ὅτι τὰ παιδία τῶν χωρίων δὲν ἀναπτύσσονται τόσον πρωΐμως ὥσον τὰ τῶν πόλεων. Διὰ τὸν λόγον, βαιθαίως, ὅτι τὰ ἄνθη τῶν ἀγρῶν ἀναπτύσσονται βραδύτερον ἢ τὰ τῶν κήπων. Δεκαεξαετῆς ἤρχισεν ἡ Λουκίλη νὰ μορφοῦται. Ἦτο ἀκόμη ὀλίγον ἰσχνή, ὀλίγον ἐρυθρά, ὀλίγον ἀδέξιος· ἡ ἀδεξιότης ὅμως αὐτῆς, ἡ ἰσχνότης καὶ οἱ ἐρυθροὶ βραχιόνες τῆς δὲν ἀπεσύβουν ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀγάπην· ὡμοιάζε πρὸς τὰ ἀγνά ἐκεῖνα ἀγάλματα ἅτινα οἱ Γερμανοὶ γλύπτει τῆς ἀναγεννήσεως τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν ἐνέγλυφον ἐν τῷ λίθῳ τῶν μητροπολιτικῶν ἐκκλησιῶν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐραστὴς τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης ἤθελε καταδεχθῆ νὰ παίξῃ πρόσωπον Πυγμαλίωνος παρ' αὐτῆ.

Ἡ μήτηρ τῆς εἶπε καλὴν τινα πρῶϊαν κλείουσα πέντε ἢ ἕξι κιβώτια. «Ἵπάγω εἰς Παρισίους νὰ εὕρω μαρκησιον διὰ νὰ σὲ ὑπανδρεύσω».

— Ναί, μήτηρ ἀπεκρίθη ἡ κόρη ἄνευ ἀντιρρήσεως. Ἡξέυρεν ἀπὸ τινων ἐτῶν ὅτι ἔμελλε νὰ ὑπανδρευθῆ μὲ μαρκησιον.

Μία μόνη φροντίς τὴν κατεῖχε, χωρὶς ποτε νὰ τολμήσῃ νὰ ἐμυστηρευθῆ εἰς οὐδένα. Ἐν τῇ αἰθούσῃ φίλης τινὸς τῆς μητρῆς, Κυρίας Μελιέ, φυλλομετροῦσα λεύκωμά τι διαφόρων ἱματί-

σμιῶν, εἶχεν ἰδεῖ εἰκόνα τινὰ κεχρωματισμένην παριστώσαι μαρκησιον. Ἦτο μικρὸς τις γέρον ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν συρμὸν τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ'. μὲ κοντὰς περισκελίδας, πέδιλα χρυσοπόρπα, ζῖφος μὲ κόπην χλιβῶδη, πῖλον πτερωτὸν καὶ ἔνδυμα χρυσοῦφές. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶχε τόσον καλῶς ἐμφωλεύσει ἐν τινι γωνίᾳ τῆς μνήμης τῆς, ὥστε ἅμα ἤκουε τὴν λέξιν μαρκησιος ἐπαρουσιάζετο εἰς τὴν φαντασίαν τῆς· τὸ δὲ ταλαίπωρον τοῦτο κοράσιον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι μαρκησιοὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐνόμιζεν ὅτι πάντες ἦσαν κομμένοι κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον, καὶ ἠρώτα ἑαυτὴν μετὰ τρόμου πῶς ἤθελε δυνηθῆ νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτά τῆς προσφέρουσα τὴν χεῖρα εἰς τὸν σύζυγόν τῆς.

Ἐν ᾧ παρεδίδετο εἰς τοὺς ἀθῶους τούτους τρόμους, ἡ Κυρία Βενουά περιεφέρετο ζητοῦσα μαρκησιον.

Δὲν ἐβράδυνε νὰ τὸν εὕρῃ.

Μεταξὺ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ ἀνδρός τῆς, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν ἔπαυσε τοῦ νὰ διατηρῆ σχέσεις, ὁ τὰ μάλιστα ἀξιγάπητος ἦτο ὁ βαρῶνος Σουφρασάκιος. Οὐ μόνον τὴν ἐδέχετο πάντοτε εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ καὶ τῇ ἔκαμνε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ ὑπάγῃ νὰ προγευματίξῃ μετ' αὐτῆς μόνος πρὸς μόνην. Αἱ οἰκειότητες αὐταὶ οὐδὲν εἶχον ἐν αὐταῖς τὸ ἐπιλήψιμον μετ' ἀνδρὸς ἐβδομήκοντα πέντε ἐτῶν. Τὸν ἠρώτησε δὲ ἡμέραν τινὰ μεταξὺ τῶν τελευταίων ποτηρίων Τοκαίου οἴνου.

— Κύριε βαρῶνε, ἐνασχολεῖσθέ ποτε εἰς προξενεύματα;

— Οὐδέποτε, ὠραιότητη μου, ἀφ' οὔτου συνεστήθησαν καταστήματα ἐπὶ τούτῳ.

Ὁ βαρῶνος πατρικῶς φερόμενος τὴν προσηγόρευεν «ὠραιότητην».

— Ἀλλὰ, ἐπανελάβην ἐκεῖνη χωρὶς ν' ἀποθαρρυνθῆ, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κάμντε χάριν εἰς δύο ἐκ τῶν φίλων σου;

— Ἐὰν ἦσθε εἰς ἐξ αὐτῶν τῶν φίλων, Κυρία, ὁὐ ἔκαμνον πᾶν ὅτι μοὶ διατάσσετε.

— Εἴσθε ἐγγὺς τῆς ἀληθείας. Γινώσκω κοράσιον δεκαεξαετῆς, ὠραῖον, καλῶς ἀνατετραμμένον, ὅπερ οὐδέποτε ὑπῆχε

εἰς σχολεῖον ὡς ἐσωτερική· ἄγγελος! Ἄλλὰ τέλος πάντων διὰ τὴν νὰ σᾶς τὸ κρύψω; εἶναι ἡ κόρη μου. Ἔχει προῖκα πρῶτον μὲν τὸ μέγαρον τοῦτο, τὸ λέγω ὡς ἐν παρόδῳ· ἔτι δὲ ἐν δάσος τετρακοσίων στρεμμάτων, ἐργαστάσιον μεταλλουργικόν, ὅπερ κινεῖται ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μᾶς παρέχει εἰσόδημα ἐτήσιον ἑκατὸν πεντήκοντα χυλιάδων φράγκων εἰς τὰ χειρότερα ἔτη. Ἐκ τούτων θέλει μοι ἀφίνει τὰς πεντήκοντα χυλιάδας κατ' ἔτος, τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο μετ' ἄλλων τινῶν μικρῶν, ἅτινα ἔχω θέλει μοι ἀρκεῖ διὰ τὴν νὰ ζῶ. Λοιπὸν ἔχομεν καὶ λέγομεν ἐν μέγαρον, ἐν δάσος καὶ ἑκατὸν χυλιάδων φράγκων εἰσόδημα.

— Ὡραῖον τοῦτο.

— Ἀκούσατε! Διὰ λόγους φιλοτιμίας, οὓς δὲν δύναμαι νὰ δημοσιεύσω, πρέπει ἡ θυγάτηρ μου νὰ λάβῃ ἄνδρα μαρκήσιον· δὲν ζητοῦμεν χρήματα, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, τὸ πνεῦμα, τὴν μορφὴν καὶ πρὸς πᾶν ἐξωτερικὸν πλεονέκτημα θὰ ἤμεθα πολὺ συγκαταβατικοί. Ἐκεῖνο ὅπερ ζητοῦμεν εἶναι μαρκήσιος ἀποδεδειγμένος, γνήσιος, καλῆς καταγωγῆς, μὲ καλοὺς συγγενεῖς, γνωστὸς εἰς ὅλον τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, καὶ δυνάμενος νὰ παρυσιάζηται πανταχοῦ μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν οἰκογένειάν του. Γνωρίζετε, κύριε βαρῶνε, μαρκήσιον ἀρετὰ προσφιλῆ εἰς ὑμᾶς ὥστε νὰ τῷ εὐχηθῆτε ὠραῖαν γυναῖκα καὶ ἑκατὸν χυλιάδων φράγκων εἰσόδημα;

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὠραιοτάτη μου, δύο δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ εὔρω, ἀλλ' ἓνα μόνον γνωρίζω. Ἐὰν ἡ θυγάτηρ σας τὸν δεχθῆ θέλει λάβῃ ἄνδρα τὸν ὅποιον ἀγαπῶ ὡς υἱόν μου. Σᾶς προσφέρω καλλίτερον ἢ ὅσον ζητεῖτε.

— Ἀληθῶς;

— Πρῶτον μὲν εἶναι νέος.

— Λεπτολογία. Ἐμπρός.

— Εἶναι ὠραῖος.

— Ματαιότης ματαιοτήτων.

— Ἡ κόρη σας δὲν θὰ ἦναι τῆς γνώμης σας. Εἶναι δὲ καὶ πλήρης εὐφυίας.

— Περιττὴ ζωοτροφία ἐν τῇ οἰκογενείᾳ.

Τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἀνταλλάσσεται μετ' ἐφημερί-
δων καὶ ἄλλων περιοδικῶν.

Ἡ «Ῥοδοδάκτυλος» ἀναγγέλλει τὴν ἔκδοσιν παν-
τὸς νέου συγγράμματος πεμπομένου τῇ συντάξει αὐτῆς
ἐνὸς ἀντιτύπου.

Ὁ δεχθεὶς τὸ πρῶτον φυλλάδιον τῆς «Ῥοδοδακτύ-
λου» θεωρεῖται συνδρομητὴς κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἀγ-
γελίας.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ὁρίζεται

Διὰ τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δρ. γ. 5
» » ἐξωτερικῷ » » 6